

Druk nr 1047
Warszawa, 24 października 2002 r.

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-195-02

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- **o zmianie ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz ustawy -- Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi wraz z projektami podstawowych aktów wykonawczych.**

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Pracy i Polityki Społecznej.

Z wyrazami szacunku
(-) Leszek Miller

U S T A W A

z dnia..... 2002 r.

o zmianie ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz ustawy - Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi.

Art. 1. W ustawie z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. Nr 139, poz. 934, z 1998 r. Nr 98, poz. 610, Nr 106, poz. 668 i Nr 162, poz. 1118, z 1999 r. Nr 110, poz. 1256, z 2000 r. Nr 60 poz. 702, z 2001 r. Nr 8, poz. 64 i Nr 110, poz. 1189 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253 i Nr 153, poz. 1271) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 6 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1. Składki wpłacone do funduszu, nabyte za nie lub w związku z nimi prawa i pożytki z tych praw, stanowią jego aktywa.”;
- 2) w art. 8:
 - a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1) podmiot związany - oznacza w stosunku do danego podmiotu jednostkę dominującą, zależną lub stowarzyszoną w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 37, 39 i 41 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 121, poz. 591, z 1997 r. Nr 32, poz. 183, Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 118, poz. 754, Nr 139, poz. 933 i 934, Nr 140, poz. 939 i Nr 141, poz. 945, z 1998 r. Nr 60, poz. 382, Nr 106, poz. 668, Nr 107, poz. 669 i Nr 155, poz. 1014, z 1999 r. Nr 9, poz. 75 i Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 60, poz. 703, Nr 94, poz. 1037 i Nr 113, poz. 1186, z 2001 r. Nr 102, poz. 1117 i Nr 111, poz. 1195 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253) oraz jednostkę zależną od jednostki dominującej w stosunku do tego podmiotu,”;
 - b) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) członek funduszu - oznacza osobę fizyczną, która uzyskała członkostwo w funduszu zgodnie z przepisami ustawy,”;

3) w art. 13:

a) w ust. 2:

- pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) wysokość kapitału zakładowego towarzystwa, skład akcjonariuszy towarzystwa i ilość posiadanych przez nich akcji,”

- pkt 6 i 6a otrzymują brzmienie:

„6) rodzaje, maksymalną wysokość, sposób oraz tryb kalkulacji i pokrywania kosztów obciążających fundusz, w tym koszty, o których mowa w art. 182a,

6a) wysokość opłaty, o której mowa w art. 134 ust. 1,”

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu:

„2a. Koszty związane z przechowywaniem aktywów oraz realizacją i rozliczeniem transakcji nabywania lub zbywania aktywów funduszu, stanowiące równo-wartość opłat ponoszonych na rzecz instytucji rozliczeniowych, z których pośrednictwa fundusz jest obowiązany korzystać na mocy odrębnych przepisów, stanowiące składnik wynagrodzenia depozytariusza, są pokrywane z aktywów funduszu według aktualnie obowiązującej tabeli prowizji i opłat danej instytucji rozliczeniowej.

2b. Koszty, o których mowa w ust. 2a, stanowiące równowartość opłat ponoszonych na rzecz zagranicznych instytucji rozliczeniowych, są pokrywane z aktywów funduszu do wysokości nie przekraczającej odpowiednich kosztów krajowych instytucji rozliczeniowych, o których mowa w ust. 2a.”;

4) w art. 22:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Zmiana statutu funduszu wymaga wydania zezwolenia przez organ nadzoru. Do wniosku o wydanie zezwolenia dołącza się uchwałę walnego zgromadzenia w sprawie zmiany statutu.”

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Zmiana statutu otwartego funduszu powinna być ogłoszona w dzienniku o zasięgu krajowym przeznaczonym do ogłoszeń funduszu, nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia doręczenia otwartemu funduszowi zezwolenia na zmianę statutu.”;

5) w art. 23:

a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Fundusz zawiadamia organ nadzoru o dokonaniu ogłoszenia i jego terminie, dołączając jednolity tekst statutu, oraz składa wniosek do sądu rejestrowego o wpisanie do rejestru zmiany statutu, dołączając do wniosku zezwolenie organu nadzoru na zmianę statutu, uchwałę zmieniającą statut wraz z jednolitym tekstem statutu oraz informację o dokonaniu ogłoszenia i jego terminie.”,

b) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Jeżeli otwarty fundusz nie dokona ogłoszenia zmian statutu zgodnie z art. 22 ust. 2a, organ nadzoru stwierdza wygaśnięcie zezwolenia na zmianę statutu.”;

6) w art. 25 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Wpisanie zmian związanych z przejęciem zarządzania funduszem przez inne towarzystwo może nastąpić dopiero po przedstawieniu zezwolenia organu nadzoru na przejęcie zarządzania tym funduszem.”;

7) w art. 30 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kapitał zakładowy towarzystwa nie może być zebrany w drodze publicznej subskrypcji.”;

8) art. 31 otrzymuje brzmienie:

„Art. 31. Minimalna wysokość kapitału zakładowego powszechnego towarzystwa nie może być niższa niż równowartość w złotych 5 000 000 euro, wyliczana według średniego kursu walut obcych Narodowego Banku Polskiego, obowiązującego w dniu sporządzenia statutu towarzystwa.”;

9) art. 32 otrzymuje brzmienie:

„Art. 32. 1. Kapitał zakładowy towarzystwa jest pokrywany wyłącznie wkładem pieniężnym.

2. Kapitał zakładowy powszechnego towarzystwa powinien być opłacony w całości przed zarejestrowaniem towarzystwa.
3. Kapitał zakładowy powszechnego towarzystwa nie może pochodzić z pożyczki lub kredytu ani być obciążony w jakikolwiek sposób.”;

10) art. 33 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 33. 1. Powszechne towarzystwo ma obowiązek utrzymywania kapitałów własnych na poziomie nie niższym niż jedna druga minimalnego kapitału zakładowego, o którym mowa w art. 31.
2. O obniżeniu wysokości kapitałów własnych poniżej poziomu, o którym mowa w ust. 1, powszechne towarzystwo zawiadamia niezwłocznie organ nadzoru.
 3. Organ nadzoru pisemnie wzywa powszechne towarzystwo do uzupełnienia kapitałów własnych, wyznaczając jednocześnie termin do ich uzupełnienia, który nie może być krótszy niż 3 miesiące i nie dłuższy niż 12 miesięcy.
 4. W przypadku nieuzupełnienia wysokości kapitałów własnych do wysokości określonej w art. 31, w terminie wyznaczonym w wezwaniu, o którym mowa w ust. 3, organ nadzoru może cofnąć zezwolenie na utworzenie towarzystwa.”;

11) uchyla się art. 34;

12) w art. 35 uchyla się ust. 2;

13) w art. 38:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Wniosek o zezwolenie składa, za pośrednictwem towarzystwa, podmiot zamierzający nabyć lub objąć akcje. Do wniosku należy dołączyć:

- 1) w przypadku gdy podmiot zamierzający nabyć lub objąć akcje jest akcjonariuszem towarzystwa:
 - a) pisemne oświadczenie stwierdzające, że środki pieniężne na pokrycie kapitału zakładowego nie pochodzą z pożyczek, kredytów, ani nie są w żaden sposób obciążone,

- b) dokumenty przedstawiające sytuację finansową podmiotu w okresie ostatnich 5 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku, w tym dokumenty potwierdzające brak zaległości podatkowych oraz zaległości z tytułu składek, do poboru których jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych;
- 2) w przypadku gdy podmiot zamierzający objąć lub nabyć akcje nie jest akcjonariuszem towarzystwa:
- a) pisemne oświadczenie stwierdzające, że środki pieniężne na pokrycie kapitału zakładowego nie pochodzą z pożyczek, kredytów, ani nie są w żaden sposób obciążone,
 - b) dokumenty potwierdzające status prawny podmiotu oraz dokumenty stwierdzające jego ustrój i organizację,
 - c) pisemne oświadczenie podmiotu dotyczące powiązań kapitałowych z akcjonariuszami towarzystwa,
 - d) dokumenty przedstawiające sytuację finansową podmiotu w okresie ostatnich 5 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku, w tym dokumenty potwierdzające brak zaległości podatkowych oraz zaległości z tytułu składek, do poboru których jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych.”,
- b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:
- „2a. W przypadku podmiotu zamierzającego objąć akcje, do wniosku, o którym mowa w ust. 2, należy dołączyć dowód wpłaty środków pieniężnych na pokrycie kapitału zakładowego.”;
- 14) w art. 39 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
- „1) zarząd towarzystwa, który składa się co najmniej z trzech członków;”;
- 15) w art. 41 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Przynajmniej jedna trzecia składu zarządu powinna legitymować się wyższym wykształceniem prawniczym, ekonomicznym lub być wpisana na listę doradców inwestycyjnych, w rozumieniu przepisów o publicznym obrocie papierami wartościowymi.”;
- 16) po art. 41 dodaje się art. 41a w brzmieniu:

„Art. 41a. 1. Członkowie zarządu powszechnego towarzystwa są obowiązani do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym. Oświadczenie o stanie majątkowym dotyczy majątku odrębnego oraz objętego małżeńską wspólnością majątkową. Oświadczenie to powinno zawierać informacje o:

- 1) posiadanych zasobach pieniężnych, nieruchomościach, uczestnictwie w spółkach cywilnych lub w osobowych spółkach handlowych, udziałach i akcjach w spółkach handlowych, a także dane dotyczące prowadzonej działalności gospodarczej oraz pełnienia funkcji w spółkach handlowych,
 - 2) dochodach osiągniętych z tytułu zatrudnienia lub innej działalności zarobkowej lub zajęć, z podaniem kwot uzyskiwanych z każdego tytułu,
 - 3) mieniu ruchomym o wartości jednostkowej stanowiącej równowartość w złotych powyżej 3 000 euro,
 - 4) zobowiązaniach pieniężnych o wartości stanowiącej równowartość w złotych powyżej 3 000 euro, w tym o zaciągniętych kredytach i pożyczkach oraz warunkach, na jakich zostały udzielone.
2. Oświadczenie o stanie majątkowym składa się w dwóch egzemplarzach organowi nadzoru przed objęciem funkcji w zarządzie, a następnie co roku do dnia 31 maja, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, dołączając kopię rocznego zeznania podatkowego (PIT).
 3. Jeden egzemplarz oświadczenia o stanie majątkowym organ nadzoru przekazuje do urzędu skarbowego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania członka zarządu.
 4. Analizy danych zawartych w oświadczeniach o stanie majątkowym dokonuje organ nadzoru oraz właściwe urzędy skarbowe. Podmiot dokonujący analizy danych zawartych w oświadczeniu jest uprawniony do porównania treści analizowanego oświadczenia z treścią uprzednio złożonych oświadczeń oraz z dołączoną kopią rocznego zeznania

podatkowego (PIT). Wyniki analizy właściwe urzędy skarbowe przekazują niezwłocznie organowi nadzoru.

5. Informacje zawarte w oświadczeniu o stanie majątkowym stanowią tajemnicę służbową, chyba że osoba, która złożyła oświadczenie, wyraziła pisemną zgodę na ich ujawnienie. Oświadczenie przechowuje się przez okres sześciu lat.
6. W przypadku niezłożenia oświadczenia o stanie majątkowym w terminie, organ nadzoru może nałożyć na członka zarządu karę pieniężną w wysokości do 10 000 zł.
7. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, wzór oświadczenia o stanie majątkowym, uwzględniając w szczególności informacje, o których mowa w ust.1.”;

17) w art. 42 w ust. 1 po pkt 4 dodaje się pkt 4a i 4b w brzmieniu:

„4a) zakładu ubezpieczeń,

4b) banku,”;

18) w art. 44 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Przynajmniej połowa członków rady nadzorczej powszechnego towarzystwa jest powoływana spoza kręgu akcjonariuszy towarzystwa, ich pracowników, członków ich organu zarządzającego oraz organu nadzoru, a także osób pozostających z akcjonariuszem w stosunku pracy, w stosunku zlecenia lub innym stosunku o podobnym charakterze.”;

19) art. 46 otrzymuje brzmienie:

„Art. 46. Przepisy art. 385 § 3, 5 i 6 ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (Dz. U. Nr 94, poz. 1037 oraz z 2001 r. Nr 102, poz. 1117), zwanej dalej „Kodeksem spółek handlowych”, stosuje się tylko do tych członków rady nadzorczej towarzystwa, którzy są powoływani w inny sposób niż określony w art. 45 ust.1.”;

20) po art. 47 dodaje się art. 47a w brzmieniu:

„Art. 47a. Przepisy art. 41a stosuje się odpowiednio do pracowników powszechnych towarzystw, o których mowa w art. 47.”;

21) w art. 50:

a) w ust. 1 uchyla się pkt 2,

b) w ust. 2:

- pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) udziałów w spółkach lub akcji spółek:

a) prowadzących rejestr członków funduszu zarządzanego przez dane towarzystwo,

b) prowadzących działalność akwizycyjną na rzecz funduszu zarządzanego przez dane towarzystwo,

c) rozliczających transakcje zawierane na rynku kapitałowym, w ilości nie powodującej powstania stosunku dominacji, w rozumieniu przepisów o publicznym obrocie papierami wartościowymi,”

- uchyla się pkt 3;

22) w art. 51:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Dokumenty związane z członkostwem w funduszu towarzystwo przechowuje przez okres dziesięciu lat od dnia ustania członkostwa w funduszu.”

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W przypadku likwidacji funduszu, w sposób określony w art. 71 ust. 1, dokumenty i inne nośniki informacji, o których mowa w ust. 1, przechowuje likwidator tego funduszu, a w przypadku likwidacji pracowniczego funduszu, w sposób określony w art. 75, dokumenty i inne nośniki informacji, o których mowa w ust. 1, przechowuje depozytariusz. Obowiązek przechowania trwa przez okres pięćdziesięciu lat od chwili zakończenia likwidacji funduszu, z zastrzeżeniem ust. 1a.”

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. W przypadku upadłości lub likwidacji depozytariusza, do przechowywania dokumentów i innych nośników informacji, związanych z zarządzaniem funduszem lub wykonywaniem zadań

depozytariusza, stosuje się przepis art. 476 § 3 Kodeksu spółek handlowych. Właściwy sąd niezwłocznie zawiadamia organ nadzoru o wyznaczonym przechowawcy.”;

23) art. 52 otrzymuje brzmienie:

„Art. 52. W sprawach nie uregulowanych w ustawie do towarzystw stosuje się przepisy Kodeksu spółek handlowych.”;

24) w art. 54 w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) listę założycieli wraz z informacją o tym, czy są podmiotami związanymi i jaki jest charakter istniejących między nimi powiązań, a także dokumentami potwierdzającymi ich status prawny i pochodzenie środków pieniężnych przeznaczonych na pokrycie kapitału zakładowego towarzystwa,”;

25) w art. 57 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) kapitał zakładowy powszechnego towarzystwa pochodzi z pożyczki, kredytu lub jest obciążony w jakikolwiek sposób.”;

26) art. 58 otrzymuje brzmienie:

„Art. 58.1. Zmiana statutu towarzystwa, depozytariusza lub umowy z depozytariuszem wymaga zezwolenia organu nadzoru. Do wniosku o zmianę statutu towarzystwa dołącza się uchwałę walnego zgromadzenia, a w przypadku podwyższenia kapitału zakładowego towarzystwa dowód opłacenia podwyższonego kapitału zakładowego. Do wniosku o wydanie zezwolenia na zmianę umowy z depozytariuszem dołącza się zmiany zaakceptowane przez obie strony umowy.

2. Organ nadzoru odmawia wydania zezwolenia, jeżeli zmiana statutu towarzystwa, depozytariusza lub umowy z depozytariuszem jest sprzeczna z prawem lub interesem członków funduszu.

3. Zezwolenie na zmianę statutu towarzystwa jest równoznaczne z zezwoleniem na zmianę statutu funduszu w zakresie określonym w art. 13 ust. 2 pkt 2 i 4. Zezwolenie na zmianę umowy z depozytariuszem jest równoznaczne z zezwoleniem

na zmianę statutu funduszu w zakresie określonym w art. 13 ust. 2 pkt 5.

4. Zmiana listy osób, o której mowa w art. 14 pkt 5, wymaga poinformowania organu nadzoru przez depozytariusza. W terminie 14 dni organ nadzoru może odmówić wydania zgody na zmianę tej listy, z przyczyn określonych w art. 15 ust. 2 pkt 3.
5. Brak odmowy wydania zgody na zmianę listy w terminie określonym w ust. 4 jest równoznaczny z przyjęciem zmian listy.
6. W przypadku braku odmowy wydania zgody, o której mowa w ust. 5, depozytariusz niezwłocznie zawiadamia fundusz o zmianie listy.”;

27) w art. 59 po ust. 2 dodaje się ust. 3 i 4 w brzmieniu:

„3. Organ nadzoru może cofnąć zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, osobom, które przestały spełniać wymogi określone:

- 1) w art. 41 ust. 1 pkt 1 i 2 dla członków zarządu towarzystwa,
- 2) w art. 44 ust. 1 dla członków rady nadzorczej towarzystwa.

4. Organ nadzoru może cofnąć zezwolenie członkom zarządu powszechnego towarzystwa także, gdy stwierdzi, że przestali oni dawać rękojmię należytego wykonywania funkcji członka zarządu, lub gdy odmówią oni złożenia oświadczenia majątkowego, o którym mowa w art. 41a, albo gdy pomimo pisemnego wezwania organu nadzoru nie złożą tego oświadczenia w terminie 30 dni od dnia otrzymania wezwania.”;

28) art. 62 otrzymuje brzmienie:

„Art. 62. 1. Organ nadzoru może wydać decyzję o cofnięciu zezwolenia na utworzenie towarzystwa, jeżeli stwierdzi, że fundusz lub towarzystwo rażąco lub uporczywie narusza przepisy ustawy, statutu funduszu lub towarzystwa, albo prowadzi działalność rażąco naruszając interes członków funduszu.

2. Przed cofnięciem zezwolenia organ nadzoru może powiadomić towarzystwo o stwierdzonych nieprawidłowościach w

działalności funduszu lub towarzystwa, których wystąpienie warunkuje wydanie decyzji o cofnięciu zezwolenia. Organ nadzoru w powiadomieniu wskazuje termin, w którym towarzystwo ma doprowadzić swoją lub funduszu działalność do właściwego stanu. W przypadku gdy nieprawidłowości były szczególnie rażące, organ nadzoru, niezależnie od skierowanego powiadomienia, może również nałożyć na towarzystwo karę pieniężną w wysokości do 500 000 zł.

3. Do powiadomienia stosuje się odpowiednio art. 204b ust. 1 i 2.
4. Po upływie terminu wyznaczonego w powiadomieniu i niedoprowadzeniu działalności towarzystwa lub funduszu do właściwego stanu, organ nadzoru może cofnąć zezwolenie na utworzenie towarzystwa.
5. W przypadku zaniechania kierowania przez organ nadzoru powiadomienia, o którym mowa w ust. 2, organ nadzoru, cofając zezwolenie na utworzenie towarzystwa, może nałożyć na towarzystwo karę pieniężną w wysokości do 500 000 zł, jeżeli nieprawidłowości, stanowiące podstawę cofnięcia zezwolenia, były szczególnie rażące.”;

29) art. 64 otrzymuje brzmienie:

„Art. 64.1. Od dnia wejścia w życie decyzji o cofnięciu zezwolenia na utworzenie towarzystwa fundusz jest reprezentowany i zarządzany przez depozytariusza. W tym czasie fundusz nie może przyjmować nowych członków ani uczestniczyć w losowaniu przeprowadzanym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

2. Depozytariusz, za zgodą organu nadzoru, może powierzyć zarządzanie funduszem uprawnionemu podmiotowi zewnętrznemu, jeżeli jest to zgodne z interesem członków funduszu.
3. Jeżeli w okresie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie decyzji o cofnięciu zezwolenia zarządzanie otwartym funduszem nie zostanie przejęte przez inne powszechne towarzystwo, zgodnie z art. 66 ust. 3, przejęcia zarządzania tym funduszem dokonuje powszechne towarzystwo zarządzające otwartym

funduszem, który osiągnął najwyższą stopę zwrotu za ostatnie 36 miesięcy, o których mowa w art. 172.

4. W przypadku osiągnięcia najwyższej stopy zwrotu przez więcej niż jeden otwarty fundusz, zarządzanie i reprezentację funduszem przejmuje to powszechne товариство, które zarządza otwartym funduszem mającym najniższą wartość aktywów netto na koniec miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym decyzja o cofnięciu zezwolenia weszła w życie, spośród tych otwartych funduszy.”;

30) w art. 66:

- a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Umowa, o której mowa w ust. 1, staje się skuteczna z chwilą wejścia w życie zmiany statutu otwartego funduszu, którym zarządzanie zostaje przejęte, w zakresie określonym w art. 13 ust. 2 pkt 2–4.

1b. W terminie miesiąca od daty wejścia w życie zmiany statutu otwartego funduszu, którym zarządzanie zostaje przejęte, w zakresie określonym w art. 13 ust. 2 pkt 2–4, powinno nastąpić otwarcie likwidacji powszechnego товариства, które zamierza zrezygnować z prowadzenia dotychczasowej działalności.”,

- b) po ust. 4 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Organ nadzoru stwierdza wygaśnięcie decyzji zezwalającej na utworzenie товариства, jeżeli w terminie, o którym mowa w ust. 1b, nie nastąpi otwarcie jego likwidacji.”;

31) w art. 68:

- a) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. Do wniosku o wydanie zezwolenia wnioskodawca dołącza:

- 1) w przypadku przejęcia zarządzania funduszem:

- a) umowę o przejęcie zarządzania,
 b) uchwały właściwych organów товариств, będących stronami umowy o przejęcie zarządzania, jeżeli obowiązek podjęcia takich uchwał wynika ze statutów tych товариств,

- c) uchwałę o zmianie statutu funduszu, którym zarządzenie zostanie przejęte,
 - d) plan organizacyjny i finansowy towarzystwa przejmującego zarządzenie funduszem na okres 3 lat,
 - e) dokumenty przedstawiające sytuację finansową akcjonariuszy towarzystwa przejmującego zarządzenie funduszem w okresie ostatnich 5 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku, w tym dokumenty potwierdzające brak zaległości podatkowych oraz zaległości z tytułu składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych;
- 2) w przypadku łączenia towarzystw:
- a) uchwały walnych zgromadzeń towarzystw o połączeniu,
 - b) umowę o połączeniu towarzystw,
 - c) zmodyfikowany plan organizacyjny i finansowy,
 - d) zmodyfikowany regulamin organizacyjny,
 - e) informację o powiązaniach kapitałowych między akcjonariuszami,
 - f) projekt statutu funduszu i towarzystwa po połączeniu towarzystw,
 - g) dokumenty przedstawiające sytuację finansową akcjonariuszy towarzystwa przejmującego zarządzenie funduszem w okresie ostatnich 5 lat poprzedzających datę złożenia wniosku, w tym dokumenty potwierdzające brak zaległości podatkowych oraz zaległości z tytułu składek, do poboru których jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych.
4. W przypadku połączenia towarzystw, w trybie określonym w art. 492 § 1 pkt 2 Kodeksu spółek handlowych, wniosek jest składany przez akcjonariuszy łączących się towarzystw. Przepis art. 54 ust. 1 stosuje się odpowiednio. Zezwolenie na utworzenie towarzystwa organ nadzoru wydaje wraz z wydaniem zezwolenia na połączenie towarzystw.”,

b) po ust. 4 dodaje się ust. 5-8 w brzmieniu:

- „5. Zezwolenie na przejęcie zarządzania funduszem albo połączenie towarzystw jest równoznaczne z zezwoleniem na zmianę statutu funduszu przejmowanego w zakresie określonym w art. 13 ust. 2 pkt 2–4 oraz z zezwoleniem na skrócenie terminu wejścia w życie tej zmiany, z dniem jej ogłoszenia.
6. Jeżeli połączenie towarzystw jest związane z koniecznością podwyższenia kapitału zakładowego towarzystwa przejmującego inne towarzystwo w następstwie połączenia, wraz z wnioskiem o wydanie zezwolenia na nabycie akcji innego towarzystwa, towarzystwo przejmujące składa wniosek o wydanie zezwolenia na zmianę statutu towarzystwa oraz statutu funduszu w zakresie wynikającym z podwyższenia kapitału zakładowego. Zezwolenie na zmianę statutu towarzystwa oraz statutu funduszu organ nadzoru wydaje wraz z wydaniem zezwolenia na połączenie towarzystw.
7. Organ nadzoru w zezwoleniu wskazuje datę rozpoczęcia i zakończenia likwidacji funduszu.
8. Organ nadzoru odmawia wydania zezwolenia, jeżeli:
 - 1) wniosek i dołączone dokumenty nie spełniają warunków określonych w ustawie,
 - 2) z dokumentów dołączonych do wniosku lub innych informacji wynika, że towarzystwo przejmujące zarządzanie funduszem albo którekolwiek z łączących się towarzystw posiada zaległości podatkowe w okresie ostatnich 5 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku oraz zaległości z tytułu składek, do poboru których jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych,
 - 3) dopłaty do akcji towarzystwa przejmującego, przewidziane w uchwałach o połączeniu towarzystw, pochodzą z pożyczki, kredytu lub są obciążone w jakikolwiek sposób,
 - 4) środki pieniężne przeznaczone na nabycie akcji innego towarzystwa w celu przejęcia zarządzania funduszem zarządzanym przez to towarzystwo pochodzą z pożyczki, kredytu lub są obciążone w jakikolwiek sposób,

- 5) dotychczasowa działalność wnioskodawców nie daje rękojmi prowadzenia działalności funduszu lub towarzystwa w sposób zgodny z interesem członków funduszu,
- 6) wydanie zezwolenia pozostaje w sprzeczności z interesem członków funduszy emerytalnych lub innym dobrem publicznym.”;

32) w art. 69:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Na podstawie zezwolenia organu nadzoru na przejęcie zarządzania funduszem lub połączenie towarzystw następuje likwidacja funduszu, którym zarządzanie zostało przejęte przez inne towarzystwo, lub który był zarządzany przez towarzystwo przejęte w wyniku połączenia albo - jeżeli połączenie towarzystw odbywa się w sposób określony w art. 492 § 1 pkt 2 Kodeksu spółek handlowych, który został wskazany we wniosku o wydanie zezwolenia na połączenie towarzystw zgodnie z ust. 5.”,

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Jeżeli połączenie towarzystw odbywa się w sposób określony w art. 492 § 1 pkt 2 Kodeksu spółek handlowych, wniosek o zezwolenie na połączenie towarzystw powinien wskazywać fundusz podlegający likwidacji.”,

c) po ust. 5 dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Od daty przejęcia zarządzania funduszem przez inne towarzystwo fundusz podlegający likwidacji nie może zawierać umów z nowymi członkami ani uczestniczyć w losowaniu przeprowadzonym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.”;

33) w art. 70 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Treść zezwolenia organu nadzoru na przejęcie zarządzania otwartym funduszem lub połączenie powszechnych towarzystw oraz o uprawnieniach przysługujących członkom funduszu w związku z jego likwidacją otwarty fundusz ogłasza niezwłocznie w dzienniku o zasięgu krajowym oraz ogólnodostępnej stronie internetowej.

2. Otwarty fundusz podlegający likwidacji jest obowiązany, na podstawie zawiadomienia przez członka o zawarciu umowy z innym otwartym funduszem dokonanego w terminie 2 miesiące od daty ogłoszenia, o którym mowa w ust. 1, dokonać wypłaty transferowej środków zgromadzonych na jego rachunku do tego funduszu. W tym przypadku powszechne towarzystwo nie może pobierać opłaty, o której mowa w art. 119 ust. 2.”;

34) art. 71 otrzymuje brzmienie:

„Art. 71. 1. Likwidacja funduszu odbywa się w drodze przeniesienia jego aktywów do funduszu zarządzanego przez towarzystwo, które przejęło zarządzanie tym funduszem, lub które przejęło towarzystwo zarządzające tym funduszem w wyniku połączenia, a jeżeli połączenie towarzystw odbywa się w sposób określony w art. 492 § 1 pkt 2 Kodeksu spółek handlowych - do funduszu nie podlegającego likwidacji wskutek połączenia towarzystw, z zastrzeżeniem ust. 3.

2. Przeniesienie aktywów następuje w dniu wskazanym w zezwoleniu na przejęcie zarządzania funduszem lub połączenie towarzystw, przypadającym nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia wydania przez organ nadzoru takiego zezwolenia. Dzień wskazany w zezwoleniu jest datą zakończenia likwidacji funduszu w rozumieniu art. 69 ust. 2.

3. Niezwłocznie po dokonaniu zawiadomienia organu nadzoru, o którym mowa w art. 70 ust. 4, fundusz podlegający likwidacji jest obowiązany rozwiązać umowę z depozytariuszem przechowującym jego aktywa oraz jest uprawniony do rozwiązania umów ze wszystkimi innymi podmiotami działającymi na jego rzecz lub zmiany warunków tych umów w sposób zapewniający zgodność z postanowieniami statutu funduszu przejmującego, z dniem zakończenia likwidacji. Jakikolwiek postanowienia tych umów, ograniczające lub wyłączające możliwość rozwiązania umowy w powyższy sposób, uważa się za nie istniejące.

4. W okresie, o którym mowa w ust. 2, fundusz podlegający likwidacji i fundusz przejmujący są obowiązani dopełnić

czynności niezbędnych do połączenia rejestru członków funduszu podlegającego likwidacji z rejestrem członków funduszu przejmującego na dzień zakończenia likwidacji.

5. W dacie zakończenia likwidacji funduszu:
 - 1) przeniesienie jego aktywów do funduszu przejmującego uważa się za dokonane,
 - 2) fundusz przejmujący dokonuje przeliczenia jednostek rozrachunkowych istniejących w funduszu przejętym na jednostki rozrachunkowe istniejące w funduszu przejmującym,
 - 3) członkowie funduszu przejętego stają się członkami funduszu przejmującego na warunkach określonych w statucie funduszu przejmującego,
 - 4) fundusz przejmujący wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki funduszu przejętego.
6. Na dzień zakończenia likwidacji funduszu Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokonuje zmian w Centralnym Rejestrze Członków Otwartych Funduszy Emerytalnych w zakresie wynikającym z ust. 5 pkt 3.
7. Wydanie aktywów funduszu przejętego depozytariuszowi przechowującemu aktywa funduszu przejmującego następuje z zachowaniem zasad określonych w art. 163.
8. Jeżeli rejestr członków przejętego funduszu był prowadzony przez osobę trzecią, wydanie dokumentów i innych nośników informacji związanych z tym rejestrem funduszowi przejmującemu lub podmiotowi prowadzącemu rejestr jego członków następuje w sposób zapewniający nieprzerwane wykonywanie obowiązków w zakresie prowadzenia rejestru członków funduszu oraz w terminie uzgodnionym bez zbędnej zwłoki przez strony.”;

35) art. 72 otrzymuje brzmienie:

„Art. 72. Niezwłocznie po zakończeniu likwidacji funduszu likwidator zawiadamia organ nadzoru o dokonaniu czynności, o których mowa w art. 71 ust. 3, 4, 6 pkt 2, oraz ust. 7 i 8, oraz składa

wniosek do sądu rejestrowego o wykreślenie tego funduszu z rejestru funduszy.”;

36) uchyla się przepisy rozdziału 6;

37) art. 81 otrzymuje brzmienie:

„Art. 81. 1. Uzyskanie członkostwa w otwartym funduszu, z zastrzeżeniem ust. 5 i 6, następuje z chwilą zawarcia umowy z funduszem, jeżeli:

- 1) w dniu zawarcia umowy osoba przystępująca do funduszu podlega lub podlegała ubezpieczeniu emerytalnemu, w rozumieniu przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych, w okresie 12 miesięcy przed dniem zawarcia umowy,
 - 2) Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokona odpowiedniego wpisu lub zmian w Centralnym Rejestrze Członków Otwartych Funduszy Emerytalnych.
2. Otwarty fundusz nie może odmówić zawarcia umowy, o ile osoba występująca z wnioskiem o przyjęcie do funduszu spełnia warunki określone w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych.
3. Umowa, co do której nie został spełniony którykolwiek z warunków wymienionych w ust. 1, nie wywołuje skutków prawnych, z zastrzeżeniem ust. 4. Zakład Ubezpieczeń Społecznych ma obowiązek, w terminie 30 dni roboczych, poinformować otwarty fundusz, czy osoba, która zawarła umowę z funduszem, spełnia warunki określone w ust. 1.
4. Jeżeli osoba, która zawarła z otwartym funduszem umowę uznaną za bezskuteczną, pomimo istnienia w dniu zawarcia umowy faktycznych i prawnych podstaw do spełnienia warunków określonych w ust. 1, a następnie uzyska członkostwo w otwartym funduszu, Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest zobowiązany przekazać do tego funduszu należne składki za okres podlegania ubezpieczeniu emerytalnemu.

5. Można być członkiem tylko jednego otwartego funduszu. W przypadku zmiany funduszu uzyskanie członkostwa w nowym funduszu następuje z dniem dokonania wypłaty transferowej.
6. Uzyskanie członkostwa w otwartym funduszu następuje również:
 - 1) w wyniku losowania, przeprowadzonego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych na zasadach przewidzianych w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych, z dniem dokonania wpisu do rejestru, o którym mowa w ust. 1 pkt 2,
 - 2) w wyniku otwarcia rachunku w otwartym funduszu na podstawie art. 128 ust. 1.
7. Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest zobowiązany zawiadomić osobę wylosowaną oraz otwarty fundusz, którego członkiem została ta osoba, o wyniku losowania.
8. Wraz z zawiadomieniem członek otwartego funduszu otrzymuje dane otwartego funduszu objęte wpisem do rejestru funduszy, a otwarty fundusz, podstawowe dane osobowe członka otwartego funduszu, o których mowa w art. 89 ust. 2, przy czym otwarty fundusz otrzymuje te dane w formie elektronicznej.
9. Po otrzymaniu zawiadomienia Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i podstawowych danych osobowych członka, zgodnie z ust. 8, otwarty fundusz niezwłocznie potwierdza na piśmie warunki członkostwa oraz wzywa członka do niezwłocznego dopełnienia obowiązków określonych w art. 82 ust. 1 i art. 83 ust. 1, informując jednocześnie o skutkach niedopełnienia lub nienależytego dopełnienia tych obowiązków, zgodnie z art. 132 ust. 1 lub art. 83 ust. 3 i 4.”;

38) w art.82:

a) po ust.1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Prawo, o którym mowa w ust. 1, przysługuje również członkowi otwartego funduszu.”,

b) ust. 3-5 otrzymują brzmienie:

- „3. Członek otwartego funduszu może w każdym czasie zmienić poprzednią dyspozycję, wskazując inne osoby uprawnione do otrzymania środków po jego śmierci, zamiast lub oprócz osób, o których mowa w ust.1, jak również oznaczając w inny sposób udział wskazanych osób w tych środkach, albo odwołać poprzednią dyspozycję, nie wskazując żadnych innych osób.
4. Wskazanie osoby uprawnionej do otrzymania środków po śmierci członka staje się bezskuteczne, jeżeli osoba ta zmarła przed śmiercią członka. W takim przypadku udział, który był przeznaczony dla zmarłego, przypada w równych częściach pozostałym osobom wskazanym, chyba że członek zadysponuje tym udziałem w inny sposób.
5. Fundusz jest obowiązany poinformować osobę przystępującą do otwartego funduszu o skutkach niezłożenia dyspozycji, o której mowa w ust. 1-4.”;

39) art. 84 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 84. Jeżeli członek otwartego funduszu przystępuje do innego otwartego funduszu jest obowiązany zawiadomić na piśmie o zawarciu umowy z tym funduszem otwarty fundusz, którego dotychczas był członkiem. Umowa z dotychczasowym funduszem ulega rozwiązaniu z dniem dokonania zmiany w rejestrze w Centralnym Rejestrze Członków Otwartych Funduszy Emerytalnych.”;

40) w art. 93:

a) w ust.1 uchyla się pkt 7,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

- „4. Jeżeli otwarty fundusz prowadzi działalność akwizycyjną bez pośrednictwa podmiotów, o których mowa w ust. 1, czynności akwizycyjne na rzecz tego funduszu mogą być wykonywane przez osoby fizyczne na podstawie umowy o pracę, umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innego stosunku o podobnym charakterze, łączącym osobę fizyczną z powszechnym towarzystwem będącym organem tego funduszu.”,

c) uchyla się ust. 5,

d) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Osoba fizyczna wpisana do rejestru, o którym mowa w ust. 3, może wykonywać czynności akwizycyjne na rzecz tylko jednego otwartego funduszu emerytalnego. W razie wygaśnięcia lub rozwiązania umowy o wykonywanie czynności akwizycyjnych na rzecz otwartego funduszu podjęcie czynności akwizycyjnych na rzecz innego funduszu może nastąpić po upływie 6 miesięcy.”,

e) po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:

„6a. Ograniczenia, o którym mowa w ust. 6, nie stosuje się, gdy zaprzestanie wykonywania czynności akwizycyjnych na rzecz otwartego funduszu zostało spowodowane wygaśnięciem umowy lub jej rozwiązaniem z inicjatywy otwartego funduszu lub podmiotów, o których mowa w ust.1.”;

41) art. 93a otrzymuje brzmienie:

„Art. 93a. Działalność akwizycyjna na rzecz otwartego funduszu nie może być prowadzona z wykorzystaniem stosunku nadrzędności wynikającego ze stosunku pracy lub innego stosunku prawnego, na którym jest oparta zależność służbowa lub inna zależność o podobnym charakterze.”;

42) art. 94 otrzymuje brzmienie:

„Art. 94. 1. Do rejestru, o którym mowa w art. 93 ust. 3, może być wpisana osoba fizyczna, która:

- 1) ma miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne przeciwko mieniu, wiarygodności dokumentów, przestępstwo skarbowe lub przestępstwo, o którym mowa w rozdziale 22,
- 3) ma pełną zdolność do czynności prawnych.

2. Organ nadzoru dokonuje wpisu do rejestru na podstawie zgłoszenia dokonanego przez otwarty fundusz. Odmowa wpisu następuje w drodze decyzji administracyjnej.

Dokonanie wpisu lub wydanie decyzji odmawiającej wpisu następuje w terminie 1 miesiąca od dnia złożenia wniosku.

3. Rejestr osób uprawnionych do wykonywania czynności akwizycyjnych na rzecz otwartych funduszy zawiera:
 - 1) numer wpisu do rejestru,
 - 2) podstawowe dane osobowe osób wpisanych do rejestru, obejmujące:
 - a) imiona i nazwisko,
 - b) datę i miejsce urodzenia,
 - c) imiona rodziców,
 - d) numer ewidencyjny PESEL,
 - e) miejsce zamieszkania,
 - 3) nazwę podmiotu, w którego imieniu osoba wpisana do rejestru wykonuje czynności akwizycyjne,
 - 4) nazwę otwartego funduszu, na rzecz którego osoba wpisana do rejestru wykonuje czynności akwizycyjne.
4. Organ nadzoru dokonuje, w drodze decyzji administracyjnej, wykreślenia osoby wpisanej do rejestru na wniosek podmiotu, w imieniu którego osoba ta wykonuje czynności akwizycyjne, lub z urzędu, jeżeli osoba ta:
 - 1) przestała spełniać warunki konieczne do uzyskania wpisu do rejestru,
 - 2) wykonuje czynności akwizycyjne z naruszeniem przepisów ustawy.
5. Organ nadzoru unieważnia, w drodze decyzji administracyjnej, wpis do rejestru, w przypadku gdy, po fakcie dokonania wpisu, organ nadzoru uzyskał informację o braku podstaw warunkujących wpis, które zostały wskazane w ust. 1, a istniały w dniu dokonania wpisu. Umowy o członkostwo w otwartym funduszu zawarte przez osobę wykonującą czynności akwizycyjne, wobec której organ nadzoru unieważnił wpis do rejestru, są prawnie skuteczne.

6. Otwarty fundusz, na rzecz którego osoba wykonuje czynności akwizycyjne, zgłasza fakt zaprzestania wykonywania przez tę osobę czynności akwizycyjnych w terminie 14 dni od dnia wygaśnięcia lub rozwiązania zawartej z tą osobą umowy o wykonywanie czynności akwizycyjnych albo od dnia powzięcia wiadomości o wygaśnięciu lub rozwiązaniu tej umowy. Dokonując zgłoszenia otwarty fundusz wskazuje datę wygaśnięcia lub rozwiązania umowy o wykonywanie czynności akwizycyjnych. Otwarty fundusz informuje niezwłocznie osobę wykonującą czynności akwizycyjne o dacie i treści zgłoszenia zaprzestania wykonywania czynności akwizycyjnych przez tę osobę.
7. W przypadku gdy osoba wpisana do rejestru rozpoczyna wykonywanie czynności akwizycyjnych w imieniu podmiotu innego niż podmiot dotychczasowy, otwarty fundusz, na rzecz którego będzie wykonywać czynności akwizycyjne, jest obowiązany zgłosić ten fakt niezwłocznie organowi nadzoru. Zgłoszenie powinno nastąpić przed rozpoczęciem wykonywania czynności akwizycyjnych. Rozpoczęcie wykonywania czynności akwizycyjnych może nastąpić po dokonaniu odpowiedniej zmiany wpisu.
8. Na podstawie zgłoszenia, o którym mowa w ust. 6, organ nadzoru dokonuje odpowiedniej zmiany w rejestrze oraz wykreśla wzmiankę, o której mowa w ust. 5, bądź też odmawia dokonania takiej zmiany w formie decyzji administracyjnej. Niezgodność z ustawą zgłoszenia, w tym w szczególności niezaprzestanie wykonywania czynności akwizycyjnych na rzecz dotychczasowego otwartego funduszu lub dotychczasowego podmiotu, stanowi podstawę do wydania decyzji odmawiającej wpisania zmiany.
9. W przypadku wznowienia wykonywania czynności akwizycyjnych na rzecz dotychczasowego otwartego funduszu i w imieniu dotychczasowego podmiotu, dotychczasowy fundusz niezwłocznie wnosi o wykreślenie wzmianki o zaprzestaniu, podając datę wznowienia

czynności akwizycyjnych. Organ nadzoru dokonuje odpowiedniego wykreślenia wzmianki o zaprzestaniu na podstawie wniosku. Osoba może rozpocząć wykonywanie czynności akwizycyjnych na rzecz dotychczasowego funduszu i w imieniu dotychczasowego podmiotu z datą wskazaną we wniosku.

10. Otwarty fundusz, na rzecz którego są wykonywane czynności akwizycyjne, jest obowiązany zgłaszać organowi nadzoru zmiany danych objęte wpisem do rejestru w terminie 30 dni od dnia powzięcia o nich wiadomości, z zastrzeżeniem ust. 6. Odmowa wpisu zmiany danych następuje w drodze decyzji administracyjnej.
11. Za wpis do rejestru oraz zmiany danych objętych wpisem pobiera się opłatę skarbową. Opłaty skarbowej nie pobiera się w przypadku zmiany danych, o których mowa w ust.3 pkt 2.”;

43) art. 119 otrzymuje brzmienie:

„Art. 119. 1. W razie przystąpienia przez członka otwartego funduszu do innego otwartego funduszu, dotychczasowy fundusz dokonuje wypłaty transferowej do funduszu, do którego członek przystąpił, na podstawie zawiadomienia przez członka o zawarciu umowy z tym funduszem. Otwarty fundusz, do którego wypłata transferowa jest dokonywana, jest obowiązany przyjąć taką wypłatę.

2. Wypłata transferowa jest dokonywana pod warunkiem uiszczenia przez członka otwartego funduszu z własnych środków opłaty na rzecz powszechnego towarzystwa, które zarządza danym otwartym funduszem, z tym że pobieranie takiej opłaty może nastąpić tylko wówczas, gdy od ostatniego dnia miesiąca, w którym uzyskano członkostwo w funduszu, zgodnie z art. 81 ust. 1 i 2 albo ust. 6, do dnia najbliższej wypłaty transferowej do innego funduszu upływa mniej niż 24 miesiące.
3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób obliczania, poboru oraz wysokość opłaty, o której mowa w

ust. 2, uwzględniając długość stażu członkowskiego w otwartym funduszu, z tym że kwota ta nie może być wyższa niż 30% kwoty najniższego wynagrodzenia, określonego w przepisach odrębnych.”;

44) w art. 123:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Powszechne towarzystwo, będące organem otwartego funduszu, do którego dokonano wypłaty transferowej, uiszcza opłaty na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu refundacji kosztów za wykonanie czynności związanych z przystąpieniem członka do tego otwartego funduszu oraz na rzecz Krajowego Depozytu z tytułu refundacji kosztów za wykonywanie czynności związanych z rozliczaniem wypłat transferowych.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Opłata, jaką powszechne towarzystwo uiszcza na rzecz podmiotów, o których mowa w ust. 2, wynosi:

- 1) na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych - 1% kwoty najniższego wynagrodzenia, określonego w przepisach odrębnych, od każdej czynności polegającej na rejestracji umowy o członkostwo osoby przystępującej do nowego funduszu,
- 2) na rzecz Krajowego Depozytu - 1% kwoty najniższego wynagrodzenia, określonego w przepisach odrębnych, od każdej rozliczonej wypłaty transferowej.”,

c) uchyla się ust. 3;

45) w art. 129a w ust.1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) złożenia wniosku przez osoby urodzone przed dniem 1 stycznia 1969 r., jeżeli zgromadzone na ich rachunku środki w kwocie ustalonej w dniu złożenia wniosku nie są wyższe od kwoty stanowiącej:

- a) 50% przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 20 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jeżeli otwarcie rachunku nastąpiło przed dniem 1 stycznia 2002 r.,

b) 150% przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 20 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jeżeli otwarcie rachunku nastąpiło po dniu 1 stycznia 2002 r.”;

46) w art. 134 ust.1 otrzymuje brzmienie:

„1. Otwarty fundusz może pobierać opłaty z wpłacanych składek wyłącznie w formie potrącenia określonej procentowo kwoty, nie większej niż 3,5%, z zastrzeżeniem art. 135 ust. 2, z tym że potrącenia dokonuje się przed przeliczeniem składek na jednostki rozrachunkowe.”;

47) art. 135 otrzymuje brzmienie:

„Art. 135. 1. Otwarty fundusz stosuje jednolitą metodę obliczania i pobierania opłat, o których mowa w art. 134 ust. 1, w stosunku do wszystkich członków, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Opłaty, o których mowa w art. 134 ust. 1, mogą być pobierane w wyższej wysokości, nie większej jednak niż o 2 punkty procentowe, gdy od ostatniego dnia miesiąca, w którym uzyskano członkostwo w funduszu, zgodnie z art. 81 ust. 1 i 2 albo ust. 6, nie upłynęły 24 miesiące, przy czym nie jest dozwolone różnicowanie wysokości tych opłat.

3. Przy określaniu okresu 24 miesięcy, o których mowa w ust. 2, uwzględnia się także:

1) okres członkostwa w otwartym funduszu innego typu, o którym mowa w art. 229 ust. 2, zarządzanym przez to samo powszechne towarzystwo,

2) okres członkostwa w innym otwartym funduszu, w przypadku gdy jego likwidacja nastąpiła w drodze przeniesienia jego aktywów do tego funduszu.”;

48) w art. 136:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Pracowniczy fundusz może pokrywać bezpośrednio ze swoich aktywów także koszty zarządzania funduszem przez pracownicze

towarzystwo w wysokości nie wyższej niż 0,05% wartości zarządzanych aktywów netto w skali miesiąca. Opłata ta jest obliczana na każdy dzień ustalania wartości aktywów netto funduszu i płatna w ostatnim dniu roboczym każdego miesiąca.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a – 2c w brzmieniu:

„2a. Otwarty fundusz może pokrywać bezpośrednio ze swoich aktywów także koszty zarządzania funduszem przez towarzystwo według stawki ustalonej w statucie, jednak nie przekraczającej kwot obliczonych według następującej skali:

Wysokość aktywów netto (w mln zł)		Miesięczna opłata za zarządzanie od aktywów netto wynosi:
ponad	do	
	10.000	0,0333% wartości aktywów netto w skali miesiąca
10.000	25.000	3,33 mln zł + 0,0292% nadwyżki ponad 10.000 mln zł wartości aktywów netto, w skali miesiąca
25.000	40.000	7,71 mln zł + 0,025% nadwyżki ponad 25.000 mln zł wartości aktywów netto, w skali miesiąca
40.000	60.000	11,46 mln zł + 0,0208% nadwyżki ponad 40.000 mln zł wartości aktywów netto, w skali miesiąca
60.000	80.000	15,62 mln zł + 0,0167% nadwyżki ponad 60.000 mln zł wartości aktywów netto, w skali miesiąca
80.000		18,96 mln zł + 0,0125% nadwyżki ponad 80.000 mln zł wartości aktywów netto, w skali miesiąca

Kwota ta jest obliczana na każdy dzień ustalania wartości aktywów netto funduszu i płatna w ostatnim dniu roboczym każdego miesiąca.

2b. Otwarty fundusz może finansować ze swoich aktywów koszty wynikłe z otwarcia rachunku premiewego, o którym mowa w art. 182a.”;

49) uchyla się art. 138;

50) w art. 141:

a) w ust. 1:

- pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) depozytach bankowych i bankowych papierach wartościowych, w walucie polskiej,”

- po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) depozytach bankowych i bankowych papierach wartościowych, w walutach państw będących członkami OECD oraz innych państw, z którymi Rzeczpospolita Polska zawarła umowy o popieraniu i wzajemnej ochronie inwestycji, z tym że waluty te mogą być nabywane wyłącznie w celu rozliczenia bieżących zobowiązań funduszu,”

- pkt 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4) akcjach spółek notowanych na regulowanym rynku giełdowym oraz obligacjach zamiennych na akcje tych spółek notowanych na regulowanym rynku giełdowym,

5) akcjach spółek notowanych na regulowanym rynku pozagiełdowym lub spółek nie notowanych na regulowanym rynku giełdowym i na regulowanym rynku pozagiełdowym, lecz dopuszczonych do publicznego obrotu oraz obligacjach zamiennych na akcje tych spółek dopuszczonych do publicznego obrotu,”

- pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) certyfikatach inwestycyjnych emitowanych przez fundusze inwestycyjne zamknięte, specjalistyczne fundusze inwestycyjne zamknięte lub fundusze inwestycyjne mieszane,”

- pkt 12 otrzymuje brzmienie:

„12) obligacjach i innych dłużnych papierach wartościowych emitowanych przez inne podmioty niż jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, miasto stołeczne Warszawa, które zostały zabezpieczone w wysokości wartości nominalnej wraz z ewentualnym oprocentowaniem, i które nie zostały dopuszczone do publicznego obrotu,”

- pkt 13a otrzymuje brzmienie:

„13a) obligacjach i innych dłużnych papierach wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu, innych niż w pkt 9 i 11,”,

- po pkt 13a dodaje się pkt 13b i 13c w brzmieniu:

„13b) listach zastawnych,

13c) kwitach depozytowych, w rozumieniu prawa o publicznym obrocie papierami wartościowymi, dopuszczonych do publicznego obrotu na rynku regulowanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,”

- uchyla się pkt 14,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, inne kategorie lokat niż wymienione w ust. 1, z tym że lokaty w prawa pochodne muszą mieć na celu ograniczenie ryzyka inwestycyjnego związanego z lokowaniem aktywów funduszu, mając na względzie typy ryzyka, które powinny być ograniczone, dostępność instrumentów umożliwiających zmniejszenie ryzyka, możliwość wyceny tych instrumentów oraz efekty ich stosowania.”;

51) w art. 142:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Lokaty w kategoriach lokat, o których mowa w art. 141 ust. 1 pkt 1-9,11,13a, 13c oraz w ust. 3, powinny stanowić łącznie nie mniej niż 90% wartości aktywów funduszu emerytalnego.”,

b) w ust. 2:

- pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) w przypadku lokat, o których mowa w art. 141 ust. 1 pkt 7, nie więcej niż 2% wartości aktywów funduszu może być ulokowane w certyfikatach inwestycyjnych wyemitowanych przez jeden fundusz inwestycyjny zamknięty, w certyfikatach inwestycyjnych emitowanych przez jeden specjalistyczny fundusz inwestycyjny zamknięty lub jeden fundusz inwestycyjny mieszany,”

- w pkt 5 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje pkt 6 w brzmieniu:

„6) łączna wartość lokat aktywów funduszu w kategorii lokat , o których mowa w art. 141 ust. 1 pkt 3a, nie może przekroczyć 5% wartości tych aktywów.”;

- 52) w art.143 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Na podstawie ogólnego zezwolenia udzielonego przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, w drodze rozporządzenia, i na warunkach określonych w tym zezwoleniu, nie więcej niż 5% wartości aktywów funduszu, może być lokowanych poza granicami kraju w papierach wartościowych emitowanych przez spółki notowane na podstawowych giełdach rynków kapitałowych państw obcych będących członkami OECD lub innych państw obcych, które zostaną określone w tym zezwoleniu, a także w papierach skarbowych emitowanych przez rządy lub banki centralne tych państw oraz tytułach uczestnictwa emitowanych przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę w tych państwach, jeżeli instytucje te oferują publicznie tytuły uczestnictwa i umarzają je na żądanie uczestnika.”;

- 53) w art. 150 w pkt 1 uchyla się lit. h;

- 54) w art. 151 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady, tryb i warunki udzielania pożyczek przez fundusze emerytalne w postaci papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu. Rozporządzenie powinno określać warunki ustanawiania zabezpieczeń zwrotu pożyczki w sposób zapewniający bezpieczne i sprawne funkcjonowanie systemu rozliczeń.”;

- 55) w art. 158:

- a) w ust.1 pkt 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3) nie posiada akcji towarzystwa zarządzającego funduszem, którego aktywa przechowuje, lub akcji lub udziałów podmiotu związanego w stosunku do tego towarzystwa;

4) nie jest pożyczkodawcą lub kredytodawcą w stosunku do funduszu, którego aktywa przechowuje, ani towarzystwa zarządzającego tym

funduszem, chyba że kwota pożyczki lub kredytu nie przekracza 1% wartości aktywów netto funduszu w chwili zaciągnięcia kredytu lub pożyczki, oraz ”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Jeżeli depozytariusz w trakcie trwania umowy z funduszem przestanie spełniać którykolwiek z warunków określonych w ust. 1, jest on zobowiązany do dostosowania się do wymogów, o których mowa w tym przepisie, w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące licząc od dnia, w którym przestał spełniać te warunki.”;

56) w art. 159 w ust. 1 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) zapewnienie terminowego rozliczania umów dotyczących aktywów funduszu,”;

57) w art. 160 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Umowa z depozytariuszem o przechowywanie aktywów funduszu powinna określać szczegółowo obowiązki depozytariusza i funduszu, sposób ich wykonywania, wynagrodzenie depozytariusza, sposób obliczania kosztów i pobierania opłat obciążających fundusz, a także wskazywać osoby wyznaczone przez depozytariusza bezpośrednio odpowiedzialne za należyte wykonanie umowy. Umowa może także określać w szczególności wysokość wynagrodzenia z tytułu pełnienia przez depozytariusza funkcji podmiotu reprezentującego i zarządzającego funduszem, zgodnie z art. 64 ust. 1, lub funkcji likwidatora pracowniczego funduszu.”;

58) w art. 162 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadku gdy depozytariusz nie dostosuje się, w terminie określonym w art. 158 ust. 3, do wymogów, o których mowa w art. 158 ust.1.”;

59) art. 170 otrzymuje brzmienie:

„Art. 170. Otwarty fundusz, który przyjmował składki co najmniej przez 36 miesięcy, ustala na koniec marca i września każdego roku wysokość stopy zwrotu za ostatnie 36 miesięcy. Wysokość stopy zwrotu jest podawana do wiadomości organu nadzoru oraz na ogólnodostępnej stronie internetowej.”;

60) art. 172 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 172. 1. Stopą zwrotu funduszu jest wyrażony procentowo iloraz różnicy wartości jednostki rozrachunkowej w ostatnim dniu roboczym miesiąca rozliczeniowego i wartości tej jednostki w ostatnim dniu roboczym miesiąca rozliczeniowego sprzed 36 miesięcy oraz wartości tej jednostki w ostatnim dniu roboczym miesiąca rozliczeniowego sprzed 36 miesięcy. Miesiącem rozliczeniowym jest odpowiednio marzec i wrzesień.
2. Wysokość stóp zwrotu, obliczonych na podstawie art. 172, podaje do publicznej wiadomości przewodniczący organu nadzoru.”;

61) art. 173 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 173. 1. Średnią ważoną stopą zwrotu wszystkich otwartych funduszy za okres 36 miesięcy jest suma iloczynów stopy zwrotu każdego z otwartych funduszy, o których mowa w art. 170, i wskaźnika przeciętnego udziału w rynku danego otwartego funduszu. Wskaźnikiem przeciętnego udziału w rynku danego otwartego funduszu jest średnia arytmetyczna wskaźnika udziału w rynku w ostatnim dniu roboczym miesiąca poprzedzającego okres 36 miesięcy i wskaźnika udziału w rynku w ostatnim dniu roboczym miesiąca przypadającego na koniec okresu 36 miesięcy. Wskaźnikiem udziału w rynku otwartego funduszu, w określonym dniu, jest iloraz wartości aktywów netto tego funduszu i wartości aktywów netto wszystkich otwartych funduszy, o których mowa w art. 170, według stanu na dzień obliczenia wskaźnika.
2. Jeżeli wskaźnik przeciętnego udziału w rynku danego funduszu wynosi co najmniej 15%, dla celów obliczenia średniej ważonej stopy zwrotu wszystkich otwartych funduszy:
- 1) przyjmuje się dla tego funduszu wskaźnik w wysokości 15%,

- 2) wskaźniki przeciętnego udziału w rynku pozostałych funduszy, obliczone zgodnie z ust. 1, ulegają proporcjonalnemu powiększeniu tak, aby suma wskaźników dla tych funduszy stanowiła różnicę między wielkością 100% oraz iloczynem liczby funduszy, dla których przeciętny wskaźnik udziału w rynku wynosi co najmniej 15%, i wielkości 15%,
 - 3) jeżeli należałoby dla któregoś z funduszy zastosować powiększony wskaźnik w wysokości przekraczającej 15%, w wyniku powiększania wskaźników udziałów w rynku pozostałych funduszy, to przyjmuje się dla tego funduszu wskaźnik 15% i ponownie powiększa wskaźniki dla pozostałych funduszy.
3. Jeżeli liczba otwartych funduszy, dla których ustala się stopę zwrotu zgodnie z art. 172 nie jest większa niż 6, wskaźnik procentowego udziału w rynku dla każdego z nich ustala się w jednakowej wysokości.
 4. Wysokość średniej ważonej stopy zwrotu wszystkich otwartych funduszy podaje do publicznej wiadomości przewodniczący organu nadzoru.”;

62) w art. 175:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Niedobór występuje w otwartym funduszu, w przypadku gdy stopa zwrotu tego funduszu za okres 36 miesięcy, o którym mowa w art. 170, jest niższa od minimalnej wymaganej stopy zwrotu.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Kwota niedoboru jest obliczana jako iloczyn liczby jednostek rozrachunkowych w otwartym funduszu w ostatnim dniu roboczym okresu 36 miesięcy oraz różnicy między wartością jednostki rozrachunkowej, która zapewniłaby osiągnięcie minimalnej wymaganej stopy zwrotu, a faktyczną wartością jednostki rozrachunkowej w ostatnim dniu roboczym okresu 36 miesięcy.”;

63) art. 176 otrzymuje brzmienie:

„Art. 176. 1. W razie wystąpienia niedoboru otwarty fundusz jest obowiązany w terminie 3 dni, licząc od dnia podania przez przewodniczącego organu nadzoru do publicznej wiadomości wysokości średniej ważonej stopy zwrotu wszystkich otwartych funduszy, przeznaczyć na pokrycie niedoboru wszelkie środki dostępne na uzupełniającym rachunku rezerwowym, a jeśli są one niewystarczające, także środki dostępne na rachunku rezerwowym, o których mowa w art. 181 ust. 1.

2. Jeżeli środki na rachunku rezerwowym oraz na uzupełniającym rachunku rezerwowym są niewystarczające na pokrycie niedoboru, powszechne товариство dokonuje jego pokrycia z własnych środków w terminie 14 dni od dnia, w którym organ nadzoru podał do publicznej wiadomości wysokość średniej ważonej stopy zwrotu wszystkich otwartych funduszy.”;

64) art. 181 otrzymuje brzmienie:

„Art. 181. 1. Otwarty fundusz otwiera rachunek rezerwowy oraz uzupełniający rachunek rezerwowy, na które są przekazywane środki powszechnego товариства. Wielkość środków przechowywanych na rachunku rezerwowym nie może być niższa niż 1% wartości aktywów netto funduszu.

2. Środki na rachunku rezerwowym oraz uzupełniającym rachunku rezerwowym, o których mowa w ust. 1, stanowią część aktywów funduszu.

3. Na товариство, które nie dokonuje wpłat na rachunek rezerwowy, zgodnie z ust. 1, a także nie wywiązuje się z wpłat na uzupełniający rachunek rezerwowy, organ nadzoru może nałożyć karę pieniężną w wysokości do 500 000 zł.”;

65) po art. 181 dodaje się art. 181a w brzmieniu:

- „Art. 181a. 1. Powszechne towarzystwo może wycofać środki zgromadzone na uzupełniającym rachunku rezerwowym w ostatnim dniu roboczym kwietnia lub ostatnim dniu roboczym października, pod warunkiem, że stopa zwrotu funduszu zarządzanego przez to towarzystwo za okres ostatnich 72 miesięcy, kończący się odpowiednio w ostatnim dniu roboczym poprzedzającego miesiąca, obliczana na zasadach określonych w art. 172, była nie niższa niż wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem za ostatnie 72 miesiące, w marcu w stosunku do marca sprzed 6 laty oraz odpowiednio we wrześniu w stosunku do września sprzed 6 laty.
2. Wskaźnik, o którym mowa w ust. 1, jest ogłaszany przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” do dnia 20 kwietnia i do dnia 20 października.”;

66) art. 182 otrzymuje brzmienie:

„Art.182. Ze środków zgromadzonych na rachunku rezerwowym oraz na uzupełniającym rachunku rezerwowym nie może być prowadzona egzekucja przeciwko powszechnemu towarzystwu.”;

67) po art. 182 dodaje się art. 182a w brzmieniu:

- „Art. 182a. 1. Otwarty fundusz przekazuje ze swoich aktywów na rzecz powszechnego towarzystwa środki, w kwocie nie wyższej w skali miesiąca niż 0,0167% wartości zarządzanych aktywów netto funduszu. Kwota ta jest obliczana na każdy dzień ustalania wartości aktywów netto funduszu i płatna w ostatnim dniu roboczym każdego miesiąca. Powszechne towarzystwo, nie później niż w pierwszym dniu roboczym kolejnego miesiąca, dokonuje wpłaty tej kwoty na rachunek premiowy.
2. Otwarty fundusz otwiera rachunek premiowy, na którym są przechowywane środki, o których mowa w ust. 1. Środki te stanowią część aktywów funduszu.

3. W pierwszym dniu roboczym po podaniu do publicznej wiadomości średniej ważonej stopy zwrotu wszystkich otwartych funduszy, o której mowa w art. 173 ust. 2:
 - 1) towarzystwo zarządzające funduszem, który uzyskał najwyższą stopę zwrotu nabywa ograniczone prawo do wszystkich środków zgromadzonych na rachunku premiovym,
 - 2) towarzystwo zarządzające funduszem, który uzyskał najniższą stopę zwrotu, przekazuje niezwłocznie wszystkie środki zgromadzone na rachunku premiovym do otwartego funduszu,
 - 3) towarzystwa zarządzające pozostałymi funduszami uzyskują ograniczone prawo do części środków zgromadzonych na rachunku premiovym, stanowiącej iloczyn całości środków zgromadzonych na rachunku premiovym i procentowego wskaźnika premiewego, o którym mowa w ust. 4, a pozostałą kwotę przekazuje się niezwłocznie do otwartego funduszu.
4. Procentowy wskaźnik premiewy oblicza się jako iloraz różnicy między stopami zwrotu uzyskanymi przez dany fundusz i fundusz, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, oraz różnicy między stopami zwrotu uzyskanymi przez fundusz, o którym mowa w ust. 3 pkt 1, i fundusz, o którym mowa w ust. 3 pkt 2.
5. Środki zgromadzone na rachunku premiovym, do których powszechne towarzystwo nabyło ograniczone prawo, na podstawie ust. 3 pkt 1 i 3, są niezwłocznie przenoszone na uzupełniający rachunek rezerwowy, o którym mowa w art. 181 ust. 1.”;

68) w art. 183 uchyla się pkt 2;

69) art. 184 otrzymuje brzmienie:

„Art. 184. Tworzy się Fundusz Gwarancyjny, którego administratorem jest Krajowy Depozyt. Sprawozdanie finansowe Funduszu Gwarancyjnego zatwierdza organ nadzoru.”;

70) art. 191 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 191. 1. Fundusz przesyła każdemu członkowi funduszu, w regularnych odstępach czasu, nie rzadziej jednak niż co 12 miesięcy, pisemną informację o środkach znajdujących się na rachunku członka, terminach dokonanych w tym okresie wpłat składek i wypłat transferowych oraz przeliczeniu tych składek i wypłat transferowych na jednostki rozrachunkowe, a także o wynikach działalności lokacyjnej funduszu. Informacja jest przesyłana członkom funduszu zwykłą przesyłką listową.
2. W razie sporu ciężar dowodu przesłania pisemnej informacji, o której mowa w ust. 1, na ostatni wskazany przez członka adres, spoczywa na funduszu.”;

71) w art. 194 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

- „1. Informacje, o których mowa w art. 193 ust. 2-4, otwarty fundusz przekazuje niezwłocznie do organu nadzoru oraz publikuje na ogólnodostępnej stronie internetowej.”;

72) art. 197 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 197. 1. Informacje o otwartym funduszu lub towarzystwie, publikowane przez powszechne towarzystwo lub na zlecenie powszechnego towarzystwa, a także na rzecz powszechnego towarzystwa lub otwartego funduszu, w tym informacje reklamowe, a także informacje o pracowniczym funduszu, udostępniane przez pracownicze towarzystwo, powinny rzetelnie przedstawiać sytuację finansową funduszu lub towarzystwa oraz ryzyko związane z członkostwem w funduszu.
2. Jeżeli organ nadzoru stwierdzi, że publikacje albo udostępniane lub rozpowszechniane publiczne informacje, o których mowa w ust. 1, wprowadzają w błąd lub mogą wprowadzać w błąd, może zakazać towarzystwu ich ogłaszania, udostępniania lub rozpowszechniania, w formie decyzji administracyjnej.

3. W decyzji administracyjnej, o której mowa w ust. 2, nakazuje się jednocześnie towarzystwu ogłoszenie lub udostępnienie sprostowania o treści i formie wskazanej przez organ nadzoru i we wskazanym przez organ nadzoru terminie.
4. Jeżeli zakaz lub nakaz, o którym mowa w ust. 3, nie zostanie wykonany, organ nadzoru nakłada na towarzystwo karę pieniężną w wysokości do 500 000 zł oraz na koszt towarzystwa ogłasza lub udostępnia sprostowanie, o treści określonej w decyzji, o której mowa w ust. 2.”;

73) art. 204 otrzymuje brzmienie:

„Art. 204. 1. W ramach nadzoru nad działalnością funduszy organ nadzoru jest uprawniony w szczególności do:

- 1) żądania udostępniania przez towarzystwo kopii dokumentów związanych z działalnością funduszu lub towarzystwa oraz zapoznawania się z ich treścią,
 - 2) żądania wszelkich informacji i wyjaśnień od członków zarządu, rady nadzorczej i pracowników towarzystwa dotyczących działalności funduszu lub towarzystwa,
 - 3) żądania udostępnienia przez depozytariusza lub osobę trzecią, której fundusz lub towarzystwo powierzyło wykonywanie niektórych czynności, wszelkich informacji, dokumentów i wyjaśnień dotyczących wykonywanych czynności na rzecz funduszu lub towarzystwa.
2. Organ nadzoru, kierując pisemne żądanie, o którym mowa w ust. 1, wskazuje termin jego wykonania.
 3. W razie stwierdzenia, na podstawie uzyskanych informacji, wyjaśnień i dokumentów, o których mowa w ust. 1, przypadków naruszeń ustawy, organ nadzoru powiadamia towarzystwo, depozytariusza lub osobę trzecią, której fundusz lub towarzystwo powierzyło wykonywanie niektórych czynności, o stwierdzonych

nieprawidłowościach i wyznacza termin na udzielenie wyjaśnień.

4. W przypadku stwierdzenia na podstawie uzyskanych informacji, wyjaśnień i dokumentów, o których mowa w ust. 1, rażących nieprawidłowości, organ nadzoru może nałożyć na towarzystwo, depozytariusza lub osobę trzecią, której fundusz lub towarzystwo powierzyło wykonywanie niektórych czynności, karę pieniężną w wysokości do 500 000 zł.”;

74) po art. 204 dodaje się art. 204a – 204d w brzmieniu:

„Art. 204a. 1. Organ nadzoru może przeprowadzić w każdym czasie kontrolę działalności funduszu, towarzystwa, depozytariusza, a także osoby trzeciej, której fundusz lub towarzystwo powierzyło wykonywanie niektórych czynności.

2. Osoba upoważniona przez organ nadzoru ma prawo wstępu do pomieszczeń:

1) towarzystwa – w celu sprawdzenia, czy działalność towarzystwa lub funduszu jest zgodna z ustawą, statutem towarzystwa lub funduszu oraz interesem członków funduszu emerytalnego,

2) depozytariusza – w celu sprawdzenia, czy jego działalność związana z przechowywaniem aktywów funduszu jest zgodna z ustawą oraz z umową o przechowywanie aktywów funduszu,

3) osoby trzeciej – w celu sprawdzenia, czy jej działalność związana z wykonywaniem niektórych czynności na rzecz funduszu lub towarzystwa jest zgodna z ustawą.

3. Osoba przeprowadzająca kontrolę ma prawo:

1) wglądu do wszelkich ksiąg, dokumentów i innych nośników informacji,

2) żądania sporządzenia oraz wydania kopii tych dokumentów i nośników informacji,

- 3) żądania udzielenia informacji przez członków władz statutowych i pracowników kontrolowanych podmiotów,
 - 4) żądania zabezpieczenia dokumentów i innych dowodów.
4. Organ nadzoru w upoważnieniu do prowadzenia kontroli wskazuje pracownika Urzędu Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych uprawnionego do przeprowadzenia kontroli oraz określa przedmiot i zakres kontroli.
 5. Osoba przeprowadzająca kontrolę jest zobowiązana z dokonanych czynności sporządzić i podpisać protokół kontroli. Protokół podpisuje również kierownik podmiotu kontrolowanego lub osoba przez niego pisemnie upoważniona.
 6. Po podpisaniu protokołu kontroli przez osobę przeprowadzającą kontrolę oraz kierownika podmiotu kontrolowanego lub osobę pisemnie przez niego upoważnioną, organ nadzoru powiadamia pisemnie podmiot kontrolowany o stwierdzonych nieprawidłowościach i wyznacza termin na udzielenie wyjaśnień.
 7. W przypadku stwierdzenia w czasie kontroli rażących nieprawidłowości, organ nadzoru może nałożyć na podmiot kontrolowany karę pieniężną w wysokości do 500 000 zł.
 8. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb przeprowadzania kontroli oraz dokumentowania jej przebiegu, mając na względzie realizację celów kontroli, o których mowa w ust. 2, oraz zapewnienie jej szybkości i skuteczności.

Art. 204b. 1. Powiadomienie, o którym mowa w art. 204 ust. 3 oraz art. 204a ust. 6, powinno zawierać:

- 1) oznaczenie organu nadzoru,
- 2) datę wydania,
- 3) oznaczenie podmiotu kontrolowanego,
- 4) wskazanie stwierdzonych nieprawidłowości oraz wskazanie terminu ich usunięcia,
- 5) uzasadnienie faktyczne i prawne wskazujące dowody i przyczyny uznania danej działalności za nieprawidłowość,
- 6) pouczenie o grożącej sankcji w przypadku nieusunięcia nieprawidłowości,
- 7) podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wydania powiadomienia pokontrolnego.

2. Powiadomienie, o którym mowa w ust. 1, jest czynnością kontrolną, która nie rozstrzyga co do istoty jakiegokolwiek sprawy ani nie nakłada obowiązku prawnego lub w inny sposób nie kończy sprawy.

Art. 204c. 1. W przypadku gdy podmiot kontrolowany nie udzieli w wyznaczonym terminie wyjaśnień, o których mowa w art. 204 ust. 3 oraz art. 204a ust. 6, lub udzieli wyjaśnień, które organ nadzoru uzna za niewystarczające, albo nie podejmie działań zmierzających do usunięcia nieprawidłowości, organ nadzoru może wezwać podmiot kontrolowany do usunięcia nieprawidłowości i wyznaczyć termin do ich usunięcia.

2. W razie nieusunięcia nieprawidłowości w wyznaczonym terminie, o którym mowa w ust. 1, organ nadzoru może nałożyć na kontrolowany podmiot karę pieniężną w wysokości do 500 000 zł.

Art. 204d. Jeżeli towarzystwo lub fundusz prowadzi działalność z naruszeniem ustawy, statutu albo rażącym naruszeniem interesów członków funduszu, organ nadzoru może nałożyć na członka zarządu towarzystwa emerytalnego,

odpowiedzialnego za te naruszenia, karę pieniężną do wysokości trzykrotności jego miesięcznego wynagrodzenia, niezależnie od innych środków nadzorczych przewidzianych przepisami prawa.”;

75) art. 206 otrzymuje brzmienie:

„Art. 206.1. Organ nadzoru może żądać zwołania posiedzenia zarządu, rady nadzorczej lub walnego zgromadzenia akcjonariuszy towarzystwa oraz umieszczenia poszczególnych spraw na porządku obrad tych organów, jeżeli uzna to za konieczne do prawidłowego sprawowania nadzoru nad działalnością funduszu lub towarzystwa.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, organ nadzoru deleguje swojego przedstawiciela do udziału w posiedzeniu zarządu, rady nadzorczej lub walnego zgromadzenia towarzystwa, który jest uprawniony do zabierania głosu w sprawach objętych porządkiem obrad tych organów.

3. Organ nadzoru w pisemnym wezwaniu występuje z żądaniem, o którym mowa w ust. 1, określając termin, przed upływem którego posiedzenie zarządu, rady nadzorczej lub walnego zgromadzenia akcjonariuszy towarzystwa powinno się odbyć. Termin ten nie może być krótszy niż 30 dni, liczony od dnia doręczenia wezwania.

4. Towarzystwo jest obowiązane niezwłocznie poinformować organ nadzoru o ustalonym terminie posiedzenia.

5. Jeżeli w ciągu 14 dni od dnia doręczenia wezwania termin posiedzenia zarządu, rady nadzorczej lub walnego zgromadzenia akcjonariuszy towarzystwa nie zostanie ustalony lub zostanie ustalony z naruszeniem terminu określonego w wezwaniu, organ nadzoru może zwołać posiedzenie zarządu, rady nadzorczej lub walnego zgromadzenia akcjonariuszy towarzystwa na koszt towarzystwa.”;

76) w art. 219:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Tej samej karze podlega kto, nie będąc wpisany do rejestru osób uprawnionych do wykonywania czynności akwizycyjnych na rzecz otwartych funduszy, wykonuje takie czynności na rzecz otwartego funduszu albo wykonuje czynności akwizycyjne niezgodnie z wpisem.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Kto prowadząc działalność akwizycyjną nie czyni tego za pośrednictwem osoby wpisanej do rejestru osób uprawnionych do wykonywania czynności akwizycyjnych na rzecz otwartych funduszy albo wykonuje te czynności na rzecz otwartych funduszy za pośrednictwem podmiotów niezgodnie z wpisem, podlega karze grzywny do 1 000 000 zł.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887 i Nr 162, poz. 1118 i 1126, z 1999 r. Nr 26, poz. 228, Nr 60, poz. 636, Nr 72, poz. 802, Nr 78, poz. 875 i Nr 110, poz. 1256, z 2000 r. Nr 9, poz. 118, Nr 95, poz. 1041, Nr 104, poz. 1104 i Nr 119, poz. 1249, z 2001 r. Nr 8, poz. 64, Nr 27, poz. 298, Nr 39, poz. 459, Nr 72, poz. 748, Nr 100, poz. 1080, Nr 110, poz. 1189, Nr 111, poz. 1194, Nr 130, poz. 1452 i Nr 154, poz. 1792 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 41, poz. 365, Nr 74, poz. 676 i Nr 155, poz. 1287) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 34 po ust. 4 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Zakład oraz otwarty fundusz emerytalny są zobowiązane do wzajemnego udostępniania danych osobowych osób zarejestrowanych w rejestrze, o którym mowa w art. 33 ust. 1 pkt 5.”;

2) w art. 39 ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. W przypadku gdy ubezpieczony nie dopełni obowiązku określonego w ust. 1, Zakład wzywa go na piśmie do zawarcia umowy z otwartym funduszem emerytalnym w terminie do dnia 10 stycznia. Jeżeli od daty otrzymania wezwania do dnia losowania jest mniej niż 30 dni, termin ten mija 10 stycznia następnego roku kalendarzowego. Jeżeli ubezpieczony nie dopełni obowiązku zawarcia umowy w tych terminach, Zakład wyznacza otwarty fundusz emerytalny w drodze losowania, spośród otwartych funduszy emerytalnych, które uzyskały w roku poprzednim stopy zwrotu wyższe niż średnie ważone stopy

zwrotu w każdym okresie rozliczeniowym podawanym do publicznej wiadomości zgodnie z przepisami ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, i których aktywa na koniec drugiego okresu rozliczeniowego z roku poprzedniego nie przekraczały 10% wartości aktywów netto wszystkich otwartych funduszy. Komisja Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych przekazuje do Zakładu wykaz otwartych funduszy emerytalnych biorących udział w losowaniu, nie później niż 10 dnia roboczego przed terminem przeprowadzania losowania.

3. Zakład przeprowadza losowanie, o którym mowa w ust. 2, w ostatnim dniu roboczym stycznia, przy czym liczba ubezpieczonych uzyskujących członkostwo w poszczegól­nych otwartych funduszach wyznaczonych w wyniku losowania powinna być równa.”;

3) w art. 76 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) należności z tytułu poniesionych kosztów poboru i dochodzenia składek na otwarte fundusze emerytalne w wysokości nie wyższej niż 0,8% kwoty przekazanych do otwartych funduszy emerytalnych składek na to ubezpieczenie, z tym że wysokość należności ustala się corocznie w ustawie budżetowej.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł (Dz. U. Nr 116 poz. 1216, z 2001 r. Nr 63 poz. 641 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 32, poz. 299, Nr 41, poz. 365, Nr 74, poz. 676, Nr 89, poz. 804 i Nr 141, poz. 1178) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 21 w ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) Komisja Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych w stosunku do zakładów ubezpieczeń i głównych oddziałów zagranicznych zakładów ubezpieczeń.”;

2) w art. 33 w ust. 2 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych lub osób przez nią upoważnionych - wyłącznie w sprawach związanych z wykonywaniem nadzoru nad działalnością ubezpieczeniową.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. - Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi (Dz. U. z 2002 r. Nr 49, poz. 447) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4:

a) pkt 23 otrzymuje brzmienie:

„23) sponsorowanym kwicie depozytowym - rozumie się przez to papier wartościowy wystawiony przez instytucję finansową z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, państwa członkowskiego lub państwa należącego do OECD:

a) poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z akcjami dopuszczonymi do publicznego obrotu albo akcjami wyemitowanymi poza tym terytorium, albo

b) na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z akcjami wyemitowanymi poza tym terytorium

- na podstawie pisemnej umowy z emitentem akcji zapewniającej: możliwość zamiany tego papieru wartościowego na akcje w proporcji określonej w umowie, przejście na właściciela tego papieru wartościowego praw majątkowych stanowiących pożytki z akcji lub ich równowartości oraz możliwość wydania przez właściciela tego papieru wartościowego jego wystawcy wiążącej dyspozycji co do sposobu głosowania na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy,”

b) po pkt 23 dodaje się pkt 24 w brzmieniu:

„24) niesponsorowanym kwicie depozytowym – rozumie się przez to papier wartościowy wystawiony przez instytucję finansową z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, państwa członkowskiego lub państwa należącego do OECD:

a) poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z akcjami dopuszczonymi do publicznego obrotu albo akcjami wyemitowanymi poza tym terytorium, albo

b) na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z akcjami wyemitowanymi poza tym terytorium i będącymi przedmiotem obrotu na rynku regulowanym:

- w którym inkorporowane jest prawo jego posiadacza do zamiany tego papieru wartościowego na określone akcje we wskazanej w warunkach emisji proporcji, przejście na właściciela tego papieru

wartościowego praw majątkowych stanowiących pożytki z akcji lub ich równowartości oraz możliwość wydania przez właściciela tego papieru wartościowego jego wystawcy wiążącej dyspozycji co do sposobu głosowania na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy; wystawca niesponsorowanych kwitów depozytowych jest zobowiązany do przekazywania w trybie i w zakresie określonym w art. 81 ust. 1–4a, informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitenta akcji na rynku regulowanym, na którym akcje te są przedmiotem obrotu, a ponadto, w zakresie określonym w art. 81 ust. 5, informacji tych przetłumaczonych na język polski.”;

2) w art. 158a po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Ilekroć w przepisach niniejszego rozdziału jest mowa o kwitach depozytowych, rozumie się przez to sponsorowane i niesponsorowane kwity depozytowe.”;

3) w art. 162:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną wskutek podania nieprawdziwej informacji lub przemilczenia informacji, która powinna być zawarta w dokumentach związanych z wprowadzaniem papierów wartościowych do publicznego obrotu, a także informacji, o której mowa w art. 81 ust. 1 pkt 1 i 2, ponosi emitent, z zastrzeżeniem ust. 2a i 2b, subemitent usługowy lub wprowadzający, jak również osoby, które opublikowaną informację sporządziły lub w jej sporządzeniu brały udział, chyba że ani oni, ani osoby, za które odpowiadają, nie ponoszą winy.”;

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu:

„2a. W przypadku informacji dotyczących sponsorowanych kwitów depozytowych wystawianych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wystawca kwitów ponosi odpowiedzialność jedynie za szkodę poniesioną wskutek niepodania lub podania nieprawdziwych informacji dotyczących jego własnej sytuacji finansowej i prawnej. W pozostałym zakresie odpowiedzialność ponosi emitent akcji będących podstawą wystawienia kwitów depozytowych. W tym

zakresie wyłącza się odpowiedzialność instytucji finansowej, o której mowa w art. 4 pkt 23.

- 2b. W przypadku informacji dotyczących niesponsorowanych kwitów depozytowych wystawianych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wystawca kwitów ponosi odpowiedzialność jedynie za szkodę poniesioną wskutek niepodania lub podania nieprawdziwych informacji dotyczących jego własnej sytuacji finansowej i prawnej, jak również wynikłą wskutek niewłaściwego lub nieterminowego przekazania przezeń informacji udzielanych przez emitenta akcji będących podstawą wystawienia tych kwitów na rynku regulowanym, na którym akcje te są przedmiotem obrotu.”.

Art. 5. W okresie od dnia 1 października 2003 r. do dnia 31 grudnia 2009 r. otwarty fundusz emerytalny może pobierać opłaty wyłącznie w formie potrącenia określonej procentowo kwoty, z wpłaconych składek, z tym że potrącenia dokonuje się przed przeliczeniem składek na jednostki rozrachunkowe w wysokości ustalonej w statucie, jednak nie wyższej niż:

- 1) 7% kwoty z wpłaconych składek w latach 2003-2006,
- 2) 6,5% kwoty z wpłaconych składek w roku 2007,
- 3) 6% kwoty z wpłaconych składek w roku 2008,
- 4) 5,5% kwoty z wpłaconych składek w roku 2009,
- 5) 5% kwoty z wpłaconych składek w roku 2010,
- 6) 4,5% kwoty z wpłaconych składek w roku 2011,
- 7) 4% kwoty z wpłaconych składek w roku 2012,
- 8) 3,75% kwoty z wpłaconych składek w roku 2013.

Art. 6.1. Powszechnie towarzystwo emerytalne może wycofać środki zgromadzone na uzupełniającym rachunku rezerwowym w ostatnim dniu roboczym:

- 1) kwietnia 2004 r. pod warunkiem, że stopa zwrotu funduszu zarządzanego przez to towarzystwo za okres od dnia 30 czerwca 1999 r. do dnia 31 marca 2004 r., obliczona na zasadach określonych w art. 172 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu określonym niniejszą ustawą, była nie niższa niż wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem za okres od czerwca 1999 r. do marca 2004 r.;
- 2) października 2004 r. pod warunkiem, że stopa zwrotu funduszu zarządzanego przez to towarzystwo za okres od dnia 30 czerwca 1999 r.

do dnia 30 września 2004 r., obliczona na zasadach określonych w art. 172 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu określonym niniejszą ustawą, była nie niższa niż wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem za okres od czerwca 1999 r. do września 2004 r.;

3) kwietnia 2005 r. pod warunkiem, że stopa zwrotu funduszu zarządzanego przez to towarzystwo za okres od dnia 30 czerwca 1999 r. do dnia 31 marca 2005 r., obliczona na zasadach określonych w art. 172 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu określonym niniejszą ustawą, była nie niższa niż wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem za okres od czerwca 1999 r. do marca 2005 r.

2. Wskaźniki określające wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych, o których mowa w ust. 1, ogłasza Prezes Głównego Urzędu Statystycznego w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” odpowiednio za okres kończący się w marcu – do dnia 20 kwietnia oraz za okres kończący się we wrześniu – do dnia 20 października.

Art. 7.1. W przypadku umowy o członkostwo w otwartym funduszu emerytalnym, zawartej przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, nie spełniającej do dnia 31 grudnia 2004 r., z zastrzeżeniem ust. 2, warunków, o których mowa w art. 81 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, fundusz ten, w terminie 30 dni od dnia otrzymania informacji, o której mowa w ust. 3, zamknie prowadzony na podstawie powyższej umowy rachunek członka funduszu, o którym mowa w art. 95 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, o ile nie wpłynęły na niego żadne środki.

2. Na potrzeby niniejszego artykułu uznaje się, że do warunków, o których mowa w ust. 1, nie ma zastosowania okres 12 miesięcy, o którym mowa w art. 81 ust. 1 pkt 1 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

3. W terminie do dnia 31 stycznia 2005 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przekaze do otwartego funduszu emerytalnego informację o niespełnianiu przez umowę o członkostwo w tym funduszu, zawartą przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, warunków, o których mowa w ust. 1.

4. Po zamknięciu rachunku członka funduszu, zgodnie z ust. 1, otwarty fundusz emerytalny zawiadomi niezwłocznie o tym fakcie członka funduszu.

5. Po zamknięciu rachunku członka funduszu, zgodnie z ust. 1, członkowi temu nie przysługują żadne prawa związane z jego członkostwem, a otwarty fundusz emerytalny nie wykonuje żadnych obowiązków związanych z tym członkostwem.

Art. 8.1. W terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, otwarte fundusze emerytalne dostosują swoje statuty do przepisów niniejszej ustawy, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. W wyniku zmiany statutu, o której mowa w ust. 1, wysokość opłaty, o której mowa w art. 134 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 1 oraz art. 5 niniejszej ustawy, pobieranej od składek dotychczasowych członków otwartych funduszy nie może zostać podwyższona.

3. Wobec dotychczasowych członków otwartego funduszu nie stosuje się przepisu art. 135 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 1 niniejszej ustawy.

Art. 9. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie przepisów upoważniających, zmienionych niniejszą ustawą, zachowują moc do czasu wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych oraz mogą być zmieniane na podstawie upoważnienia w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 10. Ogłoszenie tekstu jednolitego ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych nastąpi w terminie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia niniejszej ustawy.

Art. 11. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 1 pkt 37, który wchodzi w życie z dniem 1 maja 2003 r.;
- 2) art. 1 pkt 29, 43, 47-49, 59-64, 66-68, art. 2 pkt 2 oraz art. 5 i 6, które wchodzi w życie z dniem 1 października 2003 r.;
- 3) art. 1 pkt 8, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2005 r.;
- 4) art. 1 pkt 65, który wchodzi w życie z dniem 1 maja 2005 r.;
- 5) art. 1 pkt 46, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2014 r.

U Z A S A D N I E N I E

Projektowane zmiany przepisów ustawowych zmierzają do ograniczenia ponoszonych przez uczestników systemu kosztów, usprawnienia jego działania, wzmocnienia konkurencji oraz przede wszystkim zapewnienia maksymalnej efektywności inwestowanych środków.

Sytuacja na rynku OFE wydaje się być ustabilizowana. Nawet jeśli proces konsolidacji nabierze w najbliższym czasie tempa to sam z siebie nie wygeneruje konkurencji i obniżki opłat na rynku.

Wynika to z następujących przesłanek:

- dotychczasowe zachowania członków OFE pokazują, że wyniki inwestycyjne czy poziom opłat mają znikomy wpływ na decyzje o wyborze lub zmianie funduszu – nadal decyduje przede wszystkim siła perswazji poszczególnych akwizytorów,

- wyniki inwestycyjne części OFE można uznać za niższe niż społecznie oczekiwane; mimo to brak jest widocznych działań ze strony zarządów PTE czy akcjonariuszy PTE, zmierzających do poprawy tego stanu – wynika to z faktu, że jeżeli fundusz osiąga stopę zwrotu powyżej minimalnej wymaganej stopy zwrotu, to wynik funduszu ma niewielki wpływ na wynik finansowy PTE.

Kierunki działań legislacyjnych obejmują:

- obniżenie lub likwidację niektórych obciążeń finansowych ponoszonych przez PTE,
- likwidację niektórych obciążeń finansowych nakładanych na członków OFE,
- silniejsze limitowanie kosztów pokrywanych przez członków OFE w formie opłat z aktywów funduszu,
- wprowadzenie rozwiązań systemowych premiujących (w różnych obszarach) towarzystwa zarządzające najlepszymi funduszami z równoczesnym nałożeniem większych obciążeń na towarzystwa zarządzające najslabszymi funduszami (wg kryterium wyników inwestycyjnych),
- systemowe ograniczenie dominującego wpływu 3 największych funduszy na rynek OFE.

Szczegółowe uzasadnienie wprowadzanych zmian

W art.1 projektu ustawy zostały zaproponowane odpowiednie zmiany w ustawie z dnia 28 sierpnia 1997 r o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych. Osiągnięcie tego celu wymaga wprowadzenia pewnych rozwiązań oraz poprawienia obecnie już funkcjonujących, polegających na:

1. Propozycja zmiany art. 6 ust. 1 (art. 1 pkt 1 projektu) ma charakter doprecyzowujący, co stanowi aktywa funduszu. Obecne uregulowania nie wypowiedziały się jednoznacznie na temat odsetek od zaległych składek przekazywanych przez ZUS do funduszu. Jeżeli bowiem zgodnie z przepisami nie mieściły się one w aktywach funduszy, to fundusze nie powinny pobierać od tych środków prowizji. Z uwagi na fakt, że fundusze nie ponosiły winy za opóźnienia zaproponowane rozwiązanie wydaje się uzasadnione.
2. Zmiany w art. 8 (art. 1 pkt 2 projektu) dotyczą:
 - a) dostosowania definicji podmiotu związanego do znowelizowanej ustawy o rachunkowości,
 - b) uściślenia definicji „członka funduszu”, która ma na celu usunięcie wątpliwości interpretacyjnych, a także określa w sposób klarowny, kto jest „członkiem funduszu”. Oznacza to, że członkiem funduszu może być wyłącznie osoba ubezpieczona.
3. Zmiana w art. 13 w ust.2 (art. 1 pkt 3 projektu) jest związana ze zmianami dotyczącymi pobieranych opłat obciążających fundusz oraz członków funduszu.

Natomiast dodanie ust. 2a jest związane z częstymi zmianami tabeli opłat instytucji rozliczeniowych, z których pośrednictwa fundusz jest obowiązany korzystać z mocy odrębnych przepisów (np. KDPW, NBP), oraz w związku z przepisem art. 13 ust. 2 pkt 6 ustawy mówiącym, że statut funduszu określa „rodzaje, maksymalną wysokość, sposób oraz tryb

kalkulacji i pokrywania kosztów obciążających fundusz” fundusze znajdują się w stanie permanentnej zmiany statutów. Czas wejścia w życie zmiany do statutu wynosi zwykle około 6 miesięcy i wynika z konieczności dokonania następujących czynności:

- podpisania aneksu do umowy o przechowywanie aktywów między depozytariuszem a Funduszem,
- uzyskania zgody organu nadzoru na zmianę umowy,
- uzyskania zgody organu nadzoru na zmianę statutu zgodną ze zmianą umowy,
- uzyskania zgody organu nadzoru na skrócenie terminu wejścia w życie zmiany do statutu (standardowo pięć miesięcy od ogłoszenia w prasie).

Wynagrodzenie depozytariusza składa się z dwóch składników:

- a) marży depozytariusza będącej wynagrodzeniem za wykonywane przez niego usługi oraz
- b) refundacji faktycznie poniesionych przez fundusz opłat na rzecz instytucji rozliczeniowych, z których pośrednictwa fundusz jest obowiązany korzystać z mocy odrębnych przepisów.

Proponowana zmiana dotyczy wyłącznie refundacji faktycznie poniesionych kosztów wymienionych w pkt b. Proponowane rozwiązanie wydatnie ograniczy koszty systemowe oraz wpłynie na porównywalność wyników uzyskiwanych przez poszczególne fundusze.

Dodanie ust. 2b ma na celu równe traktowanie inwestycji w polskie i zagraniczne papiery wartościowe. Utrzymanie obecnych regulacji dyskryminowałoby inwestycje zagraniczne, gdyż PTE, pokrywając koszty instytucji rozliczających transakcje, miałyby mniejsze zachęty, aby inwestować za granicą.

4. Nowe brzmienie zapisu art. 22 ust. 1 (art. 1 pkt 4 projektu) zdanie drugie stanowi, że do wniosku o wydanie zezwolenia na zmianę statutu funduszu dołącza się uchwałę walnego zgromadzenia w sprawie zmiany statutu. Ponadto w art. 22 dodaje się ust. 2a określający termin, w którym zmiana statutu otwartego funduszu powinna być ogłoszona w dzienniku o zasięgu krajowym przeznaczonym do ogłoszeń funduszu. Termin nie może być dłuższy niż 3 miesiące od dnia doręczenia otwartemu funduszowi zezwolenia na zmianę statutu otwartego funduszu. Określenie, że do wniosku o wydanie zezwolenia dołącza się uchwałę walnego zgromadzenia w sprawie zmiany statutu, należy uznać za element usprawnienia i przyspieszenia postępowania. Organ nadzoru, udzielając zezwolenia na zmianę statutu, powinien dysponować dokumentem potwierdzającym treść zmian w statucie. Dotychczasowa regulacja nie określała dokumentów, które powinny być dołączone do wniosku o wydanie zezwolenia na zmianę statutu otwartego funduszu, co powodowało liczne komplikacje i zbyt długie przedłużanie postępowań administracyjnych prowadzonych w przedmiocie udzielenia zezwolenia na zmianę statutu otwartego funduszu. Wymieniony dokument – uchwała walnego zgromadzenia, jest niezbędny do merytorycznego rozpatrzenia sprawy i stwierdzenia, czy zostały spełnione przesłanki do wydania zezwolenia. Należy zaznaczyć, że ustawowe określenie załączników do wniosku przyczyni się do usprawnienia i przyspieszenia postępowania. Co należy z całą mocą podkreślić, wnioskodawcy są również zainteresowani jasnym określeniem wymaganych do rozpatrzenia wniosku dokumentów.

Ponadto należy zauważyć, że dotychczasowa regulacja pozwalała funduszowi na swobodę wybrania terminu dokonania ogłoszenia o zmianie statutu. Ustawowe określenie terminu do ogłoszenia zmian statutu funduszu ma na celu stworzenie mechanizmu, który zapobiegałby przedłużaniu tego terminu i opóźnianiu wejścia w życie zmian będących przedmiotem zezwolenia organu nadzoru. Koniecznym jest podkreślenie, że organ nadzoru w swojej praktyce spotkał się już kilkakrotnie z przypadkami zaniechań ogłaszania zmian statutu.

5. W art. 23 ust. 4 (art. 1 pkt 5 projektu) wprowadzono zasadę, że towarzystwa, obok zobowiązania przygotowania i przesłania jednolitego tekstu statutu do sądu rejestrowego, będą również zobligowane do przekazania tego dokumentu do organu nadzoru wraz z przesyłanym według dotychczasowej regulacji. Należy uznać, że zawiadomienie nie będzie nadmiernym obciążeniem dla towarzystwa, a znacznie usprawni i ułatwi pracę organu nadzoru. Dodanie ust. 4a jest następstwem zmiany art. 22 przez dodanie ust. 2a, określającego termin, w którym zmiana statutu powinna być ogłoszona. Ust. 4a wskazuje sankcję grożącą za niewypełnienie obowiązku nałożonego w decyzji zezwalającej na zmianę statutu.

Dodanie ust. 4a uprawnia organ nadzoru do stwierdzenia wygaśnięcia decyzji zezwalającej na zmianę statutu otwartego funduszu, jeżeli nie dokona on stosownego ogłoszenia zmiany statutu. Ust. 4a należy uznać za adekwatną i spotykaną w prawie administracyjnym sankcję za niewykonanie nałożonego decyzją obowiązku (elementu akcesoryjnego decyzji administracyjnej).

6. Nowe brzmienie art. 25 ust. 2 (art. 1 pkt 6 projektu) stanowi, że wpisanie zmian do rejestru funduszy związanych z przejęciem zarządzania funduszem przez inne towarzystwo może nastąpić dopiero po przedstawieniu zezwolenia organu nadzoru na przejęcie zarządzania funduszem. Dotychczasowa regulacja przewidywała również przedstawienie informacji o braku zastrzeżeń Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów do przejęcia zarządzania funduszem, jeżeli przejęcia dokonuje powszechne towarzystwo. Cytowany zapis powieli uregulowania zawarte w ustawie z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 122, poz. 1319 z późn.zm.). Tym samym, należy uznać za nieuzasadnione utrzymanie dotychczasowego zapisu, szczególnie w świetle skreślenia przepisów rozdziału 6.
7. Zmiana w art. 30 ust. 1 (art. 1 pkt 7 projektu) ma charakter techniczny związany z Kodeksem spółek handlowych.
8. Zgodnie z brzmieniem art. 31 (art. 1 pkt 8 projektu) minimalna wysokość kapitału zakładowego powszechnego towarzystwa nie może być niższa niż równowartość w złotych 5 000 000 euro, wyliczana według średniego kursu walut obcych Narodowego Banku Polskiego, obowiązującego w dniu sporządzenia statutu towarzystwa. Jest to zatem podwyższenie wymogu kapitałowego o 1 milion euro, co ma na celu zwiększenie bezpieczeństwa systemu. Jest to zrównanie wysokości kapitału zakładowego do poziomu wymaganego w prawie dla banków utworzonych w formie spółki akcyjnej.
9. Zmiana w art. 32 (art. 1 pkt 9 projektu) ma charakter techniczny związany z wejściem w życie ustawy - Kodeks spółek handlowych.
10. Zmiana brzmienia ust. 1 art. 33 (art. 1 pkt 10 projektu) wynika z Kodeksu spółek handlowych. Ponadto, jak przewiduje art. 33 ust. 3 organ nadzoru będzie uprawniony do pisemnego wezwania powszechnego towarzystwa do uzupełnienia kapitałów własnych, wyznaczając w tym samym piśmie termin na ich uzupełnienie, który nie może być krótszy niż 3 miesiące i nie dłuższy niż 12 miesięcy. Z kolei dodany ust. 4 wskazuje, że w przypadku nieuzupełnienia wysokości kapitałów własnych do wymaganego ustawą poziomu w terminie wyznaczonym w pisemnym wezwaniu organ nadzoru może cofnąć zezwolenie na utworzenie towarzystwa. Dotychczasowa regulacja określała, że organ nadzoru wyznacza termin do uzupełnienia wysokości kapitałów własnych do wymaganego, nie krótszy niż 3 miesiące i nie dłuższy niż 12 miesięcy. Proponowana zmiana określa, że organ nadzoru wzywa towarzystwo do uzupełnienia kapitałów własnych, wyznaczając jednocześnie termin do ich uzupełnienia, który nie może być krótszy niż 3 miesiące i nie dłuższy niż 12 miesięcy. Jest to formuła jaśniejsza i

nie wywołująca wątpliwości interpretacyjnych co do swojego charakteru prawnego. Ponadto, dotychczasowa regulacja określała, że nieuzupełnienie wysokości kapitałów własnych do poziomu określonego w art. 33 ust. 1 ustawy w terminie wyznaczonym przez organ nadzoru jest podstawą cofnięcia zezwolenia na utworzenie towarzystwa. Takie sformułowanie prowadziło do niejasności, czy jest to podstawa fakultatywnego, czy też obligatoryjnego cofnięcia zezwolenia na utworzenie towarzystwa. Proponowana zmiana wskazuje jednoznacznie, że zaistnienie takiej sytuacji przydaje organowi nadzoru uprawnienie do fakultatywnego cofnięcia zezwolenia na utworzenie towarzystwa.

11. Zmiany w art. 34 i 35 (art. 1 pkt 11 i 12 projektu) mają charakter porządkowy związany z dostosowaniem do przepisów Kodeksu spółek handlowych.
12. Do art. 1 pkt 13 projektu: dotychczasowa regulacja art. 38 ust. 2 nie określała dokumentów, które powinny być dołączone do wniosku. Wymienione dokumenty są niezbędne do merytorycznego rozpatrzenia sprawy i stwierdzenia, czy zostały spełnione przesłanki do wydania zezwolenia. Określenie i wyczerpujące wskazanie ustawowe załączników do wniosku o wydanie zezwolenia na nabycie lub objęcie akcji przyczyni się do usprawnienia i przyspieszenia postępowania. Wnioskodawcy, co równie ważne, są również zainteresowani jasnym określeniem wymaganych do rozpatrzenia wniosku dokumentów.
13. Do art. 1 pkt 14 projektu: zgodnie z dodanym ust. 1a w art. 39 zarząd powszechnego towarzystwa powinien składać się co najmniej z 3 członków. Powyższy zapis jest uzasadniony skalą działalności powszechnych towarzystw emerytalnych, które zarządzają funduszami emerytalnymi o znaczącej wielkości aktywów. Minimum trzyosobowy zarząd powszechnego towarzystwa emerytalnego daje gwarancję należytego wykonywania ciężących na nim obowiązków zarządzania funduszem. Ponadto, wprowadzenie wymogu minimum trzyosobowego składu zarządu zapewni, jak można domniemywać, właściwy poziom bezpieczeństwa zgromadzonych środków i wysoką jakość obsługi członków otwartego funduszu emerytalnego. Będzie to rozwiązanie prawno-organizacyjne funkcjonujące od lat na gruncie prawa bankowego.
14. Zmiana w art. 41 ust. 2 (art. 1 pkt 15 projektu) jest zasadna z uwagi na fakt, że doradcy inwestycyjni posiadają wysoką wiedzę w zakresie inwestycji i funkcjonowania rynku kapitałowego. Wiedza ta jest stwierdzona odpowiednimi certyfikatami.
15. Dodanie art. 41a (art. 1 pkt 16 projektu) jest związane z tym, że PTE zarządza środkami pochodzącymi z obowiązkowej składki na ubezpieczenie emerytalne. W związku z powyższym członkowie zarządu PTE (a także osoby odpowiedzialne za prowadzenie polityki inwestycyjnej OFE) powinni składać stosowne oświadczenia majątkowe, wzorowane na oświadczeniach składanych przez parlamentarzystów. Należy dodać, że ostatecznym gwarantem wypłaty świadczenia z OFE pozostaje Skarb Państwa i w związku z tym należy zachować szczególną przejrzystość źródeł majątku członków zarządu PTE w celu uniknięcia ewentualnych nadużyć w zakresie polityki inwestycyjnej. Wzór oświadczenia majątkowego zostanie określony w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw instytucji finansowych.
16. Zmiana w art. 42 ust. 1 polega na dodaniu do katalogu podmiotów wymienionych w art. 1 zakładów ubezpieczeń i banków. Ma to na celu wyeliminowanie sytuacji, które mogą w jeszcze większym stopniu zdominować rynek funduszy emerytalnych przez segment ubezpieczeniowy oraz bankowy. Większość towarzystw emerytalnych ma udziałowców z sektora ubezpieczeniowego, a także bankowego. Z tego powodu wpływ sektora ubezpieczeniowego i bankowego jest znaczny. Utrzymywanie sytuacji, w której we władzach PTE są osoby pełniące adekwatne funkcje w zakładach ubezpieczeń, czy też bankach, prowadzi do uprzywilejowania tych sektorów. Odpowiednie zakazy są w odniesieniu do osób, które sprawują władzę np. w funduszach inwestycyjnych, podmiotów prowadzących działalność maklerską itd. Takie uszeregowanie zamkniętego katalogu ma na celu zwiększenie przejrzystości funkcjonowania rynku emerytalnego. Intencją tej propozycji jest oddzielenie tego specyficznego segmentu rynku kapitałowego od pozostałych oraz umożliwienie skoncentrowania się na zarządzaniu OFE.

17. Zmiana w ust. 3 w art. 44 (art. 1 pkt 18 projektu) ma na celu wzmocnienie przejrzystości w obszarze kapitałowego segmentu systemu emerytalnego oraz wyeliminowanie nieprawidłowości w zakresie powoływania członków rady nadzorczej.
18. Zmiana w art. 46 (art. 1 pkt 19 projektu) ma charakter porządkowy.
19. Zmiana w art. 50 ust. 2 (art. 1 pkt 21 projektu) rozszerza katalog wyłączeń z przepisu art. 50 ust. 1 pkt 1, zgodnie z którym PTE nie może nabywać lub obejmować udziałów, akcji albo innych papierów wartościowych, jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych lub tytułów uczestnictwa emitowanych przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą ani uczestniczyć w spółkach nie mających osobowości prawnej. Powyższego przepisu, zgodnie z ust. 2, nie stosuje się do:
 - papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski,
 - udziałów w spółkach lub akcji spółek prowadzących rejestr członków funduszu zarządzanego przez dane towarzystwo,
 - udziałów w spółkach lub akcji spółek rozliczających transakcje zawierane na rynku kapitałowym, w ilości nie powodującej powstania stosunku dominacji, w rozumieniu przepisów o publicznym obrocie papierami wartościowymi,
 - papierów wartościowych wystawianych na podstawie prawa czekowego.

Zgodnie z proponowaną zmianą katalog tych wyłączeń miałby zostać rozszerzony o udziały w spółkach lub akcje spółek prowadzących działalność akwizycyjną na rzecz funduszu zarządzanego przez dane PTE. Powyższe rozszerzenie nie powodowałoby konfliktu interesów, gdyż dotyczyłoby spółek prowadzących działalność na rzecz PTE, a nie innych podmiotów.

20. W art. 51 dodaje się ust. 1a (art. 1 pkt 22 projektu), który określa, że dokumenty związane z członkostwem w OFE przechowuje się przez okres członkostwa w OFE oraz jeszcze przez 10 lat od chwili wypłaty środków zgromadzonych na rachunku członka funduszu. Kwestia ta nie była do tej pory uregulowana. Okres 10 lat wynika z uregulowań zawartych w Kodeksie cywilnym w zakresie roszczeń.
21. Zmiana art. 52 (art. 1 pkt 23 projektu) ma charakter porządkowy.
22. Zmiana art. 54 (art. 1 pkt 24 projektu) ma charakter dostosowujący do Kodeksu spółek handlowych.
23. Do art. 1 pkt 26 projektu
Dotychczasowa treść art. 58 została uzupełniona o istotne elementy. Mianowicie dodano zapisy mówiące, że do wniosku o zmianę statutu towarzystwa dołącza się uchwałę walnego zgromadzenia, a w przypadku podwyższenia kapitału zakładowego towarzystwa także dowód opłacenia podwyższonego kapitału zakładowego, w przypadku zaś wniosku o zezwolenia na zmianę umowy z depozytariuszem dołącza się treść zmian zaakceptowaną przez obie strony umowy. Dotychczasowa regulacja nie określała dokumentów, które powinny być dołączone do wniosku. Wymienione dokumenty są niezbędne do merytorycznego rozpatrzenia sprawy i stwierdzenia, czy zostały spełnione przesłanki do wydania zezwolenia. Należy zaznaczyć, że określenie ustawowe załączników do wniosku przyczyni się do usprawnienia i przyspieszenia postępowania. Wnioskodawcy również są zainteresowani jasnym określeniem wymaganych do rozpatrzenia wniosku dokumentów. Uzasadnione jest również określenie w ustawie, że zezwolenie na zmianę statutu towarzystwa i zmianę depozytariusza zawiera w sobie zezwolenie na zmianę statutu funduszu w zakresie regulującym zmiany statutu towarzystwa oraz nazwę i adres depozytariusza. Proponowana zmiana usprawni jednocześnie pracę organu nadzoru. W art. 58 dodano ust. 2, który stanowi, że organ nadzoru odmawia zezwolenia, jeżeli zmiana jest sprzeczna z prawem lub interesem członków funduszu. Uzasadnione jest

określenie w ustawie przesłanek odmowy udzielenia zezwolenia, a tym samym odejście od czystej konstrukcji uznania administracyjnego opartego na pełnej dyskrecjonalności działania organu nadzoru. Art. 58 ust. 3 zgodnie z proponowanym brzmieniem stwierdza, że zezwolenie na zmianę statutu towarzystwa jest równoznaczne z zezwoleniem na zmianę statutu funduszu w zakresie określonym w art. 13 ust. 2 pkt 2 i 4. Zezwolenie na zmianę umowy z depozytariuszem jest równoznaczne z zezwoleniem na zmianę statutu funduszu w zakresie określonym w art. 13 ust. 2 pkt 5. Powyższy przepis znacznie uprości postępowanie i przyspieszy dostosowywanie treści statutu funduszu do treści statutu towarzystwa lub umowy z depozytariuszem.

24. Zmiana w art. 59 (art. 1 pkt 27 projektu) wprowadza obowiązek cofania przez organ nadzoru zezwolenia na powołanie członków zarządu i rady nadzorczej PTE w sytuacji, gdy osoby te przestaną spełniać wymogi, które zgodnie z przepisami były konieczne do spełnienia w chwili, gdy uzyskiwały pozwolenie organu nadzoru na powołanie. Dodanie ust. 4 ma charakter sankcji za niedopełnienie obowiązków związanych z pełnioną funkcją.

25. Do art. 1 pkt 28 projektu

Organ nadzoru może wydać decyzję o cofnięciu zezwolenia, jeżeli stwierdzi, że fundusz lub towarzystwo rażąco narusza przepisy ustawy. Zmiana w art. 62 ust.1 jest istotna ze względu na fakt, że decyzja o cofnięciu zezwolenia na utworzenie PTE jest bardzo dotkliwą karą. Określenie „prowadzi działalność niezgodnie z przepisami ustawy lub statutem funduszu albo w sposób zagrażający interesom członków funduszu” jest pojęciem nieostrym. Z tego powodu zostało zaproponowane „rażąco lub uporczywie narusza przepisy ustawy, statutu funduszu lub towarzystwa albo prowadzi działalność rażąco naruszając interes członków funduszu”. Te działania mogą zostać stwierdzone przez organ nadzoru. Pozwala to wprowadzić gradację sankcji za niewłaściwą działalność, mniejsze naruszenia przepisów ustawy, statutów spowodują poniesienie odpowiedzialności karnej przewidzianej w dalszej części ustawy, rażące, uporczywe ich naruszanie umożliwi organowi nadzoru cofnięcie zezwolenia na utworzenie towarzystwa. Określenie „zagrażający” budziło wiele wątpliwości. Ponadto rozszerzono odpowiedzialność prowadzenia działalności naruszającej interes członków OFE na towarzystwo.

26. Do zmian zaproponowanych w art. 64, 66, 68-72 (art. 1 pkt 29 - 35 projektu)

Zmiany te mają przede wszystkim na celu wprowadzenie przejrzystych reguł gry w postępowaniu administracyjnym, jak i samym procesie konsolidacyjnym, tak by był on przejrzysty dla swoich członków. Wśród zmian służących osiągnięciu tego celu wymieniłem należy przede wszystkim wyczerpujące określenie katalogu dokumentów, które powinny być złożone w każdym z postępowań. Proponuje się, aby we wszystkich przypadkach obowiązkowe było przedłożenie organowi nadzoru uchwał właściwych organów statutowych towarzystwa, informacji o bilansie funduszu przejmującego i przejmowanego, dokumentów potwierdzających brak zaległości podatkowych towarzystw. Na podstawie tych dokumentów organ nadzoru będzie w stanie ocenić wiarygodność finansową towarzystw zamierzających partycypować w konsolidacji przez wywiązywanie się z zobowiązań publicznoprawnych. Na wzór przepisów ustawy dotyczących wskazania przesłanek odmowy zezwolenia na utworzenie OFE i PTE proponuje się wyczerpująco określić podstawy odmowy zezwolenia organu nadzoru na konsolidację, z uwzględnieniem kryteriów ocennych (zwrotów niedookreślonych oraz wymogiem zapobiegania zmonopolizowania rynku funduszy emerytalnych). Przedstawiane nowe przepisy ustawy usuwają także wątpliwości co do dalszego losu powszechnego towarzystwa wyzbywającego się w drodze umownej zarządzania funduszem emerytalnym. Ustawa tym samym precyzuje niejasne dotąd pojęcie „rezygnacji z prowadzenia dotychczasowej działalności” przyjmując, że wiąże się ona z obowiązkiem rozwiązania towarzystwa. Dla bezpieczeństwa obrotu, stan niepewności co do dalszego losu towarzystwa nie powinien trwać zbyt długo, stąd też propozycja, aby otwarcie likwidacji nastąpiła w terminie 1 miesiąca od dnia umownego przejścia zarządzania funduszem zarządzanym przez to towarzystwo. W celu zdyscyplinowania towarzystwa wyzbywającego się zarządzania

funduszem proponuje się wprowadzić sankcję za niepodjęcie w terminie stosownych kroków prawnych w postaci cofnięcia przez organ nadzoru zezwolenia na utworzenie towarzystwa. Do innych zmian służących osiągnięciu zamierzonego celu należy zaliczyć uregulowanie kwestii zezwolenia na utworzenie nowego towarzystwa emerytalnego powstałego w następstwie połączenia towarzystw emerytalnych. Fakt, że akcjonariat nowo tworzonego towarzystwa będzie tożsamy z akcjonariatem przejmowanych towarzystw, wymusza zastosowanie szeregu wyłączeń w zakresie dokumentów, jakie wnioskodawcy powinni złożyć, występując o zezwolenie na utworzenie towarzystwa w stosunku do sytuacji tworzenia towarzystwa w zwykłym trybie. Inną zmianą jest wprowadzenie zakazu przyjmowania nowych członków w okresie likwidacji funduszu i rozszerzeniu obowiązków informacyjnych funduszy w związku z dokonującymi się przekształceniami własnościowymi. Projektowana zmiana ustawy ma także na celu uzupełnienie katalogu czynności, które należy podjąć w okresie likwidacji oraz skutki jakie wywołuje zakończenie tej operacji. Doprecyzowanie tych czynności ma na celu zapewnienie płynnego i bezpiecznego procesu likwidacji otwartego funduszu. W ramach nowelizacji proponuje się także skrócić maksymalny termin, w jakim powinna nastąpić likwidacja funduszu z 9 miesięcy do 6 miesięcy. Skrócenie powyższego terminu jest podyktowane potrzebą przyspieszenia i skrócenia procesu konsolidacyjnego. Ponadto proponujemy wyraźne określenie momentu, od którego składki i wypłaty transferowe na rzecz członków funduszu przejętego miałyby być przekazane do funduszu przejmującego. Byłby to dzień zakończenia likwidacji funduszu. Na ten dzień ZUS byłby także zobowiązany do dokonania stosownych zmian w Centralnym Rejestrze Członków OFE.

27. Do art. 1 pkt 36 projektu

Uchylenie przepisów rozdziału 6 wynika z faktu, że rynek OFE charakteryzuje się daleko posuniętą specyfiką wynikającą z jego „nierynkowej”, a raczej społecznej misji, jaką jest obsługa obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnych. Prowadzi to do daleko posuniętej regulacji zasad działania OFE i Towarzystw Emerytalnych nimi zarządzających, co musi powodować odmienny od typowych rynków (np. rynków innych usług finansowych) sposób funkcjonowania. Zasadniczym kryterium oceny funkcjonowania OFE jest interes ubezpieczonych (członków OFE). Kryterium temu powinny być podporządkowane interesy przedsiębiorców (Towarzystw Emerytalnych i ich akcjonariuszy), co w znacznym stopniu określa ich swobodę działania, jak również zakres konkurencji.

Specyfika rynku powoduje, że kontrola koncentracji w zakresie i trybie określonym przepisami antymonopolowymi, przewidzianymi dla o wiele bardziej otwartych rynków produktowych, może się okazać niewystarczająca. Jak się wydaje, wysokie bariery wejścia, znaczny stopień regulacji zasad działania i zakres kontroli z tym związanej sprawiają, że rynek OFE nie jest zbyt atrakcyjny dla inwestorów i mogą na nim występować procesy „oligopolizacji”. Takie zmiany struktury mogą wymagać wcześniejszego, niż wynikałoby to z punktu widzenia przepisów dotyczących ochrony konkurencji, przeciwdziałania ze strony organu nadzoru, jakim jest Komisja Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych, jeżeli naruszałyby interesy członków OFE.

Kontrola właściwej realizacji specyficznych zadań w przypadku tak nietypowego i wyspecjalizowanego rynku, jak rynek OFE, powinna znajdować się w rękach jednego organu nadzoru (KNUiFE). Kontrola ze strony innych organów nie powinna dotyczyć

realizacji podstawowych celów istnienia funduszy związanych z zabezpieczeniem emerytalnym. Powinna ona koncentrować się raczej na działaniach, w których OFE występują w innej roli (np. inwestorów). Po uchyleniu rozdziału 6 będą miały zastosowanie w pełnym zakresie przepisy ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 122, poz. 1319 z późn. zm.).

28. Zmiana w art. 81 (art. 1 pkt 37 projektu) ma charakter porządkowy, doprecyzowuje regulacje związane z uzyskaniem członkostwa.

29. Zmiana w art. 82 (art. 1 pkt 38 projektu) ma na celu uniknięcie niewłaściwej interpretacji jego dotychczasowego brzmienia. Obecnie, dokonując literalnej interpretacji przepisu, jeśli osoba zawierała umowę z OFE i nie wskazała osób, na rzecz których ma nastąpić wypłata środków po jej śmierci, osoba taka nie mogła wskazać takich osób będąc już członkiem OFE. Zmiana została zaproponowana, żeby usunąć tę niedogodność. Zmiana w art.82 wprowadza w sposób wyraźny zasadę swobodnego dysponowania przez członka otwartego funduszu emerytalnego środkami zgromadzonymi na jego rachunku, na wypadek śmierci tego członka, tj. możliwość wskazywania osób uprawnionych do tych środków w każdym czasie oraz możliwość odwołania w każdym czasie tego rodzaju dyspozycji i niewskazywania żadnych osób uprawnionych do tych środków (należy przypomnieć, że, zgodnie z art.132 ust.1, w takim przypadku odwołanie oznacza *de facto* dyspozycję poddania tych środków zasadom uregulowanym w przepisach prawa spadkowego).

Wydaje się, że ograniczenia w powyższym zakresie, wynikające z literalnej wykładni obecnie obowiązujących przepisów art.82, są sprzeczne z szeroko rozumianym interesem członków otwartych funduszy emerytalnych. Skutki obecnej regulacji nie były intencją ustawodawcy.

30. Zmiana w art. 84 (art. 1 pkt 39 projektu) ma charakter doprecyzowujący oraz jest związana z pozostałymi zmianami dotyczącymi uzyskania członkostwa w otwartym funduszu. Umowa z dotychczasowym funduszem ulegałaby rozwiązaniu z dniem dokonania zmiany w Centralnym Rejestrze Członków Otwartych Funduszy Emerytalnych. Taka zmiana uwzględnia fakt, że czasem nie są dokonywane wypłaty transferowe, gdyż nie ma środków na rachunku członka funduszu, a zawsze jest dokonywana zmiana w Centralnym Rejestrze Członków OFE.

31. Zmiana w art. 93 (art. 1 pkt 40 projektu) ma na celu wyeliminowanie nieprawidłowości przy prowadzeniu czynności akwizycyjnych. Z punktu widzenia interesów członków i PTE nie była właściwa sytuacja, w której agent zmieniał pracodawcę i przenosił „swoich” członków OFE. Ograniczeniem tego problemu jest wprowadzenie zakazu wykonywania czynności akwizycyjnych przy zmianie funduszu przez okres 6 miesięcy. Zmiana w art. 93 ma spowodować, aby w wypadku zmiany zatrudnienia dokonywanej przez akwizytora, nie mógł on wykorzystać materiałów i informacji, w posiadanie których wszedł w trakcie wykonywania czynności akwizycyjnych na rzecz dotychczas zatrudniającego go OFE. Zakaz wykonywania pracy przez 6 miesięcy nie będzie obowiązywał, jeśli przeszkoda powstała z winy funduszu. Takie uregulowania chronią z jednej strony akwizytorów, a z drugiej nie powodują komplikacji dla funduszy (jeśli akwizytor przechodzi ze „swoimi” klientami). Ponadto zmiana wprowadza możliwość zawierania umów z funduszem w każdej formie przewidzianej przepisami prawa. Jest to o tyle istotne, że uelastycznia stosunki pracy między akwizytorem a funduszem.

32. Zmiana art. 93a (art. 1 pkt 41 projektu) ma charakter doprecyzowujący.

33. Zmiana w art. 94 (art. 1 pkt 42 projektu):

a) art. 94 ust. 2 w nowym brzmieniu stanowi, że organ nadzoru dokonuje wpisu do rejestru na podstawie zgłoszenia dokonanego przez otwarty fundusz emerytalny; dokonanie wpisu

- lub wydanie decyzji odmawiającej wpisu ma nastąpić w terminie 1 miesiąca od daty złożenia wniosku,
- b) dodanie przepisu mającego na celu uporządkowanie rejestru akwizytorów; jest to zasadne z uwagi na okres niewykonywania czynności akwizycyjnych i wiążącą się z tym utratą praktyki zawodowej,
 - c) uzupełnienie, że rozpoczęcie wykonywania czynności akwizycyjnych może nastąpić po wpisaniu odpowiedniej wzmianki do rejestru,
 - d) wprowadzeniu opłaty skarbowej, co jest zasadne, ponieważ po zmianie struktury urzędu nadzoru został zlikwidowany środek specjalny, na który wpływała opłata; w obecnym stanie prawnym nie ma żadnego powodu, żeby opłata ta znajdowała się na koncie organu nadzoru, a dopiero później była przekazywana do budżetu; dlatego w propozycji opłata za wpis do rejestru oraz zmiany danych objętych wpisem, z zastrzeżeniem zmiany danych wskazanych w ust. 3 pkt 2, jest kwalifikowana jako opłata skarbowa.
34. Zmiana w art. 119 (art. 1 pkt 43 projektu) dotyczy opłaty za wcześniejszą wypłatę transferową. Obecnie opłata ta jest pobierana bezpośrednio z aktywów OFE. Z uwagi na charakter gromadzonych środków w OFE, dotychczasowa konstrukcja jest niewłaściwa, ponieważ uszczupla wielkość środków członka, który dokonuje zmiany funduszu przed upływem 24 miesięcy. W zaproponowanym brzmieniu tego przepisu osoba zmieniająca fundusz przed upływem 24 miesięcy członkostwa będzie musiała opłatę za transfer pokryć z własnych środków. Równocześnie ulegnie zmianie konstrukcja liczenia stażu członkowskiego, który byłby liczony od ostatniego dnia miesiąca, w którym zawarto umowę z funduszem albo uzyskano członkostwo w drodze losowania. Jednocześnie wprowadza upoważnienie dla Rady Ministrów do określenia, w drodze rozporządzenia, sposobu obliczania oraz wysokości tej opłaty.
35. Zmiana w art. 123 (art. 1 pkt 44 projektu) służy usunięciu trudności, jakie istniały dotychczas przy ustaleniu wysokości opłaty, o jakiej mowa w tym artykule. Określenie „maksymalna opłata” prowadziło do wielu problemów w uzgodnieniach między ZUS a PTE, bowiem oba podmioty inaczej interpretowały ten przepis. Dla ZUS opłata ta była maksymalną opłatą ustaloną w rozporządzeniu, a dla PTE wysokość tej opłaty powinna podlegać negocjacjom (od 0 do maksymalnej wysokości). Konsekwencją tego jest nieuiszczenie tej opłaty przez szereg PTE, twierdzących, że nie ma podstawy prawnej do jej pobrania. Część PTE uiszcza jednak tę opłatę i proponuje się, aby jednoznacznie rozstrzygnąć w drodze ustawy wysokość opłaty, zgodnie z przedstawioną treścią. Podobnie w przypadku KDPW S.A.
36. Zmiana w art. 134 ust. 1 (art. 1 pkt 46 projektu) wprowadza maksymalną wysokość opłaty dystrybucyjnej na poziomie 3,5% z wpłacanych składek. Jest to związane ze zmianami dotyczącymi pokrywania kosztów funkcjonowania systemu. Ustalenie takiego poziomu z punktu widzenia członków OFE jest zasadne, ponieważ obecne prowizje zapisane w statutach OFE odbiegają od siebie w sposób rażący. Zmiana ta, z punktu widzenia gromadzonych środków w obowiązkowym kapitałowym segmencie systemu emerytalnego, powinna przyczynić się do lepszej ochrony interesów członków OFE. Przyczyni się to także do ujednolicenia traktowania członków OFE w skali całego systemu, co z punktu widzenia polityki społecznej jest ze wszech miar pożądane. Początkowo opłata dystrybucyjna będzie wynosić 7%, by w roku 2010 spaść do 5% i docelowo w roku 2014 do 3,5%.

37. Zmiana w art. 135 (art. 1 pkt 47 projektu) ma charakter porządkowy związany ze zmianami dotyczącymi pokrywania kosztów działalności OFE. Ponadto ustalenie jednakowej opłaty dla wszystkich członków danego funduszu z punktu widzenia systemu emerytalnego i jego obowiązkowości jest rozwiązaniem sprawiedliwszym niż dotychczasowe. Od powyższego będzie istniał wyjątek polegający na możliwości podwyższenia opłaty od składki wobec członków OFE, których są jego członkami krócej niż 24 miesiące. Propozycja ta z pewnością w lepszym stopniu zabezpiecza interes członków OFE.

38. Zmiana w art. 136 ust. 2 (art. 1 pkt 48 projektu) polega na zmniejszeniu kosztu zarządzania funduszem przez PTE z 0,05% wartości zarządzanych aktywów netto, w skali miesiąca, jak to jest obecnie, do wysokości przedstawionej w tabeli powyższego przepisu. Opłata ta będzie ulegała zmniejszeniu wraz ze wzrostem zarządzanych aktywów netto OFE. Prowizja od aktywów czyli opłata za zarządzanie to najważniejsza opłata z punktu widzenia przyszłej emerytury. Po okresie „rozruchu” wszystkie OFE ukształtowały ją na maksymalnym poziomie dopuszczonym w ustawie (tj. 0,05% wartości zarządzanych aktywów miesięcznie) – istnieją między nimi jednak poważne różnice, bowiem kilka wprowadziło maksymalną kwotę tej opłaty na niższym poziomie. Najniższy limit wprowadził fundusz AIG – 2,5 mln zł w skali miesiąca. W obecnych realiach rynkowych prowizja ta przybrała kształt swoistego kuponu, odcinanego przez PTE bez względu na wyniki inwestycyjne. Proponuje się wprowadzenie modyfikacji przez wprowadzenie części stałej i zmiennej. Każdemu PTE przysługiwałaby opłata stała w wysokości wynikającej z art. 136 ust. 2a oraz opłata zmienna, zależna od wyników inwestycyjnych. Część zmienna jest omówiona w pkt 54 uzasadnienia dotyczącym rachunku premiowego. Zaproponowana zmiana powinna przyczynić się do wzrostu konkurencji między poszczególnymi funduszami.

Proponowane ograniczenie opłaty za zarządzanie aktywami OFE nie będzie dotyczyło opłaty za zarządzanie aktywami pracowniczego funduszu. Wynika to z innego systemu opłat, gdzie, w odróżnieniu od OFE, w pracowniczym funduszu nie są pobierane opłaty od składki, brak jest też mierzenia w tym wypadku średnich ważonych stóp zwrotu, a także możliwości uzyskania premii za wyniki inwestycyjne, jak to jest w propozycji odnoszącej się do OFE.

39. Uchylenie art. 138 (art. 1 pkt 49 projektu) jest konsekwencją zmian wprowadzonych w art. 119.

40. Zmiany art. 141 (art. 1 pkt 50 projektu) polegają na:

Zmiany doprecyzowują zapisy, które powodowały sprzeczne interpretacje zarówno UNFE (w początkowej fazie Urząd akceptował możliwość dokonywania depozytów w walucie, po pewnym czasie jednak zmienił stanowisko), jak i u uczestników rynku. Faktem jest, że z przyczyn technicznych, podmiot inwestujący w papiery zagraniczne musi liczyć się z koniecznością utrzymywania waluty. Poza tym art. 141 ust 1 pkt 3 mówi o dopuszczalności

lokata funduszy emerytalnych między innymi w „depozyty bankowe”. Jako „depozyty bankowe” należy rozumieć „rachunki lokat terminowych”, będące jednym z rodzajów „rachunków bankowych”, wskazanych w art. 50 ust 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe. Zgodnie z art. 49 ust 2 tej ustawy „rachunki bankowe” są prowadzone w złotych i w walutach obcych. W związku z tym, jako „depozyty bankowe” rozumieć można zarówno „rachunki lokat terminowych” w złotych, jak i w walutach obcych. W świetle powyższego doprecyzowanie intencji ustawodawcy jest przez rynek bardzo pożądane. Fundusz powinien mieć możliwość nabywania waluty w celu rozliczenia transakcji zagranicznych, pokrywania kosztów zagranicznych instytucji rozliczeniowych i depozytowych oraz oczywiście zawierania lokat bankowych w walucie.

Dodanie do katalogu specjalistycznych funduszy inwestycyjnych zamkniętych ma na celu poszerzenie katalogu inwestycyjnego i wychodzi naprzeciw oczekiwaniom rynku. Należy podkreślić, że tego typu fundusze inwestycyjne podlegają nadzorowi Komisji Papierów Wartościowych i Giełd. Rynek finansowy bardzo liczy na te inwestycje. Poza tym takie fundusze są szansą rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw. Przedsiębiorstwa tego rodzaju są motorem rozwoju gospodarki i dlatego też należy wspomagać te firmy w pozyskiwaniu kapitału. Szansą dla nich jest potencjał finansowy funduszy emerytalnych wykorzystany poprzez specjalistyczne fundusze inwestycyjne zamknięte. Fundusz zamknięty ma szerokie możliwości inwestycyjne - może on lokować środki (w odpowiednich proporcjach) w następujące zbywalne instrumenty: papiery wartościowe, wierzytelności, udziały w spółkach z o.o., nieruchomości, waluty. Z uwagi na specyfikę takich funduszy OFE mogłyby oczekiwać ponadprzeciętnych zysków.

Pozostałe zmiany mają na celu uporządkowanie katalogu instrumentów finansowych dostępnych dla OFE. Uzupełniony został katalog o obligacje zamienne na akcje. Ponadto zasadnym jest dopuszczenie szerokiego katalogu listów zastawnych, a nie ograniczenie ich tylko do publicznego obrotu. Zmiana ta jest o tyle zasadna, że dotychczas nie została ulokowana ani jedna emisja tych instrumentów na rynku regulowanym. Powinno to przyczynić się do rozwoju rynku mieszkaniowego w Polsce (środki pozyskiwane przez banki hipoteczne).

Zalety zamkniętej emisji listów zastawnych w świetle ich nabywania przez fundusze emerytalne:

- bezpieczeństwo inwestowania w listy hipoteczne jest takie samo w przypadku emisji zamkniętej, jak i emisji publicznej bowiem identyczna jest podstawa emisji listów zastawnych, a więc ich zabezpieczenie w przypadku obu typów emisji jest takie samo,
- możliwość nabycia przez OFE listów „skrojonych na miarę” (tailor made) - czyli w miarę możliwości dopasowanych do potrzeb funduszy pod kątem terminu wykupu, waluty oraz rodzaju oprocentowania,
- płynność listów zastawnych, jak również wycena rynkowa listów gwarantowana jest przez Agenta Emisji, w związku z tym, że list zastawny jako papier długoterminowy

będzie emitowany z kuponem odsetkowym - możliwa jest również księgowa wycena liniowa w oparciu o ten kupon,

- koszt organizacji emisji zamkniętej jest dla banków hipotecznych tańszy niż publicznej, możliwe jest więc zaoferowanie inwestorom bardziej rentownych listów zastawnych,
- możliwość dokonania bardziej rentownej inwestycji w stosunku do rządowych papierów wartościowych – listy będą wyżej oprocentowane niż obligacje rządowe,
- dywersyfikacja portfeli funduszy – szczególnie zważywszy na fakt, że udział obligacji rządowych w portfelach funduszy wynosi 60-70%.

Obecne przepisy umożliwiają zawieranie przez OFE transakcji instrumentami pochodnymi o charakterze zabezpieczającym na rynku walutowym, ale w oparciu jedynie o ustawę o publicznym obrocie papierami wartościowymi. Dotychczasowy pkt 14 w art. 141 ust. 1 ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych jest w istocie aktem wykonawczym do ustawy i nie spełnia wymogów określonych w art. 92 Konstytucji RP. W związku z tym proponuje się, aby pkt 14 uchylić, a w jego miejsce dodać ust. 3 w brzmieniu zapewniającym zgodność z Konstytucją i umożliwić zabezpieczanie każdego rodzaju ryzyka, nie tylko kursowego, jak to ma miejsce obecnie. Zwiększenie możliwości zabezpieczania się funduszy emerytalnych przed zmianami cen (stóp procentowych, kursów walutowych) instrumentów bazowych jest bardzo istotne z punktu widzenia uczestników systemu. Derywaty są to walory, których cena jest uzależniona od wartości aktywów pierwotnych. Należą do nich między innymi kontrakty terminowe, opcje i warianty. Szczególnie istotne jest to w przypadku inwestycji w papiery skarbowe. Zarządzający OFE muszą bowiem brać pod uwagę ryzyko stopy procentowej (interest rate risk), czyli ryzyko nieosiągnięcia zamierzonych celów przez inwestora wskutek zmian stopy procentowej niezgodnych z jego oczekiwaniami. W tym celu OFE musi mieć możliwość uniknięcia niepożądanego ryzyka. Przyjęcie takiego rozwiązania jest niezwykle istotne z uwagi chociażby na fakt, że w przypadku zmian stóp procentowych OFE nie mają żadnego instrumentu zabezpieczającego się przed tymi zmianami. Szczegółowe rozwiązania w tym zakresie zostaną uregulowane w rozporządzeniu.

41. Zmiany zaproponowane w art. 1 pkt 51 projektu wynikają z tego, że obecny limit 95% przesądzał, według niektórych interpretacji, iż dla pozostałych typów inwestycji zostawało 5%, czyli zarówno dla inwestycji zagranicznych, jak i dotychczasowych wynikających z przepisów art. 141 ust.1 pkt 10, 12 i 13 oraz pkt 14. Zmiana ta wyeliminuje wątpliwości interpretacyjne i pozwoli w lepszym stopniu zdywersyfikować portfel inwestycyjny funduszy emerytalnych.

Dodanie w art. 142 ust. 2 pkt 3 jest konsekwencją zmian dokonanych w art. 141 ust. 1 pkt 7, a dodanie pkt 6 w art. 142 ust. 2 jest konsekwencją zmian wcześniejszych dotyczących lokowania środków OFE.

42. Zmiana w art. 143 ust. 1 (art. 1 pkt 52 projektu) polega na doprecyzowaniu upoważnienia dla ministra właściwego do spraw instytucji finansowych i jest konsekwencją zmian art. 136 ust. 2.

43. Do art. 1 pkt 53 projektu

Skreślenie lit. h w art. 150 pkt 1 wynika z następujących przyczyn:

Szczegóły dotyczące transakcji z Depozytariuszem będą codziennie raportowane przez Towarzystwo do Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych bez dokonywania dodatkowych zmian w *rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 14 kwietnia 1999 r. w sprawie szczegółowych warunków, jakim powinien odpowiadać prospekt informacyjny, sposobu i terminu jego udostępniania przez otwarty fundusz emerytalny, treści informacji*

przekazywanych członkom funduszy emerytalnych dotyczących środków gromadzonych na ich rachunkach, sposobu i terminów udostępniania tych informacji członkom funduszu oraz zakresu i terminów przekazywania do Urzędu Nadzoru nad Funduszami Emerytalnymi sprawozdań i bieżących informacji przez towarzystwo emerytalne i fundusz emerytalny, ponieważ w § 10 ust. 1 pkt 10 tego rozporządzenia jest mowa o tym, że Fundusz jest zobowiązany wskazać strony transakcji.

Dotychczasowe przepisy art. 150 ust. 1 lit. h i ust. 2 stanowią, że fundusz emerytalny nie może zbywać ani nabywać aktywów od depozytariusza przechowującego jego aktywa.

Art. 158 ust. 1 pkt 3 ustawy wskazuje, że depozytariuszem może być bank, który „3) *nie posiada akcji towarzystwa zarządzającego funduszem, którego aktywa przechowuje, lub akcji podmiotu związanego w stosunku do tego towarzystwa ani też nie posiada żadnych innych związków kapitałowych z tymi podmiotami*”, co w praktyce oznacza, że depozytariusz nie może mieć nawet jednej akcji akcjonariusza towarzystwa. Biorąc pod uwagę powyższe, brak jest racjonalnych przesłanek, dla których depozytariusz miałby zbywać lub nabywać aktywa funduszu emerytalnego na zasadach innych niż rynkowe. W działanie systemu jest wbudowany ponadto mechanizm codziennych raportów funduszu do organu nadzoru w zakresie cen, po jakich transakcje są zawierane. Każde odchylenie od cen rynkowych w transakcjach zawartych ze wszystkimi uczestnikami rynku jest monitorowane i analizowane, fundusz zaś wzywany jest do złożenia stosownych wyjaśnień. Wspomniane przepisy prowadzą jedynie do ograniczania konkurencji, jak i możliwości inwestycyjnych funduszy w stosunku do innych uczestników rynku, w przypadkach gdy oferującym atrakcyjne ceny jest bank depozytariusz.

Zakaz zbywania aktywów przez depozytariusza do funduszu przez niego obsługiwanego doprowadził do konieczności stosowania wyjątkowo niestandardowych rozwiązań w przypadku rozliczeń transakcji na papierach zagranicznych. Zakaz ten był interpretowany przez UNFE, jako zakaz nabycia waluty od depozytariusza w celu rozliczenia nabycia zagranicznych papierów wartościowych, podczas gdy nabycie waluty od depozytariusza w tym celu jest standardem rynkowym. W chwili obecnej fundusze zostały zmuszone do zakupu waluty przeznaczonej na zakup zagranicznych papierów wartościowych poza depozytariuszem, przesłania waluty przez bank korespondent kontrahenta do banku korespondenta depozytariusza, skąd depozytariusz kieruje środki na rozliczenie transakcji do banku korespondenta dla danej waluty subdepozytariusza zagranicznego rozliczającego transakcję. Znaczące poszerzenie ilości pośredników związanych tylko z zapewnieniem środków na rozliczenie transakcji zakupu zagranicznych papierów wartościowych, która najczęściej powinna być dokonywana w tym samym dniu, wynika wyłącznie z przepisu, którego wykreślenie jest proponowane. Przepis ten znakomicie zmniejsza bezpieczeństwo aktywów funduszy przez konieczność wprowadzenia nierynkowych rozwiązań w zakresie trybu rozliczeń transakcji wiążących się ze znaczącym wzrostem ryzyka rozliczeniowego.

Zakaz ten powoduje także dyskryminację jednych funduszy wobec drugih w zakresie dostępu do atrakcyjnych, ze względu na cenę lub konstrukcje papierów wartościowych oferowanych przez depozytariusza. Sytuacja ta dotyczy zarówno emisji prywatnych, dla których bank pełni rolę agenta, jak i papierów skarbowych w przypadku pełnienia roli Dealera Skarbowych Papierów Wartościowych.

Uchylenie przytaczanego przepisu pozwoli na ujednoczenie przepisów ustawy z przepisami ustawy o funduszach inwestycyjnych, które w obecnym brzmieniu nie ograniczają w żaden sposób zawierania przez fundusz inwestycyjny transakcji z depozytariuszem.

44. Do art. 1 pkt 54 projektu

Proponowana zmiana wynika z wątpliwości, jakie może budzić kwestia zgodności z przepisami Konstytucji rozporządzenia w sprawie udzielania przez OFE pożyczek papierów wartościowych, w przypadku jego wydania na podstawie obecnego upoważnienia. W obecnym brzmieniu bowiem art. 151 ust. 2 nie określa w sposób wyczerpujący – czego wymagają przepisy Konstytucji - zakresu spraw przekazanych do uregulowania oraz wytycznych dotyczących treści przyszłego rozporządzenia. Dlatego, aby uniknąć w przyszłości powstania powyższych wątpliwości, proponujemy wprowadzenie odpowiednich zmian do ustawy.

45. Do zmian w art. 158 (art. 1 pkt 55 projektu)

W świetle przepisów aktualnie obowiązującej ustawy, jednym z kryteriów umożliwiających pełnienie funkcji depozytariusza jest brak jakichkolwiek związków kapitałowych między depozytariuszem a towarzystwem (oraz podmiotami z nimi związanymi w rozumieniu ustawy o rachunkowości). O ile zrozumiały i w pełni akceptowalny jest zakaz posiadania przez depozytariusza akcji towarzystwa, o tyle zakaz jakichkolwiek związków kapitałowych podmiotów związanych w stosunku do towarzystwa z depozytariuszem wydaje się być w praktyce niewykonalny.

Znakomita większość banków mogących pełnić funkcję depozytariusza jest spółkami publicznymi w rozumieniu ustawy o publicznym obrocie papierami wartościowymi i ich akcje są notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie; nie można wykluczyć, że jakiś podmiot związany z towarzystwem nabędzie akcje depozytariusza, a tym samym spowoduje wystąpienie związku kapitałowego z depozytariuszem. Ponadto, depozytariusz jako bank może stać się posiadaczem akcji podmiotu powiązanego w sposób niezamierzony, np. przez przejęcie majątku dłużnika w wyniku realizacji postępowania egzekucyjnego wobec nierzetelnego dłużnika. W myśl postanowień art. 162 ust. 2 ustawy, obie sytuacje będą musiały skutkować zmianą depozytariusza. Biorąc pod uwagę coraz większą sieć powiązań kapitałowych między instytucjami przez rozwijający się rynek papierów wartościowych, taki przepis ustawy może w znaczący sposób wpłynąć na możliwość świadczenia usług przez depozytariuszy oraz powstawanie znaczących kosztów zmiany depozytariusza nieuzasadnionych ze względów bezpieczeństwa, jak i rzetelności wypełniania obowiązków przez bank. Proponowana zmiana zachowuje ustawowy zakaz związków kapitałowych depozytariusza i towarzystwa, racjonalizując jednocześnie zachowanie uczestników rynku w przypadkach niezawinionych i krótkotrwałych naruszeń ww. zakazu.

46. Zmiana w art. 159 ust. 1 pkt 6 (art. 1 pkt 56 projektu) wynika z tego, że dotychczasowe brzmienie tego przepisu nakłada na depozytariusza oprócz obowiązku zapewnienia terminowego rozliczania umów dotyczących aktywów funduszu również obowiązek terminowego rozliczania umów z członkami funduszu. O ile obowiązek zapewnienia terminowego rozliczania umów dotyczących aktywów funduszu jest zrozumiały i nie budzi wątpliwości, o tyle obowiązek terminowego rozliczania umów z członkami funduszu jest martwym zapisem, budzącym wiele wątpliwości. Obowiązek ten może być interpretowany jako obowiązek kontrolowania przepływu składek z ZUS do funduszu lub też jako pełnienie funkcji agenta transferowego, co w każdym przypadku jest niemożliwe do wykonania przez depozytariusza. W pierwszym przypadku ze względu na przyjęty schemat działania systemu emerytalnego wymagało by bieżącej kontroli działań ZUS przez banki. W drugim oznaczałoby prawny monopol banku na wykonywanie usług agenta transferowego, który jako jedyny jest w stanie wypełnić obowiązki terminowego rozliczania umów z uczestnikami funduszu. Monopol ten byłby sprzeczny z ideą działania systemu i praktyką rynkową. PTE korzystają w tym zakresie z usług wyspecjalizowanych firm lub prowadzą stosowną działalność we własnym zakresie. Proponowane zmiany nie wpłyną w żadnym stopniu na bezpieczeństwo systemu.
47. Zmiany w art. 170, 172, 173 oraz 175 (art. 1 pkt 59 - 62 projektu) polegają na wydłużeniu okresu, z którego jest wyliczana wysokość stopy zwrotu poszczególnych funduszy, a także średniej stopy ważonej wszystkich funduszy oraz podawania ich wysokości do publicznej wiadomości dwa razy w roku. Powyższe propozycje powinny lepiej programować długoterminową politykę inwestycyjną OFE. Jednocześnie wprowadza się ograniczenie wskaźnika przeciętnego udziału w rynku danego funduszu. Minimalna wymagana stopa zwrotu byłaby generalnie obliczana na dotychczasowych zasadach, jednakże z kilkoma zmianami. Maksymalny udział każdego funduszu w kształtowaniu średniej stopy zwrotu zostałby ograniczony do 15%, nawet jeśli udział aktywów tego funduszu we wszystkich aktywach OFE jest większy. Gdyby funduszy było 6 lub mniej, to każdy miałby identyczny wpływ na wielkość średniej stopy zwrotu. Okresy rozliczeniowe rozpoczynające się po przyjęciu nowelizacji ustawy zostałyby wydłużone z 2 lat do 3 lat, a częstotliwość rozliczenia z 3 miesięcy do 6 miesięcy. Przepisy te weszłyby w życie od dnia 1 października 2003 r.
48. Zmiana w art. 176 (art. 1 pkt 63 projektu) ma charakter techniczny i jest związana z wprowadzeniem uzupełniającego rachunku rezerwowego.
49. Zmiana w art. 181 (art. 1 pkt 64 projektu) ma na celu obniżenie wysokości wpłat na rachunek rezerwowy. W obecnym stanie prawnym jest to 1,5% wartości aktywów netto. Proponuje się, żeby rachunek rezerwowy obniżyć do 1%. Zmiana ta nie powinna wpłynąć negatywnie na bezpieczeństwo systemu.
50. Zmiana dokonana w art. 1 pkt 65 projektu jest związana ze zmianą w art. 176 oraz umożliwia powszechnemu towarzystwu wycofanie środków zgromadzonych na uzupełniającym rachunku rezerwowym po spełnieniu określonych przesłanek.
51. Do art. 1 pkt 67 projektu
- Konsekwencją zmiany w art. 136 jest wprowadzenie tzw. rachunku premiowego, który pełniłby funkcje opłaty zmiennej. Opłata zmienna byłaby zależna od wyników inwestycyjnych. Wyniki te byłyby liczone miejscem w rankingu PTE na koniec okresu rozliczeniowego. System ten wprowadza dodatkową motywację dla zarządzających. Zmiany te wymuszają prowadzenie efektywniejszej polityki inwestycyjnej, co powinno przysporzyć korzyści członkom OFE.
52. Dodanie w art. 184 (art. 1 pkt 69 projektu) zdania, że to organ nadzoru zatwierdza sprawozdanie funduszu gwarancyjnego eliminuje dotychczasową lukę. Funduszem gwarancyjnym administruje Krajowy Depozyt, ale nie ma określonego podmiotu, który

zatwierdza sprawozdania. Nie wydaje się właściwym, żeby to robił sam Krajowy Depozyt, dlatego proponuje się, aby był to organ nadzoru.

53. Zmiana art. 191 (art. 1 pkt 70 projektu) ma na celu obniżenie kosztów systemu. Dotychczasowe regulacje kreują koszty wyższe o ok. 22 mln złotych w skali roku wynikłe z różnicy między ceną listu zwykłego a listu poleconego. Podobne w treści informacje ZUS może przekazywać listami zwykłymi.
54. Zmiany w art. 194 ust. 1 (art. 1 pkt 71 projektu) służą zmniejszeniu kosztu systemu, przez umożliwienie publikacji określonych informacji na stronach internetowych.
55. Zmiany w art. 204 oraz dodanie art. 204a (art. 1 pkt 73 i 74 projektu) określają kompetencje organu nadzoru do podejmowania szeroko rozumianych działań kontrolnych. Ustawodawca dokonał rozróżnienia na kontrolę bezpośrednią oraz kontrolę pośrednią. Kontrola pośrednia obejmuje swoim zakresem znaczeniowym obserwacje, sprawdzanie oraz ocenianie PTE oraz OFE, depozytariusza na podstawie badania i analizowania sprawozdań, np. dostarczonych na podstawie art. 195 ustawy raportów przekazanych do organu nadzoru oraz innych materiałów zebranych w ramach działalności organu nadzoru, np. wpływających skarg. Zaś kontrola bezpośrednia oznacza zapoznanie się kontrolerów organu nadzoru z działalnością PTE oraz OFE w wyniku bezpośredniego sprawdzania ich działalności w siedzibie towarzystwa, udostępnianych na miejscu dokumentów itd. Przepisy art. 204 ust. 2 - 7 ustawy regulują prowadzenie postępowania kontrolnego w rozumieniu kontroli pośredniej. Toteż nakładanie kary na podstawie art. 204 ust. 7 w wyniku podejmowanych działań kontrolnych wchodzących w skład kontroli pośredniej nie może znaleźć podstawy prawnej w ustawie.

Jednocześnie należy stwierdzić, że częstokroć organ nadzoru już w trakcie wykonywania zadań z zakresu kontroli pośredniej stwierdza nieprawidłowości w działaniu kontrolowanego podmiotu. Podejmowanie kontroli bezpośredniej w zaistniałej sytuacji należałoby uznać za stojące w wyraźnej sprzeczności z priorytetową funkcją organu nadzoru, jaką jest ochrona interesów członków funduszy. Działania organu nadzoru powinna cechować szybkość reakcji na pojawiające się nieprawidłowości. Umożliwi to dodanie w art. 204 ust. 3 i 4 przewidującego możliwość powiadomienia nadzorowanego podmiotu o stwierdzonych nieprawidłowościach bez przeprowadzania postępowania kontrolnego, przy czym znajdowałyby tu zastosowanie odpowiednie przepisy regulujące powiadomienie pokontrolne. Ponadto nowelizacja przewiduje także możliwości nałożenia kary pieniężnej w przypadku stwierdzenia rażących nieprawidłowości.

Ustawa będzie stwierdzać wprost, że organ nadzoru ma prawo przeprowadzić w każdym czasie kontrolę działalności funduszu, towarzystwa, depozytariusza, a także osoby trzeciej, której fundusz lub towarzystwo powierzyło wykonywanie niektórych czynności przez osobę upoważnioną, posiadającą dokument uprawniający do przeprowadzenia kontroli, wskazujący zakres i przedmiot kontroli. Upoważnieni pracownicy organu nadzoru będą mieli prawo wstępu do pomieszczeń towarzystwa, by zbadać jego działalność; depozytariusza w celu sprawdzenia, czy jego działalność związana z przechowywaniem aktywów funduszu jest zgodna z prawem, umową o przechowywanie aktywów funduszu i interesem członków funduszu emerytalnego i wreszcie osób trzecich, co stanowi wobec stanu obecnego znaczne rozszerzenie, w celu sprawdzenia, czy jego działalność związana z wykonywaniem czynności na rzecz funduszu lub towarzystwa jest zgodna z prawem lub interesem członków funduszu emerytalnego. Osoba przeprowadzająca kontrolę będzie miała prawo: wglądu do wszelkich ksiąg, dokumentów i innych nośników informacji, żądania sporządzenia oraz wydania kopii tych dokumentów i nośników informacji, żądania udzielenia informacji przez członków władz statutowych i pracowników kontrolowanych podmiotów, żądania zabezpieczenia dokumentów i innych dowodów, co stanowi *novum* w ustawie. Wprowadzenie tego uprawnienia znacznie ułatwi pracę i utrudni niszczenie dokumentów.

Za w pełni zasadne należy uznać upoważnienie ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego do określenia, w drodze rozporządzenia, szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania kontroli, uwzględniając konieczność prowadzenia kontroli zgodnie z jej

kryteriami oraz konieczność zapewnienia jej szybkości i skuteczności. Kontrola jest specyficznym trybem postępowania odznaczającym się swoimi odrębnymi cechami, odbiegającym znacznie od trybu zwykłego jurysdykcyjnego postępowania administracyjnego. Co więcej, w toku kontroli nakładane są często różnorodne obowiązki działania, czy też zaniechania, co tym bardziej nakazuje dokładne i wyczerpujące dookreślenie trybu przeprowadzania kontroli.

Dodanie art. 204d dodatkowo daje możliwość nałożenia na członka zarządu PTE kary pieniężnej w wysokości do trzykrotności jego wynagrodzenia. Z uwagi na przesłanki: naruszenie prawa przy prowadzeniu działalności funduszu, rażące naruszenie interesu członka OFE - dodatkowy środek represyjny jest uzasadniony.

56. Do art. 1 pkt 75 projektu

Utrzymane zostanie prawo organu nadzoru do zwoływania posiedzenia zarządu, rady nadzorczej lub walnego zgromadzenia akcjonariuszy towarzystwa oraz umieszczania poszczególnych spraw na porządku obrad tych organów, jeżeli zostanie to uznane za konieczne do prawidłowego sprawowania nadzoru nad działalnością funduszu lub towarzystwa. Jednakże przepis ten proponujemy uszczegółowić w ten sposób, aby organ nadzoru, dokonując pisemnego wezwania był uprawniony do wskazywania terminu, do upływu którego posiedzenie zarządu, rady nadzorczej lub walnego zgromadzenia akcjonariuszy towarzystwa powinno się odbyć. Termin ten nie może być krótszy niż 30 dni i będzie liczony od dnia doręczenia pisemnego wezwania, towarzystwo zostanie obowiązane niezwłocznie poinformować organ nadzoru o sposobie wykonania wezwania. Jeśli w ciągu 14 dni od dnia doręczenia pisemnego wezwania posiedzenie zarządu, rady nadzorczej lub walnego zgromadzenia akcjonariuszy towarzystwa nie zostanie zwołane lub zostanie zwołane z naruszeniem terminu wskazanego w wezwaniu, organ nadzoru będzie uprawniony do zwołania posiedzenia zarządu, rady nadzorczej lub walnego zgromadzenia akcjonariuszy towarzystwa na koszt towarzystwa.

57. Przepisy art. 2 projektu wprowadzają zmiany do ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

1. Dodanie ust. 5 w art. 34 jest związane z wymianą informacji między ZUS i OFE i umożliwi zwiększenie efektywności w pracy obu instytucji oraz wpłynie korzystnie na bieżące funkcjonowanie systemu emerytalnego. Zmiana ta jest podyktowana doświadczeniami zebranymi w ciągu okresu obowiązywania obecnej regulacji, z których wynika, że obowiązki informacyjne w zakresie zmian danych adresowych nałożone na członków otwartych funduszy emerytalnych nie są w większości przypadków wykonywane, przez co zarówno obowiązkowa jak i dobrowolna (choć nie mniej użyteczna) korespondencja kierowana do tych członków, faktycznie do nich nie trafia. Brak kontaktu otwartych funduszy emerytalnych ze swoimi członkami oznacza nie tylko brak możliwości realizowania w stosunku do nich jakże ważnych zadań informacyjnych wynikających z przepisów ustawy, lecz również nieuzasadnione ponoszenie kosztów wysyłek korespondencji pod nieaktualne adresy, a przede wszystkim stanowi poważne utrudnienie w funkcjonowaniu powyższych funduszy. Biorąc pod uwagę dużą skalę opisanego zjawiska niewywiązywania się przez członków funduszy ze swoich obowiązków, pilne podjęcie działań zaradczych wydaje się konieczne i uzasadnione. Dane Centralnego Rejestru Członków OFE są szczegółowo określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 marca 1999 r. w sprawie szczegółowego

zakresu danych zawartych w centralnych rejestrach prowadzonych przez ZUS. Zakres wymienianych danych nie wykracza poza dane dotychczas przekazywane między ZUS i OFE, ma tylko na celu potwierdzenie ilości członków w Centralnym Rejestrze Członków OFE, jeśli zmieniano bądź korygowano dane członka funduszu. Jest to potrzebne do uporządkowania członkostw z umów zawieranych na początku reformy emerytalnej, gdzie pojawiały się nieprawidłowości zarówno w zawieranych umowach, jak i komunikacji ZUS - OFE; fundusze przesyłały kilkakrotnie różne dane.

2. Zmiana w art. 39 prowadzi do uzależnienia udziału w losowaniu od osiągnięcia wyników inwestycyjnych przez dany OFE powyżej średniej ważonej stopy zwrotu w kolejnych dwóch okresach rozliczeniowych.
 3. Proponuje się, aby w art. 76 ust. 1 pkt 3 wyrazy „przypis składek” zastąpić wyrazami „kwoty przekazanych do otwartych funduszy emerytalnych składek”, co oznaczałoby pobieranie od PTE opłaty od kwoty faktycznie przekazanych składek, a nie przypisu. Jest to szczególnie ważne w sytuacji, gdy następują opóźnienia w przekazywaniu przez ZUS składek do OFE.
58. Przepisy art. 3 projektu wprowadzają zmiany w ustawie z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu wprowadzania do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł i wynikają z faktu, że operacje środkami dla otwartych funduszy emerytalnych odbywają się w cyklu zamkniętym między znanymi uczestnikami i nie mogą powstać sytuacje, których dotyczy ustawa. W przypadku przyjęcia przez Sejm poprawek Senatu do ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzania do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł - zmiany zaproponowane w art. 3 projektu staną się bezprzedmiotowe. Uległby wówczas odpowiedniej zmianie tytuł ustawy i art. 11.
59. W art. 4 projektu proponuje się zmiany w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi. Polegają one na wprowadzeniu w art. 4 pkt 24 nowego typu papieru wartościowego funkcjonującego w praktyce rozwiniętych rynków kapitałowych (zwłaszcza w USA), tzw. niesponsorowanego kwitu depozytowego. Papier ten stanowi rodzaj kwitu depozytowego, obecnie zdefiniowanego w art. 4 pkt 23 ww. ustawy (zredefiniowanego jako tzw. kwit depozytowy sponsorowany) i inkorporuje w swojej treści zbliżone prawa majątkowe. Zasadnicza różnica konstrukcji kwitu depozytowego sponsorowanego w stosunku do niesponsorowanego polega na tym, że w tym ostatnim przypadku brak jest umowy wystawcy kwitu z emitentem akcji będących podstawą wystawienia tego kwitu.

Prezentowana koncepcja nie tworzy jednak istotnego ryzyka dla inwestorów – wszelkie obowiązki informacyjne realizowane na rynku regulowanym przez emitenta akcji bazowych (tj. będących podstawą wystawienia kwitów depozytowych) będą bowiem przekazywane przez wystawcę kwitów - bank depozytowy inwestorom w Polsce. Zagwarantowana również będzie przez wystawcę kwitów możliwość ich wymiany na akcje bazowe i inne uprawnienia przysługujące posiadaczom kwitów depozytowych na rynkach zagranicznych.

Niesponsorowany kwit depozytowy będzie stanowić papier wartościowy z tzw. segmentu pierwszego definicji art. 3 § 1 ustawy - Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi – nie będzie zatem miał charakteru prawa pochodnego w rozumieniu tej ustawy. Wskazać ponadto należy, że i na zagranicznych rynkach finansowych kwity depozytowe nie są prawami pochodnymi (derywatami).

Biorąc pod uwagę bezpieczną konstrukcję instrumentu, zapewnienie dopływu informacji do inwestorów jak i faktu, że będzie on papierem wartościowym dopuszczonym do publicznego obrotu, w rozumieniu art. 141 pkt 13a ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, wprowadzenie tego instrumentu na polski rynek kapitałowy jest wysoce celowe.

Nowelizacja art. 158a ma charakter czysto techniczny i usuwa ewentualne wątpliwości, które mogłyby się pojawić przy wprowadzeniu definicji niesponsorowanego kwitu depozytowego.

Nowelizacja art. 162 ustawy - Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi ma na celu zmodyfikowanie zasad odpowiedzialności prospektowej, tak aby dopasować ją do rzeczywistej roli wystawcy kwitów depozytowych. Nie wyłącza to odpowiedzialności prospektowej i odpowiedzialności za właściwe informacje bieżące i okresowe emitenta akcji bazowych. Szczegółowe kwestie roszczeń regresowych i działania depozytariusza w interesie posiadacza kwitu powinny znaleźć się w prospekcie kwitów depozytowych i nie muszą być uregulowane w ustawie.

60. Przepis art. 5 projektu ma charakter przejściowy i określa wysokość opłaty dystrybucyjnej od składki w okresie od dnia 1 października 2003 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. Podobnie art. 6 projektu określa sposób wycofania środków z uzupełniającego rachunku rezerwowego w okresie przejściowym.
61. Przepis art. 7 projektu wprowadza uregulowania przejściowe do dostosowania umów o członkostwo w OFE. Intencją projektodawcy jest wyeliminowanie tych umów z OFE, które nie powinny być zawarte. Z uwagi na bezpieczeństwo systemu i wrażliwość społeczną proponuje się okres przejściowy.
62. Przepis art. 8 projektu określa 3 miesięczny termin dla funduszy emerytalnych na dostosowanie swoich statutów do przepisów niniejszej ustawy. Jednocześnie przepis ust. 2 zapobiega

sytuacji, w której mogłoby nastąpić podwyższenie opłaty od składki wobec członków OFE w stosunku do opłat obecnych.

63. W art. 9 projektu uregulowano sprawę obowiązywania dotychczasowych aktów wykonawczych wydanych na podstawie upoważnień zmienianych w projekcie.
64. W art. 10 projektu określa się, w związku z licznymi nowelizacjami, termin ogłoszenia tekstu jednolitego ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych.
65. Przepis art. 11 projektu określa datę wejścia w życie przepisów ustawy. Generalnie ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem kilku przepisów, które wchodzi odpowiednio od dnia 1 maja 2003 r., od dnia 1 października 2003 r., od dnia 1 stycznia 2005 r., od dnia 1 maja 2005 r. i od dnia 1 stycznia 2014 r.

Projekt ustawy nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Zostały przeprowadzone konsultacje społeczne z przedstawicielami związków zawodowych, organizacji pracodawców, a także organizacji zrzeszających podmioty związane z przedmiotowymi zagadnieniami, tzn. Izbą Gospodarczą Towarzystw Emerytalnych oraz Związkiem Banków Polskich. Zgłoszone opinie zostały częściowo uwzględnione. Projekt ustawy był przedmiotem dwóch posiedzeń Komisji Trójstronnej, podczas których zostały omówione szczegóły.

Ocena Skutków Regulacji

Wprowadzone w ustawie zmiany dotyczą głównie instytucji należących do sektora finansowo-ubezpieczeniowego towarzystw emerytalnych i funduszy emerytalnych. W mniejszym stopniu regulacje dotyczą także Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Proponowana regulacja pozwoli na ograniczenie kosztów funkcjonowania towarzystw emerytalnych poprzez ograniczenie liczby tzw. martwych rachunków. Zgodnie z danymi towarzystw emerytalnych na koniec 2001 r. OFE prowadziły 11 mln rachunków, z tego 2,3 mln rachunków było martwych, tzn. nie wpłynęła na nie ani jedna składka.

Przedstawione w rachunkach zysków i strat Powszechnych Towarzystw Emerytalnych koszty agenta transferowego lub koszty prowadzonego przez towarzystwo rejestru członków funduszu na koniec roku 2001 wynosiły 186,77 mln zł. Oznacza to, że miesięczny koszt prowadzenia rachunku jednego członka OFE wynosi przeciętnie 1,43 zł (w trzecim i czwartym kwartale 2001 r. kwota ta wynosiła 1,45 zł). W związku z tym likwidacja wszystkich martwych rachunków pozwoliłaby na oszczędności w skali roku dla całego rynku towarzystw emerytalnych 40,2 mln zł, co stanowi 3,3% kosztów operacyjnych wszystkich towarzystw emerytalnych w 2001 r.

Wielkość oszczędności jest zróżnicowana dla różnych towarzystw, ze względu na udział martwych rachunków w liczbie rachunków ogółem (w grudniu 2001 r. wahał się on od 7% - OFE Commercial Union, do 60% - OFE Polsat), a także ze względu na różne koszty prowadzenia rejestru członków (w grudniu 2001 r. koszt prowadzenia rachunku jednego członka wahał się od 1,72 zł – AIG PTE SA do 38,11 zł – PTE PZU SA).

Udział martwych rachunków w rachunkach ogółem jest największy w przypadku małych i średnich OFE, a koszty jednostkowe, ze względu na niską liczbę członków, wysokie. W związku z tym to one powinny odnieść największe korzyści z proponowanych rozwiązań.

Zmiany w tym zakresie pozwalają na weryfikację wszystkich istniejących rachunków indywidualnych i automatycznie unieważniają wszystkie umowy o członkostwo nie spełniające wymogów zawartych w art. 81. Należy jednak zaznaczyć, że w miarę upływu czasu udział martwych rachunków w rachunkach ogółem maleje, co prezentuje poniższa tabela.

Data	Rachunki prowadzone przez OFE		Udział rachunków martwych w rachunkach ogółem
	ogółem	w tym martwe	
2000.06	10 484 739	2 891 786	27,58%
2000.09	10 614 310	2 698 652	25,42%
2000.12	10 734 246	2 548 064	23,74%
2001.03	10 783 212	2 382 117	22,09%
2001.06	10 842 306	2 336 481	21,55%
2001.09	10 909 234	2 280 681	20,91%
2001.12	11 007 012	2 266 286	20,59%

Uregulowana została kwestia opłaty ponoszonej przez powszechne towarzystwo na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu refundacji kosztów za wykonanie czynności związanych z przystąpieniem członka do innego otwartego funduszu – została ona ustalona na poziomie 1% najniższego wynagrodzenia.

Równocześnie wprowadzenie przesyłania informacji o stanie środków zgromadzonych przez członków OFE za pomocą listu zwykłego zmniejszy koszty PTE o ok. 22 mln zł w skali roku.

Zmniejszenie wysokości wpłat na rachunek rezerwowy zmniejszy koszt funkcjonowania funduszy emerytalnych.

Skutkiem zmian opisanych powyżej powinno być obniżenie kosztów działalności towarzystw emerytalnych, a w perspektywie zapewnienie zwiększenia poziomu aktywów członków funduszy emerytalnych.

W stosunku do członków otwartych funduszy emerytalnych oprócz przedstawionych powyżej korzyści, które wpłyną na obniżenie kosztów systemu, a tym samym zwiększenie aktywów OFE należy wskazać jeszcze następujące elementy:

- zmniejszenie opłaty za transfer przed upływem 24 miesięcy z 40% najniższego wynagrodzenia do 30% tej kwoty w pierwszych 3 miesiącach członkostwa,
- wprowadzenie jednolitego, przejrzystego systemu opłat – jednakowego dla wszystkich członków OFE – bez względu na długość stażu członkowskiego, z zastrzeżeniem, że w pierwszych 24 miesiącach członkostwa opłata od składki może być wyższa o 2 punkty procentowe,
- w odniesieniu do zmian w zakresie opłat za zarządzanie oraz stworzenie motywacyjnego systemu zarządzania OFE następuje zmniejszenie kosztów systemowych: w roku 2005 z 1.093,15 mln zł do 980,9 mln zł, w roku 2010 z 1.661,56 mln zł do 1.374 mln zł, w roku 2015 z 2.235,95 mln zł do 1.698,84 mln zł oraz w roku 2020 z 2.801,99 mln zł do 2.228,78 mln zł. Różnica między tymi kwotami jest kwotą zwiększającą aktywa OFE, a tym samym wzrost indywidualnych środków członków OFE,
- w zakresie opłaty dystrybucyjnej w obecnym stanie prawnym poziom tej opłaty średnio dla rynku docelowo ukształtowałby się na poziomie ok. 5,5% (w roku 2030). W wyniku proponowanej nowelizacji już w roku 2014 nastąpi zmniejszenie tej opłaty do 3,5%.

Podsumowując, w odniesieniu do Oceny Skutków Regulacji (OSR) to:

- wpływ regulacji na dochody i wydatki budżetu i sektora publicznego – rozwiązania zaproponowane powinny wpłynąć w przyszłości na zmniejszenie ewentualnych zobowiązań budżetu państwa wobec członków OFE. Zmniejszenie opłat, a także poszerzenie możliwości inwestycyjnych powinny przyczynić się do uzyskiwania przez OFE wyższych stóp zwrotu, a tym samym wypłacane w przyszłości emerytury powinny być w wyższej wysokości. Zmniejszy się liczba uczestników systemu emerytalnego, którzy będą pobierali minimalną emeryturę gwarantowaną przez budżet państwa,
- wpływ regulacji na rynek pracy – swoboda kształtowania umów zawieranych przez PTE z akwizytorami wpłynie na obniżenie kosztów pracy,
- wpływ na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki – wpłynie to na przełamanie tendencji oligopolistycznych na rynku OFE, a tym samym wpłynie na wzrost konkurencyjności między OFE. Ponadto umożliwienie inwestowania w nowe instrumenty wpłynie na pobudzenie sektora małych i średnich przedsiębiorstw (specjalistyczne inwestycyjne fundusze zamknięte), sektora budowlanego (listy zastawne-szeroka gama),
- wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny- wpływ jak powyżej.

Uzupełnienie do uzasadnienia projektu ustawy o zmianie ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz ustawy - Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi.

W związku ze zgłaszanymi przez niektórych przedstawicieli Unii Europejskiej wątpliwościami w sprawie klasyfikacji otwartych funduszy emerytalnych i ich miejsca w negocjacjach rozdziału swoboda przepływu kapitału, należy zwrócić uwagę na istotne argumenty, które determinują wyłączenie otwartych funduszy emerytalnych z ww. rozdziału. Sposób tej klasyfikacji ma bowiem wpływ na szereg kwestii związanych z funkcjonowaniem OFE (np. dotyczących problemu inwestycji za granicą). Zdaniem Rządu OFE są częścią sektora finansów publicznych. Za tym stanowiskiem przemawia wiele istotnych przesłanek, w tym m.in.:

- Uczestnictwo w otwartych funduszach emerytalnych jest obowiązkowe. Regulują to odpowiednie przepisy ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (art.39 ust. 1). Zgodnie z przepisami ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (art. 81 ust. 3) uczestnik ma prawo wyboru tylko jednego OFE.
- W przypadku nie wybrania przez ubezpieczonego OFE, w określonym w przepisach prawa terminie, ubezpieczony jest przydzielany do funduszu w drodze nakazu administracyjnego, a wybór konkretnego funduszu następuje w drodze losowania.
- Obowiązkowość systemu – uczestnicy systemu mają prawo wyboru OFE, ale nie mają możliwości wyboru systemu (stary czy nowy) i rezygnacji z odprowadzania składek do OFE (art. 111 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). W przypadku osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r. a przed 1 stycznia 1969 r., na skutek przepisów przejściowych, istniała możliwość wyboru systemu. W przypadku tych osób, jeżeli do 31 grudnia 1999 r. nie przystąpiły do OFE, choć miały takie prawo, cała składka przekazywana jest do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (art. 111 ust.3 i 7 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Jak wynika z tych przepisów ustawodawca traktuje w taki sam sposób uczestnictwo w systemie bez względu na to czy całość składki jest kierowana do repartycyjnej części systemu, czy też jest ona dzielona na część repartycyjną i kapitałową. Nie ma różnicy w charakterze prawnym tej składki. Taka sama wysokość

składki jest w przypadku starego systemu obejmującego osoby urodzone do końca 1948 r. i nowego systemu. Różnica jest tylko w sposobie zarządzania tymi składkami.

- Wysokość składek określa Państwo, które odpowiada za ich pobór. Mają one charakter obligatoryjny. Niezależnie od wieku osoby ubezpieczonej w systemie emerytalnym wysokość składek emerytalnych jest taka sama i wynosi 19,52% podstawy wymiaru wynagrodzenia. Składki te są opłacane w połowie przez pracodawcę a w połowie przez pracownika.
- Wypłaty świadczeń emerytalnych ze środków gromadzonych w OFE, w okresie aktywności zawodowej, będą dokonywane przez jedną instytucję publiczną.
- Przyszłe wypłaty świadczeń emerytalnych za środki gromadzone w kapitałowej części systemu będą miały ściśle określone w systemie formy do wyboru przez zainteresowanych: emerytury małżeńskiej, emerytury indywidualnej, emerytury z gwarantowanym okresem wypłaty. Emerytury te będą obliczane na podstawie wspólnych tablic długości życia dla kobiet i mężczyzn, tzw. unisex.
- Powszechny polski system emerytalny składa się z dwóch komponentów: części repartycyjnej i części kapitałowej. Obie części są obowiązkowe i służą zapewnieniu podstawowej emerytury, której wysokość uzależniona jest od wysokości opłacanych składek. W związku z tym obie części oparte są na zasadzie indywidualnych kont. W części repartycyjnej sumy zapisane na indywidualnych kontach podlegają waloryzacji, w części kapitałowej są pomnażane w wyniku inwestowania. Jednak jest to jedynie różnica o charakterze technicznym i oba komponenty stanowią spójną całość. Oba komponenty służą realizowaniu systemu zabezpieczenia społecznego, w którym wysokość świadczenia jest powiązana z okresem i wysokością wpłaconej składki. Dwa komponenty powszechnego systemu zwiększają jego bezpieczeństwo dzięki różnorodności przyjętego rozwiązania. Oba komponenty oparte są na zasadzie zdefiniowanej składki. Razem zastępują one dotychczasowy system repartycyjny oparty na zasadzie zdefiniowanego świadczenia. Komponent kapitałowy zastępuje zatem część dotychczasowego komponentu repartycyjnego, a nie jest nowym dodatkowym elementem systemu. Takie rozwiązanie jest odzwierciedleniem ciągłości sektora finansów publicznych. Opracowanie strategii oraz decyzje inwestycyjne przekazane zostały wielu wyspecjalizowanym jednostkom komercyjnym. Działania takie podejmowane przez instytucję publiczną lub jedną instytucję komercyjną mogłyby wpłynąć destabilizująco na

rynek finansowy. Przekazanie decyzji inwestycyjnych jednostkom komercyjnym nie zmienia charakteru środków, które wciąż zbierane są pod przymusem i przeznaczone są na cele publiczne – pozostają więc środkami publicznymi. Wprowadzenie administracyjnych rozwiązań, nie zmieniających charakteru składek, nie powinno prowadzić do zmiany ekonomicznego obrazu sektora publicznego.

- Minimalny poziom świadczenia emerytalnego z obu obowiązkowych komponentów gwarantuje budżet państwa. Wysokość minimalnej emerytury z obu obowiązkowych komponentów nowego systemu jest ustalana w ten sam sposób jak w starym systemie (obecnie, tj. w październiku 2002 r., wynosi ona 532,91 zł). Nowy system emerytalny w Polsce został tak skonstruowany, że podstawowe świadczenie emerytalne będzie pochodziło zarówno z części repartycyjnej jak i kapitałowej. Zgodnie z ust. 1-2 art. 87 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 162, poz. 1118 ze zm.), w przypadku gdy emerytura przysługująca z FUS określona w ustawie łącznie z emeryturą dożywotnią z zakładu emerytalnego (tzn. z części kapitałowej) jest niższa niż kwota, o której mowa w ustawie (art. 85 ust. 2 i 3), sumę emerytur podwyższa się w taki sposób, aby suma tych świadczeń nie była niższa od kwoty określonej w ustawie, o ile ubezpieczony spełnia określone warunki (mężczyzna ukończył 65 lat i ma okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat, a kobieta odpowiednio 60 lat i 20 lat.). Środki niezbędne do podwyższenia emerytury pochodzić będą z budżetu państwa. Na przykład gdy w wyniku określonych czynników, ubezpieczony nie zgromadzi wystarczających środków w części repartycyjnej i kapitałowej - z różnych względów (krótkiego okresu wykonywania pracy, niekorzystnych czynników ekonomicznych w tym okresie – recesja, bezrobocie, kryzys finansowy, złe wyniki inwestycyjne OFE itp.) – to budżet państwa weźmie na siebie gwarancję wypłaty odpowiedniego świadczenia na poziomie emerytury minimalnej.
- W obu częściach obowiązkowego systemu emerytalnego (repartycyjny i kapitałowy) występują analogiczne gwarancje państwa. Część repartycyjna (obsługiwana przez ZUS) pełni identyczną rolę jak część kapitałowa (obsługiwana przez OFE w okresie wpłaty składki i przez zakład emerytalny w okresie wypłaty świadczeń). Świadczenie wypłacane z każdej z tych części jest zależne od skapitalizowanej sumy zapłaconych składek i oczekiwanej długości życia a z punktu widzenia ekonomicznego ma postać renty

dożywotniej – czyli praktycznie odpowiedniej części emerytury. Ponadto Skarb Państwa jako gwarant całego systemu ponosi ostateczne ryzyko działalności inwestycyjnej OFE.

- Kontrola właściwej realizacji specyficznych zadań w przypadku tak nietypowego i wyspecjalizowanego rynku, jak rynek OFE, znajduje się w rękach Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych (KNUiFE). Wbudowane mechanizmy MWSZ, niedoboru, codziennego raportowania transakcji w sposób zdecydowany kształtują rynek OFE. Nie jest to rynek otwarty i takim być nie może z uwagi na charakter systemu emerytalnego. Z uwagi na powszechność i obowiązkowość systemu emerytalnego Państwo ma obowiązek kształtowania katalogu inwestycyjnego, w celu zapewnienia odpowiedniej dywersyfikacji i bezpieczeństwa. Należy zwrócić uwagę, że inwestycje w prawa pochodne są silnie ograniczone i mają na celu tylko zabezpieczenie się przed ryzykiem. Ustawodawca wykluczył możliwość inwestycji w derywaty bez posiadania instrumentu bazowego.
- Państwo odgrywa istotną rolę w poborze składki. Całość składki emerytalnej jest pobierana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (art. 68 pkt. 1 lit. c) ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), który jest uprawniony do egzekwowania jej w trybie administracyjnym w razie jej nie opłacenia przez pracodawcę. Dopiero ZUS dokonuje podziału pobranej składki między komponenty repartycyjny i kapitałowy (art. 22 ust. 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). W przypadku, gdy płatnik składki nie przekazuje całości składki, to do OFE jest przekazywana składka proporcjonalnie zmniejszona.

Natomiast ubytek składki do systemu repartycyjnego spowodowany reformą (w związku z przekazywaniem części składki do OFE) jest rekompensowany przez budżet państwa poprzez wpłatę do FUS dotacji uzupełniającej równej kwocie składki przekazanej do OFE. W ten sposób Państwo finansuje w ekonomicznym sensie utworzenie komponentu kapitałowego. W załączniku do uchwalanej co roku przez Parlament ustawy budżetowej jest zapis o dotacji budżetu państwa do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdzie wyszczególnione jest wyraźnie: „w tym: z tytułu przekazania składek do otwartych funduszy emerytalnych.”.

OFE nie ma tytułu prawnego do dochodzenia składki od płatnika składek (np. pracodawcy), z którym nie łączy go żaden stosunek prawny. Zatem państwo odpowiada za pobór składki co do całego obowiązkowego systemu oraz za jej podział

między FUS i OFE. Realizowany przez Państwo pobór składki jest częścią zarządzania kapitałowym segmentem systemu emerytalnego, w którym działają OFE. Pobór składki nie został przekazany w ręce prywatne ze względu na publiczny charakter OFE.

- Art.2 ust.1 ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych przyznaje OFE osobowość prawną. Z chwilą wpisania do rejestru funduszy fundusz nabywa osobowość prawną (art. 20 ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych). OFE jako samodzielny podmiot prawa może nabywać prawa i zaciągać zobowiązania, a w konsekwencji posiadać majątek rozumiany jako określona masa składająca się z aktywów i pasywów. Stosownie do art. 6 ust. 1 składki wpłacone do funduszu, nabyte za nie prawa oraz pożytki z tych praw stanowią jego aktywa. Tylko funduszowi - jako samodzielnemu podmiotowi posiadającemu osobowość prawną - przysługuje prawo własności do aktywów tego funduszu.

Zgodnie z ustawą to fundusz staje się uprawnionym do wykonywania wszelkich praw majątkowych składających się na mienie funduszu oraz do dysponowania nimi.

Realizacja tych praw należy do kompetencji powszechnego towarzystwa emerytalnego będącego organem funduszu, które zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy tworzy fundusz oraz – jako jego organ, zarządza nim i reprezentuje w stosunkach z osobami trzecimi. Poprzez powyższe rozwiązanie ustawodawca statuuje rozdzielność majątkową między podmiotem praw tj. otwartym funduszem emerytalnym, a podmiotem jedynie zarządzającym majątkiem tego pierwszego (powszechne towarzystwo emerytalne). Powszechne towarzystwo emerytalne, jako odrębna osoba prawna, nie jest właścicielem środków gromadzonych przez otwarty fundusz emerytalny.

Powszechne towarzystwo emerytalne, mimo że jest organem OFE, z punktu widzenia uprawnień własnościowych jest podmiotem całkowicie zewnętrznym. PTE wspiera państwo w realizacji jego konstytucyjnych zadań w obszarze zabezpieczenia emerytalnego, w granicach i na zasadach przez to państwo określonych, jednak nie nabywa żadnych uprawnień do aktywów OFE.

OFE nie może zbankrutować i nawet w przypadku bankructwa PTE aktywa OFE są w pełni bezpieczne. W przypadku, gdy PTE ma zamiar wycofać się z rynku możliwe jest przeniesienie danego OFE do innego PTE. W wyniku tej operacji PTE zarządza przejętym OFE, a następnie przejęte OFE jest łączone z tym dotychczas zarządzanym

OFE. Podobny skutek ma połączenie PTE. Także w sytuacji cofnięcia zezwolenia, na utworzenie PTE, przejęcia danego OFE dokonuje inne PTE.

- W odniesieniu do regulacji UE w zakresie funduszy emerytalnych należy wskazać, że nie ma żadnych regulacji zasad działania, w tym polityki inwestycyjnej, jakichkolwiek funduszy emerytalnych – w tym przede wszystkim dobrowolnych, bo tylko takie występują w krajach UE.
- W przyszłości w UE obowiązkowe systemy emerytalne pozostaną wyłączone z harmonizacji prawa. Jedynie dodatkowe pracownicze fundusze emerytalne oraz indywidualne plany emerytalne zostaną objęte wspólnym prawodawstwem unijnym, co jednak może nastąpić najwcześniej za kilka lat.

W świetle przedstawionej argumentacji nie ma wątpliwości, że OFE jako część sektora finansów publicznych nie może podlegać zasadzie swobody przepływu kapitału.

SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW ZAGRANICZNYCH

Prof. dr hab. Danuta Hübner
Sekr. Min. DH/228/2002/DPE-ot-tk

Warszawa, *MAC*, 2002 r.

Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności projektu ustawy o zmianie ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł, z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (DZ. U. Nr 106 poz. 49), przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

W związku z przedłożonym projektem ustawy (pismo nr RM-10-195-02), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

- I. Przedmiotem projektowanej ustawy jest m.in. obniżenie lub likwidacja obciążeń finansowych ponoszonych przez PTE, likwidacja niektórych rodzajów obciążeń finansowych nakładanych na członków OFE oraz wprowadzenie rozwiązań systemowych premiujących towarzystwa zarządzające najlepszymi funduszami z równoczesnym nałożeniem większych obciążeń na towarzystwa zarządzające najslabszymi funduszami.
- II. Co do zasady prawo Unii Europejskiej nie reguluje zagadnień związanych z organizacją i funkcjonowaniem funduszy emerytalnych. Jednakże pozwolę sobie wyrazić uwagę szczególną do art. 1 pkt 50 i pkt 52 projektu ustawy dotyczących kategorii lokat w których mogą być lokowane aktywa funduszu. Zgodnie z art. 1 pkt 50a możliwość lokowania aktywów funduszu w walutach państw będących członkami

OECD została ograniczona wyłącznie do rozliczania bieżących zobowiązań funduszu. Zgodnie z art. 56 TWE wszelkie ograniczenia przepływu kapitału pomiędzy państwami członkowskimi oraz pomiędzy państwami członkowskimi a krajami trzecimi w prawie krajowym państw członkowskich Unii Europejskiej są zabronione. Ograniczenie dotyczące dokonywania lokat za granicą wyłącznie do rozliczania bieżących zobowiązań funduszu stanowi ograniczenie w swobodnym przepływie kapitału, chyba że jest uzasadnione okolicznościami o których mowa w art. 58 1b) TWE. Zgodnie z art. 58 1b) państwa członkowskie mogą ograniczać przepływ kapitału i płatności stosując tzw. instrumenty ostrożnościowe. Mogą podejmować niezbędne środki zapobiegające naruszaniu praw i przepisów krajowych, zwłaszcza w sferze podatkowej i nadzoru nad instytucjami finansowymi lub środki uzasadnione polityką publiczną lub bezpieczeństwem publicznym. Jednakże przesłanki z art. 58 nie mogą być interpretowane dowolnie w ten sposób by stały w sprzeczności z zasadą swobodnego przepływu kapitału. Potwierdza to również orzecznictwo ETS, np. sprawa *Konle*, C-302/97, sprawa *Veronica v. Commissariaat voor de Media*, C-148/91, z którego wynika iż zastosowane ograniczenia powinny być konieczne dla zabezpieczenia interesów dla których zostały podjęte oraz zgodne z zasadą proporcjonalności. Zasada ta nie dotyczy jedynie funduszy publicznych a zdaniem strony polskiej OFE są częścią finansów publicznych.

- III. Jednakże zdaniem Komisji Europejskiej prawo UE nie pozostawia wątpliwości co do objęcia w całości Otwartych Funduszy Emerytalnych zasadą swobodnego przepływu kapitału. Zasada ta odnosi się do działalności komercyjnej prowadzonej przez Otwarte Fundusze Emerytalne. Są to spółki prywatne, którym projektowane przepisy ograniczają zakres swobody prowadzenia działalności gospodarczej oraz polityki inwestycyjnej. Środki, którymi dysponują te instytucje nie stanowią części finansów publicznych, gdyż pozostają w ich wyłącznej dyspozycji. Państwo narzuca jedynie sposób wykorzystania tak zgromadzonych środków. Wyłączenie spod zasady swobodnego przepływu kapitału byłoby możliwe, gdyby działalność inwestycyjna była prowadzona przez ZUS a nie przez OFE.

Uzasadnieniem dla ww. przepisów nie może być też, zdaniem KE, wyjątkowość polskiego systemu ubezpieczeń społecznych wśród systemów zabezpieczenia społecznego stosowanych w państwach członkowskich UE.

- IV. W związku ze stanowiskiem wypracowanym na Podzespołe Zadaniowym ds. Swobodnego przepływu kapitału, zgodnie z którym środki gromadzone w otwartych funduszach emerytalnych są częścią finansów publicznych oraz stanowią część obowiązkowego systemu zabezpieczenia emerytalnego, nie znajduje do nich zastosowania zasada swobody przepływu kapitału. Problem różnicy w interpretacji kwestii zastosowania zasady swobody przepływu kapitału do polskiego systemu zabezpieczenia społecznego może, po przystąpieniu Polski do UE, być przedmiotem dodatkowych rozstrzygnięć i rozmów.
- V. W konkluzji pozwalam sobie stwierdzić, iż projekt ustawy o zmianie ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł, z zastrzeżeniem uwag zawartych w punkcie II, III i IV, jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
PODSEKRETARZ STANU

Januszowski Józef

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Krzysztof Pater
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Pracy
i Polityki Społecznej

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW**

z dnia

w sprawie określenia wzoru oświadczenia o stanie majątkowym składanego przez członków zarządu powszechnego towarzystwa emerytalnego oraz pracowników podejmujących decyzje o sposobie lokowania aktywów otwartego funduszu.

Na podstawie art. 41a ust.7 ustawy dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. nr 139, poz. 934 i z 1998 r. Nr 98, poz. 610, Nr 106, poz. 668, Nr 162, poz. 118, z 1999 r. Nr 110, poz. 1256, z 2000 r. nr 60 poz. 702, z 2001 r. Nr 8, poz. 64 i Nr 110, poz. 1189 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 153, poz. 1271 i Nr, poz.) zarządza się, co następuje:

§ 1. Określa się wzór oświadczenia o stanie majątkowym, do którego złożenia zobowiązani są członkowie zarządu powszechnego towarzystwa emerytalnego i pracownicy podejmujący decyzje o sposobie lokowania aktywów otwartego funduszu, stanowiący załącznik do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie

OŚWIADCZENIE O STANIE MAJĄTKOWYM

Ja niżej podpisany(a)
(imiona i nazwisko, w przypadku kobiet należy podać również nazwisko panięskie)

urodzony(a) W

.....
.....
.....
(miejsce zatrudnienia, stanowisko lub funkcja)

zamieszkały(a)

.....

po zapoznaniu się z przepisami ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. Nr 139, poz. 934 i z 1998 r. Nr 98, poz. 610, Nr 106, poz. 668, Nr 162, poz. 118, z 1999 r. Nr 110, poz. 1256, z 2000 r. Nr 60 poz. 702, z 2001 r. Nr 8, poz. 64 i Nr 110, poz. 1189 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 153, poz. 1271 i Nr, poz.) zgodnie z art. 41a tej ustawy oświadczam, że posiadam wchodzące w skład małżeńskiej wspólności majątkowej lub stanowiące mój majątek odrębny:

I.

Zasoby pieniężne:

- środki pieniężne zgromadzone w walucie polskiej:

.....

- środki pieniężne zgromadzone w walucie obcej:

.....

- papiery wartościowe:

.....

..... na kwotę:

.....

II.

1. Dom o powierzchni: m², adres:

..... o wartości:

tytuł prawny:

2. Mieszkanie o powierzchni: m², adres:

..... o wartości:

tytuł prawny:

3. Gospodarstwo rolne:

rodzaj gospodarstwa: powierzchnia:

adres:

o wartości:

rodzaj zabudowy:

tytuł prawny:

Z tego tytułu osiągnąłem w roku ubiegłym przychód i dochód w wysokości:

.....

4. Inne nieruchomości:

powierzchnia:

adres:

o wartości:

tytuł prawny:

III.

Uczestniczę w spółce cywilnej lub w osobowej spółce handlowej (jawnej, partnerskiej, komandytowej, komandytowo-akcyjnej) - należy podać wysokość wniesionych wkładów:

Z tego tytułu osiągnąłem w roku ubiegłym przychód i dochód w wysokości:

IV.

1. Posiadam udziały w innych spółkach handlowych - należy podać liczbę i emitenta udziałów:

Z tego tytułu osiągnąłem w roku ubiegłym dochód w wysokości:

V.

1. Posiadam akcje w innych spółkach handlowych - należy podać liczbę i emitenta akcji:

Z tego tytułu osiągnąłem w roku ubiegłym dochód w wysokości:

VI.

1. Prowadzę działalność gospodarczą (należy podać formę prawną i przedmiot działalności):

- osobiście

- wspólnie z innymi osobami

Z tego tytułu osiągnąłem w roku ubiegłym przychód i dochód w wysokości:

2. Zarządzam działalnością gospodarczą lub jestem przedstawicielem, pełnomocnikiem takiej działalności (należy podać formę prawną i przedmiot działalności):

- osobiście

- wspólnie z innymi osobami

Z tego tytułu osiągnąłem w roku ubiegłym dochód w wysokości:

VII.

1. W spółce handlowej (nazwa, siedziba spółki):

.....

- jestem członkiem zarządu (od kiedy):

.....

- jestem członkiem rady nadzorczej (od kiedy):

.....

- jestem członkiem komisji rewizyjnej (od kiedy):

.....

Z tego tytułu osiągnąłem w roku ubiegłym dochód w wysokości:.....

.....

2. W fundacjach i stowarzyszeniach prowadzących działalność gospodarczą:

.....

- jestem członkiem zarządu (od kiedy):

.....

- jestem członkiem rady nadzorczej (od kiedy):.....

.....

- jestem członkiem komisji rewizyjnej (od kiedy):

.....

.....Z tego tytułu osiągnąłem w roku ubiegłym dochód w wysokości:

.....

VIII.

Inne dochody osiągane z tytułu zatrudnienia lub innej działalności zarobkowej lub zajęć, z podaniem kwot uzyskiwanych z każdego tytułu:

.....

.....

.....

.....

.....

IX.

Składniki mienia ruchomego o wartości jednostkowej stanowiącej równowartość w złotych powyżej 3.000 EURO (w przypadku pojazdów mechanicznych należy podać markę, model i rok produkcji):

.....

.....

X.

Zobowiązania pieniężne o wartości stanowiącej równowartość w złotych powyżej 3.000 EURO, w tym zaciągnięte kredyty i pożyczki oraz warunki na jakich zostały udzielone (wobec kogo, w związku z jakim zdarzeniem, w jakiej wysokości):

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Powyższe oświadczenie składam świadomy(a), iż na podstawie art. 233 § 1 Kodeksu karnego za podanie nieprawdy lub zatajenie prawdy grozi kara pozbawienia wolności.

.....
(miejsowość,

data

podpis)

1. Osoba składająca oświadczenie o stanie majątkowym obowiązana jest do zgodnego z prawdą, starannego i zupełnego wypełnienia każdej z rubryk.
2. Jeżeli poszczególne rubryki nie znajdują w konkretnym przypadku zastosowania należy wpisać "nie dotyczy".
3. Oświadczenie o stanie majątkowym dotyczy majątku w kraju i za granicą.
4. Oświadczenie o stanie majątkowym obejmuje również wierzytelności pieniężne.

U Z A S A D N I E N I E

Przepis art. 41a ust. 7 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych zawiera upoważnienie do określenia wzoru oświadczenia o stanie majątkowym składanego przez członków zarządu powszechnego towarzystwa emerytalnego oraz pracowników podejmujących decyzje o sposobie lokowania aktywów otwartego funduszu. Niniejsze rozporządzenie stanowi wypełnienie powyższej delegacji.

Wzór oświadczenia o stanie majątkowym zawiera załącznik do rozporządzenia.

Zgodnie ze wzorem członek zarządu powszechnego towarzystwa emerytalnego (PTE), a także pracownik podejmujący decyzje o sposobie lokowania aktywów otwartego funduszu emerytalnego (OFE), są zobowiązani złożyć oświadczenie, w którym określą wchodzące w skład małżeńskiej wspólności majątkowej lub stanowiące jego majątek odrębny:

- 1) zasoby pieniężne (środki pieniężne zgromadzone w walucie polskiej, w walucie obcej oraz papiery wartościowe z określeniem na jaką kwotę);
- 2) dom (powierzchnia w m², adres, określenie wartości i tytułu prawnego), mieszkanie (powierzchnia w m², adres, określenie wartości i tytułu prawnego), gospodarstwo rolne (rodzaj gospodarstwa, powierzchnia, adres, określenie wartości, rodzaju zabudowy, tytułu prawnego oraz wysokości z tego tytułu osiągniętego w roku ubiegłym przychodu i dochodu), i inne nieruchomości (powierzchnia, adres, określenie wartości i tytułu prawnego);

- 3) uczestnictwo w spółce cywilnej lub w osobowej spółce handlowej (jawnej, partnerskiej, komandytowej, komandytowo-akcyjnej) – z podaniem wysokości wniesionych wkładów oraz wysokości osiągniętych w roku ubiegłym przychodów i dochód;
- 4) posiadane udziały w innych spółkach handlowych – z podaniem emitenta i liczby udziałów oraz wysokości z tego tytułu osiągniętego w roku ubiegłym dochodu;
- 5) posiadane akcje w innych spółkach handlowych – z podaniem emitenta liczby akcji oraz wysokości z tego tytułu osiągniętego w roku ubiegłym dochodu;
- 6) prowadzoną osobiście oraz wspólnie z innymi osobami działalność gospodarczą, zarządzanie działalnością gospodarczą lub przedstawicielstwo, pełnomocnictwo takiej działalności (z podaniem formy prawnej i przedmiotu działalności oraz wysokości z tego tytułu osiągniętego w roku ubiegłym dochodu);
- 7) wysokość osiągniętych w roku ubiegłym dochodów z tytułu bycia w spółce handlowej (nazwa, siedziba spółki) członkiem zarządu (od kiedy), członkiem rady nadzorczej (od kiedy), członkiem komisji rewizyjnej (od kiedy), bycia w fundacjach i stowarzyszeniach prowadzących działalność gospodarczą członkiem zarządu (od kiedy), członkiem rady nadzorczej (od kiedy), członkiem komisji rewizyjnej (od kiedy);
- 8) inne dochody osiągane z tytułu zatrudnienia lub innej działalności zarobkowej lub zajęć, z podaniem kwot uzyskiwanych z każdego tytułu;
- 9) składniki mienia ruchomego o wartości jednostkowej stanowiącej równowartość w złotych powyżej 3.000 EURO (w przypadku pojazdów mechanicznych należy podać markę, model i rok produkcji);
- 10) zobowiązania pieniężne o wartości stanowiącej równowartość w złotych powyżej 3.000 EURO, w tym zaciągniętych kredytach i pożyczkach oraz warunkach, na jakich zostały udzielone (wobec kogo, w związku z jakim zdarzeniem, w jakiej wysokości);

Powyższe oświadczenie kończy się oświadczeniem, że zostało złożone ze świadomością, że na podstawie art. 233 § 1 Kodeksu karnego za podanie nieprawdy lub zatajenie prawdy grozi kara pozbawienia wolności. Podpis zostaje złożony z zaznaczeniem miejsca i daty jego złożenia.

Oświadczenie zawiera pouczenie, że:

1. osoba składająca oświadczenie o stanie majątkowym obowiązana jest do zgodnego z prawdą, starannego i zupełnego wypełnienia każdej z rubryk;
2. jeżeli poszczególne rubryki nie znajdują w konkretnym przypadku zastosowania należy wpisać "nie dotyczy";
3. oświadczenie o stanie majątkowym dotyczy majątku w kraju i za granicą;

4. oświadczenie o stanie majątkowym obejmuje również wierzytelności pieniężne.

W odniesieniu do Oceny Skutków Regulacji (OSR) to:

- wpływ regulacji na dochody i wydatki budżetu i sektora publicznego – brak istotnego wpływu,
- wpływ regulacji na rynek pracy – brak istotnego wpływu,
- wpływ na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki – brak istotnego wpływu,
- wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny – brak istotnego wpływu.

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa.

**ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW**

z dnia

**w sprawie sposobu obliczania, poboru oraz wysokości opłaty pobieranej przez
powszechne towarzystwo emerytalne z tytułu wypłat transferowych.**

Na podstawie art.119 ust. 3 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. nr 139, poz. 934 i z 1998r. Nr 98, poz. 610, Nr 106, poz. 668, Nr 162, poz. 118, z 1999 r. Nr 110, poz. 1256, z 2000 r. Nr 60 poz. 702, z 2001 r. Nr 8, poz.64 i Nr 110, poz. 1189 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 153, poz. 1271 i Nr, poz.) zarządza się, co następuje:

§ 1. Artykuły powołane w niniejszym rozporządzeniu bez bliższego określenia oznaczają przepisy ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych.

§ 2. Opłata za wystąpienie członka z otwartego funduszu emerytalnego przed upływem terminu, o którym mowa w art. 119 ust.2, jest obliczana nie później niż w dniu, o którym mowa w art.122 ust.2.

§ 3. Wysokość opłaty pobieranej przez powszechne towarzystwo emerytalne, o której mowa w art. 119 ust.2, wynosi:

- 1) 30% najniższego wynagrodzenia za pracę, określonego w przepisach odrębnych, zwanego dalej „najniższym wynagrodzeniem”, jeżeli od ostatniego dnia miesiąca, w którym uzyskano członkostwo zgodnie z art. 81 ust.1 i 2 albo ust. 6, do dnia dokonania wypłaty transferowej z rachunku członka w otwartym funduszu emerytalnym upłynęło nie więcej niż 12 miesięcy,

- 2) 15% najniższego wynagrodzenia, jeżeli od ostatniego dnia miesiąca, w którym uzyskano członkostwo zgodnie z art. 81 ust.1 i 2 albo ust. 6, do dnia dokonania wypłaty transferowej z rachunku członka w otwartym funduszu emerytalnym upłynęło więcej niż 12 miesięcy, ale mniej niż 24 miesiące.

§ 4. Otwarty fundusz emerytalny informuje członka otwartego funduszu przystępującego do innego otwartego funduszu o wysokości opłaty pobieranej przez towarzystwo z tytułu wypłaty transferowej oraz wskazuje rachunek pieniężny, na który ma być przekazana opłata, o której mowa w § 3.

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 października 2003 r.

U Z A S A D N I E N I E

Przepis art. 119 ust. 3 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych zawiera upoważnienie do określenia sposobu obliczania, poboru oraz wysokości opłaty pobieranej przez powszechne towarzystwo emerytalne z tytułu wypłat transferowych. Niniejsze rozporządzenie stanowi wypełnienie powyższej delegacji.

Wysokość opłaty z tytułu wypłaty transferowej jest obliczana nie później niż w dniu, o którym mowa w art.122 ust.2, czyli nie później niż w piątym dniu roboczym przed dniem wypłaty transferowej.

Wysokość opłaty została uzależniona od długości okresu, od ostatniego dnia miesiąca, w którym uzyskano członkostwo zgodnie z art. 81 ust.1 i 2 albo ust. 6, do dnia dokonania wypłaty transferowej. Gdy upłynęło nie więcej niż 12 miesięcy, wysokość tej opłaty wynosi 30% najniższego wynagrodzenia za pracę, określonego przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej na podstawie art. 77 pkt 1 Kodeksu pracy. Gdy upłynęło więcej niż 12 miesięcy, ale mniej niż 24 miesiące, wysokość tej opłaty wynosi 15% najniższego wynagrodzenia.

Otwarty fundusz emerytalny jest zobowiązany poinformować członka funduszu przystępującego do innego otwartego funduszu o wysokości opłaty pobieranej przez towarzystwo z tytułu wypłaty transferowej oraz wskazuje rachunek pieniężny, na który ma być przekazana opłata.

Proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 października 2003 r., to jest z dniem wejścia w życie art. 1 pkt 43 ustawy o zmianie ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, ustawy z dnia o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz ustawy – Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi. Artykuł ten zmienia w ustawie o

organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych przepis art. 119, który w ust. 3 zawiera upoważnienie do wydania powyższego rozporządzenia.

W odniesieniu do Oceny Skutków Regulacji (OSR) to:

- wpływ regulacji na dochody i wydatki budżetu i sektora publicznego – brak istotnego wpływu,
- wpływ regulacji na rynek pracy – brak istotnego wpływu,
- wpływ na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki – brak istotnego wpływu,
- wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny – brak istotnego wpływu.

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa.

R O Z P O R Z A D Z E N I E
MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

z dnia 2002 r.

w sprawie szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania kontroli działalności towarzystw emerytalnych, funduszy emerytalnych, depozytariuszy oraz osób trzecich, które wykonują niektóre czynności na rzecz towarzystw emerytalnych lub funduszy emerytalnych.

Na podstawie art. 204a ust. 8 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. Nr 139, poz. 934, z 1998 r. Nr 98, poz. 610, Nr 106, poz. 668 i Nr 162, poz. 1118, z 1999 r. Nr 110, poz. 1256, z 2000 r. Nr 60, poz. 702, z 2001 r., Nr 8, poz. 64 i Nr 110, poz. 1189 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 153, poz. 1271 i Nr, poz.) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowe zasady i tryb przeprowadzania kontroli towarzystw emerytalnych, funduszy emerytalnych, depozytariuszy oraz osób trzecich, które wykonują niektóre czynności na rzecz towarzystw emerytalnych lub funduszy emerytalnych, przez Komisję Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) Komisji Nadzoru - należy przez to rozumieć Komisję Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych,
- 2) kierownika podmiotu kontrolowanego - należy przez to rozumieć kierownika podmiotu lub osobę przez niego upoważnioną,
- 3) inspektorze - należy przez to rozumieć pracownika Urzędu Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych.

§ 3. Komisja Nadzoru zapewnia właściwe przygotowanie kontroli oraz należyte, bezstronne i terminowe jej przeprowadzenie.

§ 4. Prowadzenie kontroli ma na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie działalności podmiotu kontrolowanego oraz rzetelne jego udokumentowanie

§ 5. 1. Podstawą przeprowadzenia kontroli jest pisemne upoważnienie do przeprowadzenia kontroli wydane przez Komisję Nadzoru.

2. Kontrola przeprowadzana jest przez co najmniej dwóch inspektorów, zwanych „zespołem kontrolnym”.

3. Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli zawiera:

- 1) wskazanie podstawy prawnej do przeprowadzenia kontroli,
- 2) imiona i nazwiska, stanowiska służbowe oraz numery legitymacji służbowych inspektorów, ze wskazaniem inspektora kierującego zespołem kontrolnym
- 3) nazwę podmiotu kontrolowanego,
- 4) przedmiot i zakres kontroli oraz miejsce przeprowadzania kontroli.

4. Zmiana inspektora przeprowadzającego kontrolę może być dokonana wyłącznie w przypadku wyłącznie o którym mowa w § 6 ust. 1 i 2, w razie ustania lub wypowiedzenia stosunku pracy inspektora, choroby lub jeśli z przyczyn leżących po jego stronie nie będzie w stanie wykonywać czynności kontrolnych przez okres co najmniej 2 tygodni.

5. Komisja Nadzoru w trakcie kontroli może rozszerzyć zespół kontrolny o nowych inspektorów.

§ 6. 1. Inspektor podlega wyłączeniu od udziału w kontroli, jeżeli wyniki kontroli mogłyby oddziaływać na jego prawa lub obowiązki albo prawa lub obowiązki jego małżonka lub osoby pozostającej z nim faktycznie we wspólnym pożyciu, krewnych i powinowatych do drugiego stopnia bądź osób związanych z nim z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli.

2. Inspektor może być wyłączony również w razie stwierdzenia innych przyczyn, które mogłyby wywołać wątpliwości co do jego bezstronności.

3. Jeżeli okoliczności, o których mowa w ust. 1 i 2, ujawnią się w trakcie kontroli, inspektor powstrzymuje się od dalszych czynności i zawiadamia o tym niezwłocznie Komisję Nadzoru.

4. Wyłączony inspektor powinien podejmować jedynie czynności niecierpiące zwłoki, ze względu na interes publiczny lub ważny interes podmiotu kontrolowanego.

5. O wyłączeniu od udziału w kontroli postanawia Komisja Nadzoru z urzędu albo na wniosek kierownika podmiotu kontrolowanego lub na wniosek inspektora.

§ 7. Rozpoczynając kontrolę, inspektorzy okazują upoważnienia do przeprowadzenia kontroli kierownikowi podmiotu kontrolowanego wraz z legitymacją służbową, z zastrzeżeniem § 10.

§ 8. 1. Komisja Nadzoru może wcześniej zawiadomić kierownika podmiotu kontrolowanego o planowanej kontroli.

2. W zawiadomieniu, o którym mowa w ust. 1, Komisja Nadzoru może wystąpić o przygotowanie w szczególności: wskazanych dokumentów, materiałów, zestawień i obliczeń.

§ 9. 1. Kontrola przeprowadzana jest w miejscu prowadzenia działalności przez podmiot kontrolowany, w dniach i godzinach jego pracy.

2. W uzasadnionych przypadkach kontrola może być przeprowadzona w miejscu prowadzenia działalności przez podmiot kontrolowany również w dniach wolnych od pracy i poza godzinami pracy.

3. Kierownik podmiotu kontrolowanego zapewnia kontrolerowi nieodpłatnie warunki i środki niezbędne do sprawnego przeprowadzenia kontroli.

4. Kierownik podmiotu kontrolowanego jest obowiązany w szczególności do:

- 1) zapewnienia dostępu inspektorom do dokumentacji i ksiąg rachunkowych objętych zakresem kontroli,
- 2) zapewnienia inspektorom swobodnego wstępu do pomieszczeń podmiotu kontrolowanego

- 3) zapewnienia warunków pracy, w tym oddzielnego pomieszczenia biurowego, swobodnego dostępu do środków łączności oraz wyposażenia służącego do przechowywania materiałów kontrolnych, stosownie do posiadanych możliwości,
- 4) zapewnienia terminowego przedstawiania żądanych dokumentów, udzielania informacji i wyjaśnień przez pracowników podmiotu kontrolowanego,
- 5) przedstawiania, na wniosek inspektora kierującego zespołem kontrolnym tłumaczeń wykonanych przez tłumacza przysięgłego na język polski, będących przedmiotem kontroli, materiałów sporządzonych w języku obcym,
- 6) umożliwienia sporządzania kopii dokumentów i innych materiałów będących przedmiotem kontroli,
- 7) sporządzania, na żądanie inspektora kierującego zespołem kontrolnym, niezbędnych zestawień i obliczeń,
- 8) umożliwienia przechowywania w trakcie kontroli materiałów będących przedmiotem kontroli w sposób uniemożliwiający dostęp do nich bez zgody inspektora kierującego zespołem kontrolnym.

§ 10. 1. Kontrola lub poszczególne jej czynności mogą być przeprowadzane również w siedzibie Komisji Nadzoru, ze względu na szybkość i skuteczność przeprowadzenia kontroli.

2. Komisja Nadzoru informuje pisemnie kierownika podmiotu kontrolowanego o rozpoczęciu kontroli, o której mowa w ust. 1, natychmiast po wydaniu upoważnienia do przeprowadzenia kontroli.

§ 11. 1. Inspektor dokonuje ustaleń stanu faktycznego na podstawie zebranych w toku kontroli dowodów.

2. Dowodami są w szczególności: dokumenty, dowody rzeczowe, wyniki oględzin, wyjaśnienia i oświadczenia pracowników podmiotu kontrolowanego, zeznania świadków oraz inne materiały, które mogą przyczynić się do poczynienia ustaleń faktycznych w zakresie objętym kontrolą.

3. W toku wykonywania kontroli inspektorzy mają prawo do:

- 1) swobodnego wstępu do pomieszczeń podmiotu kontrolowanego,
- 2) żądania udzielenia przez członków organów podmiotu kontrolowanego, pracowników podmiotu kontrolowanego lub osoby związane z podmiotem kontrolowanym umową zlecenia, umową o dzieło, lub innym stosunkiem prawnym o podobnym charakterze pisemnych lub ustnych wyjaśnień i informacji w sprawach objętych zakresem kontroli,
- 3) żądania udzielenia wyjaśnień do byłych członków organów podmiotu kontrolowanego pracowników podmiotu kontrolowanego lub osób, które były związane z podmiotem kontrolowanym umową zlecenia, umową o dzieło lub stosunkiem prawnym o podobnym charakterze,
- 4) żądania okazania materiałów będących przedmiotem kontroli w sprawach objętych zakresem kontroli, w tym materiałów mających postać niematerialną (zapisy magnetyczne lub elektroniczne),
- 5) dostępu do objętych zakresem kontroli danych i informacji umieszczonych w systemie informatycznym podmiotu kontrolowanego,
- 6) przesłuchiwania świadków,
- 7) zbierania innych dowodów, które mogą przyczynić się do poczynienia ustaleń faktycznych w zakresie objętym kontrolą.

4. Inspektor może żądać sporządzenia niezbędnych do kontroli odpisów lub wyciągów z dokumentów, jak również zestawień i obliczeń.

5. Zgodność odpisów i wyciągów z oryginałami dokumentów oraz prawidłowość zestawień i obliczeń potwierdza kierownik podmiotu kontrolowanego lub upoważniony pisemnie pracownik podmiotu kontrolowanego. W przypadku odmowy dokonania potwierdzenia inspektor kierujący zespołem kontrolnym sporządza stosowną adnotację na dokumencie.

6. Kierownik podmiotu kontrolowanego lub upoważniony pisemnie pracownik podmiotu kontrolowanego ma prawo uczestniczyć w czynnościach, o których mowa w ust. 3.

§ 12. 1. Z ustnych wyjaśnień członków organów podmiotu kontrolowanego, pracowników podmiotu kontrolowanego oraz osób związanych z podmiotem kontrolowanym umową zlecenia, umową o dzieło lub innym stosunkiem prawnym o podobnym charakterze, sporządza się protokół, który podpisują inspektor i osoba składająca wyjaśnienia.

2. Z ustnych wyjaśnień byłych członków organów podmiotu kontrolowanego, byłych pracowników podmiotu kontrolowanego oraz osób, które były związane z podmiotem kontrolowanym umową zlecenia, umową o dzieło lub innym stosunkiem prawnym o podobnym charakterze, sporządza się protokół, który podpisują inspektor i osoba składająca wyjaśnienia.

3. W przypadku odmowy podpisania protokołu przez osobę składającą wyjaśnienia, inspektor podpisuje protokół i podaje przyczynę odmowy podpisania protokołu.

4. Każda osoba, o której mowa w ust. 1 i 2, może złożyć ustne lub pisemne oświadczenie dotyczące przedmiotu kontroli.

5. Inspektor nie może odmówić przyjęcia oświadczenia, o którym mowa w ust. 3, o ile ma ono związek z przedmiotem kontroli.

6. Odmowa składania zeznań przez świadków może nastąpić jedynie w wypadkach, gdy wyjaśnienia mają dotyczyć faktów lub okoliczności, których ujawnienie mogłoby narazić na odpowiedzialność karną lub majątkową świadka, a także: jego małżonka lub osoby pozostającej z nim faktycznie we wspólnym pożyciu, krewnych i powinowatych do drugiego stopnia bądź osób związanych z nim tytułem przysposobienia, opieki lub kurateli.

§ 13. 1. W razie niebezpieczeństwa utraty dowodów inspektor zabezpiecza je poprzez:

- 1) przechowywanie ich w miejscu prowadzenia działalności przez podmiot kontrolowany w oddzielnym, zamkniętym i opieczętowanym pomieszczeniu,
- 2) opieczętowanie i oddanie na przechowanie, za pokwitowaniem, kierownikowi podmiotu kontrolowanego lub innemu upoważnionemu pracownikowi podmiotu kontrolowanego,

3) zabranie, za pokwitowaniem, dowodów przez inspektora i przechowywanie ich w siedzibie Komisji Nadzoru.

2. O zwolnieniu dowodów spod zabezpieczenia decyduje Komisja Nadzoru.

§ 14. W przypadku ujawnienia w toku kontroli okoliczności wskazujących na popełnienie przestępstwa, przypadków szczególnie rażącego naruszenia prawa lub interesu członków funduszu emerytalnego uzasadniających możliwie szybkie podjęcie środków nadzorczych przez Komisję Nadzoru, inspektor kierujący zespołem kontrolnym niezwłocznie zawiadamia o tym na piśmie Komisję Nadzoru.

§ 15. 1. Po przeprowadzeniu kontroli zespół kontrolny sporządza protokół kontroli.

2. Protokół kontroli zawiera opis stanu faktycznego stwierdzonego w toku kontroli działalności podmiotu kontrolowanego.

3. Protokół kontroli zawiera w szczególności:

- 1) nazwę i adres podmiotu kontrolowanego,
- 2) imiona i nazwiska inspektorów oraz numer i datę upoważnienia do przeprowadzenia kontroli,
- 3) imiona i nazwiska członków organów zarządzającego podmiotem kontrolowanym,
- 4) imiona i nazwiska oraz stanowiska służbowe osób składających oświadczenia oraz udzielających informacji i wyjaśnień w toku kontroli,
- 5) określenie przedmiotu i zakresu kontroli oraz okresu objętego kontrolą,
- 6) opis dokonanych czynności wraz z poczynionymi ustaleniami faktycznymi,
- 7) spis załączników z podaniem nazwy i cech załączników,
- 8) wzmiankę o poinformowaniu kierownika podmiotu kontrolowanego o prawie zgłaszania zastrzeżeń do protokołu i prawie odmowy podpisania protokołu,

- 9) zastrzeżenia do protokołu zgłoszone przez kierownika podmiotu kontrolowanego lub upoważnionego do podpisania protokołu pracownika podmiotu kontrolowanego,
- 10) parafy inspektorów i kierownika podmiotu kontrolowanego lub osoby pisemnie przez niego upoważnionej na każdej stronie protokołu,
- 11) datę i miejsce podpisania protokołu.

§ 16. 1. Przed popisaniem protokołu kontroli kierownikowi podmiotu kontrolowanego przysługuje prawo zgłoszenia umotywowanych zastrzeżeń co do ustaleń zawartych w protokole.

2. Zastrzeżenia, o których mowa w ust. 1, należy zgłosić na piśmie do Komisji Nadzoru w terminie 7 dni od dnia doręczenia podmiotowi kontrolowanemu protokołu kontroli.

3. W razie zgłoszenia zastrzeżeń inspektor kierujący zespołem kontrolnym dokonuje ich analizy. Jeżeli okoliczności, których dotyczą zastrzeżenia, wymagają dalszych wyjaśnień, kontroler podejmuje dodatkowe czynności kontrolne, a w przypadku stwierdzenia zasadności zastrzeżeń uwzględnia je w protokole.

4. W razie uwzględnienia zastrzeżeń w całości lub w części Komisja Nadzoru przekazuje na piśmie swoje stanowisko kierownikowi podmiotu kontrolowanego w terminie 14 dni od dnia doręczenia zastrzeżeń.

§ 17 1. Protokół podpisuje oraz każda kartę protokołu parafuje inspektor, kierujący zespołem kontrolnym. Protokół podpisuje oraz parafuje każdą kartę protokołu albo odmawia jego podpisania i parafowania, podając przyczyny odmowy, również kierownik podmiotu kontrolowanego lub osoba przez niego pisemnie upoważniona. W przypadku odmowy podpisu i parafowania protokół uznaje się za podpisany i parafowany w dniu odmowy jego podpisu.

2. Jeżeli kierownik podmiotu kontrolowanego lub osoba przez niego pisemnie upoważniona uchyla się od złożenia podpisu i parafowania albo zadeklarowania odmowy podpisu i parafowania, organ nadzoru wzywa podmiot kontrolowany do złożenia podpisu i parafowania albo zadeklarowania odmowy podpisu i parafowania oraz wyznacza termin nie krótszy niż 7 dni na zadośćuczynienie tej

czynności. W przypadku upływu wyznaczonego terminu, protokół uważa się za podpisany i parafowany z upływem ostatniego dnia tego terminu.

3. Protokół sporządza się w dwóch egzemplarzach.

§ 18. Po podpisaniu protokołu kontroli nie dokonuje się w protokole żadnych poprawek bez omówienia ich na końcu protokołu. Oczywiście omyłki pisarskie prostuje inspektor kierujący zespołem kontrolnym, parafując sprostowania

§ 19. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Przepis art. 204a ust. 8 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych zawiera upoważnienie do określenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, w drodze rozporządzenia, sposobu i trybu przeprowadzania kontroli towarzystw emerytalnych, funduszy emerytalnych, depozytariuszy oraz podmiotów wykonujących niektóre czynności na rzecz towarzystw emerytalnych lub funduszy emerytalnych oraz dokumentowania jej przebiegu. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego wydając przedmiotowe rozporządzenie jest zobowiązany uwzględnić konieczność realizacji celów kontroli oraz jej szybkość i skuteczność.

Niniejsze rozporządzenie stanowi wypełnienie powyższej delegacji.

Podmiotami podlegającymi kontroli są towarzystwa emerytalne, fundusze emerytalne, depozytariusze, jak i podmioty trzecie, które wykonują niektóre czynności na rzecz towarzystw oraz funduszy emerytalnych. Kontrola ma na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie działalności podmiotu kontrolowanego. Jest ona przeprowadzana przez inspektorów kontroli, będących pracownikami Urzędu Komisja Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych na podstawie stosownego upoważnienia.

Uregulowania zawarte w projekcie mają na celu ustanowienie zasad umożliwiających jak najsprawniejsze, efektywne, bezstronne i dające gwarancje legalności dla kontrolowanego przeprowadzenie kontroli. Co do zasady kontrola będzie przeprowadzana w miejscu, gdzie prowadzona jest działalność podmiotu kontrolowanego w dniach i godzinach jego pracy. W uzasadnionych przypadkach kontrola będzie mogła być przeprowadzona również w siedzibie Komisji Nadzoru.

Kierownik podmiotu kontrolowanego będzie w szczególności zobowiązany do zapewnienia: dostępu inspektorom do dokumentacji i ksiąg rachunkowych objętych zakresem kontroli, swobodnego wstępu do pomieszczeń podmiotu kontrolowanego, warunków pracy, w tym oddzielnego pomieszczenia biurowego, swobodnego dostępu do środków łączności oraz wyposażenia służącego do przechowywania materiałów kontrolnych, stosownie do posiadanych możliwości, terminowego przedstawiania żądanych dokumentów, czy też udzielania informacji i wyjaśnień przez pracowników podmiotu kontrolowanego.

W toku wykonywania kontroli inspektorzy będą mieć prawo do: swobodnego wstępu do pomieszczeń podmiotu kontrolowanego, żądania udzielenia przez członków organów

podmiotu kontrolowanego, pracowników podmiotu kontrolowanego lub osoby związane z podmiotem kontrolowanym umową zlecenia, umową o dzieło, lub innym stosunkiem prawnym o podobnym charakterze pisemnych lub ustnych wyjaśnień i informacji w sprawach objętych zakresem kontroli, żądania udzielenia wyjaśnień do byłych członków organów podmiotu kontrolowanego pracowników podmiotu kontrolowanego lub osób, które były związane z podmiotem kontrolowanym umową zlecenia, umową o dzieło lub stosunkiem prawnym o podobnym charakterze, żądania okazania materiałów będących przedmiotem kontroli w sprawach objętych zakresem kontroli, w tym materiałów mających postać niematerialną (zapisy magnetyczne lub elektroniczne), przesłuchiwanie świadków, czy też zbierania innych dowodów, które mogą przyczynić się do poczynienia ustaleń faktycznych w zakresie objętym kontrolą. Ustalenia kontroli będą dokonywane w oparciu o wskazane w rozporządzeniu dowody, takie jak: dokumenty, dowody rzeczowe, wyniki oględzin, wyjaśnienia i oświadczenia pracowników podmiotu kontrolowanego, zeznania świadków oraz inne materiały, które mogą przyczynić się do poczynienia ustaleń faktycznych w zakresie objętym kontrolą. Z przeprowadzonej kontroli będzie sporządzany protokół kontroli, który zawierać ma wskazane enumeratywnie składniki. Podmiot kontrolowany będzie mieć prawo do zgłoszenia zastrzeżeń do przedstawionego poglądu.

W odniesieniu do Oceny Skutków Regulacji (OSR) to:

- wpływ regulacji na dochody i wydatki budżetu i sektora publicznego – brak istotnego wpływu,
- wpływ regulacji na rynek pracy – brak istotnego wpływu,
- wpływ na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki – brak istotnego wpływu,
- wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny – brak istotnego wpływu.

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa.